

Rabila Majjaanawa k’Isa Zaṅ yi riije

Eṅ urzi k’ono doṅ kun t’oone adda mattup ettiyo

Ette Rabila Majjaanawa, wede zina Zaṅ yi riije. Adda mattup ette Zaṅ y’a ruute ti sulḍi doṅ Isa y’ize a siido, ti dooyiso ere yi duuye ḍuwo. Wo soṅ y’a ruute a urzi k’untadí wo a urzi balḍiyadí ti diine doṅ unto. Isa yi kazita ti toogo a ḍuwo, y’an d’eliyo beeko a doṅ k’eeni wo yi d’isiyo sulḍi k’armika baadaṅ.

Mattup Zaṅ yi riije ette, onamtú i ki deeyiso pay ye ti ono doṅ adda mattup ki Matiye, Markus wo Lik gi riije me. A eesiyo mattup ette, Zaṅ y’a ruute Isa yoṅ wede an yi waaku Ono geṅ, yoṅ Raa y’a iido ki siido, y’a-gime wedusu (Zaṅ 1.1,14). Isa y’aaze sulḍi k’armika baadaṅ, kono ḍuwo an d’oyye yoṅ Wede k’Uttiyo, Raa yi ruute y’a t’igibo t’ume k’eesiyo duniya too.

Aame Isa yi lekkiyo a siido botto geṅ, ḍuwo tuddaṅ an ti-t’ihinte kono yode. Doṅ oṅgo an ziipe addaṅ a Isa kono an zuune adda k’addaṅ yoṅ Ulo Raa, wo doṅ soṅ an di y’ giigira. Wo ḍe Zaṅ y’a riije, y’ede: «Ono doṅ soo raaniya adda mattup ette, kono kun d’ambe Isa yoṅ Almasi Raa yi biire, wo Ulo Raa. Wede y’umbe a sundí maṅ, yi di t’ela lekkiyo ere ki daayum.» (Zaṅ 20.31)

Raa yi kaza tuddí t'urzi k'Isa Almasi

¹ Ki poone Raa y'a okkima sulđi pay geŋ, wedusu an yi waaku Ono yoŋ ede to. Raa kane ti wede an yi waaku Ono geŋ kane soo, wo wede an yi waaku Ono geŋ yoŋ miŋ Raa batum.

² Ki poone Raa y'a okkima sulđi pay geŋ, yode ti wede an yi waaku Ono geŋ kane soo.

³ Sulđi d'oŋ Raa y'ikkima pay geŋ, an ikkima ti wede an yi waaku Ono geŋ soo. Munda wede Raa y'ize siidí umbo, daa wede an yi waaku Ono geŋ me.

⁴ Wede an yi waaku Ono geŋ, yoŋ lekkiyo ere ki daayum, wo tode lekkiyo gette ti d'eliyo toore a d'uwu.

⁵ Toore geŋ yi-tooriyo adda zimolo, wo zimolo t'a ki y' ziidfa ye.

⁶ Inŋkino maŋ ti kaaga Raa y'a igibe wede zindí ki tukki d'uwu, wedusu geŋ sundí Zaŋ.

⁷ Zaŋ yoŋ wede illiga rabila toore, y'a iide y'an di kize urzi toore geŋŋo, kono t'urzi yode d'uwu pay an d'olliga, wo an zaape addaŋ a toore geŋŋo.

⁸ Yode Zaŋ geŋ toore yode batum ye, yoŋ y'iide y'an di kize toore a d'uwu.

⁹ Yo Wede an yi waaku Ono geŋ, toore wede ki kotto, y'ettiyo k'adda duniya, y'a toore adda k'adde d'uwu pay.

¹⁰ Yoŋ geŋ y'a iido k'adda duniya, wo duniya ette Raa y'ikkima t'urzi yode batum. Y'a likke, wo d'oŋ duniya an gi di y' zuune ye.

¹¹ Y'a t'iide k'ume d'oŋz'í Izirayel, wo kane an gi di y' ziidfa ye.

12 Wo de a kane don i yi ziiɗa wo i ziiɗe addan a yode geŋ, y'an d'ele urzi an t'ize inŋi Raa.

13 An t'ize inŋi Raa t'urzi k'ehiyo ere a urzi tudde ye, aa duwo an ki-dehu ye, wo an t'ize inŋi Raa t'urzi k'ehiyo ere ti toogo Raa.

14 Inŋino maŋ wede an yi waaku Ono geŋ y'a-gime wedusu, y'a iido y'a likke diine kaye, addi ōoniyo ti beeko wo y'in di kaza urzi wede derec. Ay di wulle goolikadi, goolikadi ere meeda gette i ele Meega Raa a yode Uli soo danŋal.

15 Wo Zaŋ geŋ y'a iise kazita a tukk'Isa ti golla awwa, y'ede: «Enno wedusu wede ni rootiyo onami me, wede n'ede: wede ede ettiyo k'itadō me, wo yoŋ goole y'a jiiɗe nuŋ, kono nuŋ an di'n t'eha botto geŋ, yoŋ ede to.»

16 Yoŋ addi'ŋ tasse ti kine me, y'in di ziiɗe beeko baadan ki daayum a kine pay, wo beekadi daayum a ekki kine.

17 Oogoro tod'te Raa yi t'elo ti kaaga t'urzi Muusa a duwo. Wo de beeko ti derec an iido t'urzi k'Isa Almasi.

18 Wenda soo toŋ i wulle Raa umbo, wo de Ulo yoŋ soo danŋal yode batum Raa, yi lekkiyo a sirpa Meega Raa geŋ, y'in di y' gize.

*Zaŋ Batis ti don zina ki Pariziyen
(Matiye 3.1-12; Markus 1.2-8; Lik 3.15-17)*

19 Kun ollo en ono Zaŋ yi gize. Onniyo soo deero Yawudiyagi a siido Zeruzalem an d'igibe don seɗeɗe ti don ti biza bumbu Lebi ki tukki Zaŋ. An d'iide, an d'uuney Zaŋ kono an di y' tonde: «Kee'ŋ wee wee?»

²⁰ Aame an iide an yi tunde maŋ, yoŋ y'an k'umbida ye, wo y'an di ruute kereŋ, y'ede: «Nuŋ Almasi Raa yi biire ye.»

²¹ Inkiŋo maŋ an di y' tunde sey, an'de: «De kee'ŋ Eli ko?» Maŋ Zaŋ y'ede: «Aha, nuŋ Eli ye.» An di yi tunde sey, an'de: «Kee'ŋ nebi wede ay delliyo ko?» Zaŋ y'ede: «Aha, nuuno ye.»

²² Inkiŋo an i di ruute, an'de: «Kee'ŋ wee wee? K'ay ti rooti, kono ay an di kizey a doŋ ayn'igibo me. Kee miŋ wee wee?»

²³ Maŋ Zaŋ y'an di'n gime onamaŋ ti ono doŋ nebi Ezayi yi ruute ti kaaga, y'ede: «Nuŋ golla ki wedusu yi d'ollite adda balda, yi d'eesiyo: Urzi Galmeega kun i-ti y'okkoŋ ki diine d'elele*.»

²⁴ A diine doŋ zina an igibe ki tukki Zaŋ geŋ, Pariziyen toŋ adda.

²⁵ Kane geŋ an di yi tunde Zaŋ sey, an'de: «Kee'ŋ Almasi Raa yi biire ye, Eli ye wo nebi wede ay delliyo ye de, ki moo me ki'ni suyyiso duwo'ŋ batem me?»

²⁶ Zaŋ y'an di'n gime onamaŋ, y'ede: «Nuŋ duwo ni'ni suyyiso batem t'ahu, wo de a di-inaguŋ geŋ i d'ede wede ede kun ki y' suune ye.

²⁷ Wede geŋ y'ettiyo k'itadó, wo nuŋ ni k'ide n'a ki t'eeze sibe tobiyagí ye.»

²⁸ Suldizaŋ pay an ize geŋ a ille Betani, ti dar k'ooye Zurden ki kese peedo ge-koliyo a ume Zaŋ duwo y'anni zuyyite batem.

Isa Almasi Ulo Damu Raa

* **1:23 1.23** Kun wollo adda mattup ki Ezayi 40.3.

²⁹ Soggo maŋ Isa yi-t'uddo k'ume Zaŋ. Aame Zaŋ yi y' wulle maŋ, y'ede: «Kun wollo enno Ulo Damu Raa i booyiso oldfiko don duniya pay me.

³⁰ Ono ni ruute a tukki yode enno, n'ede: "Wede ede y'ettiyo k'itadó me, wo yoŋ goole y'a jiiire nuŋ, kono nuŋ an di n' t'eha botto geŋ, yoŋ ede to."

³¹ Ki poone toŋ nuŋ ni ki y' suune ye yoŋ wenda me, wo n'iido duwo ni di'n suyyiso batem t'ahu'ŋ kono n'an di y' kize a don k'Izirayel.»

³² Zaŋ yi kazita a tukk'Isa sey, y'ede: «N'a wulle Unde Raa t'a diigo ti kandaane aa deere, t'a di-guune a tuddí.

³³ Nuŋ ni ki y' suune ye, wo Raa wede i n'igibe duwo ni di'n suyyiso batem t'ahu geŋ y'o di ruute, y'ede: "Unde Raa gette k'a ti wolla t'a deego ti kandaane, t'a di koonaa a tukki wede. Geŋ yode geŋno wede a suyya duwo ti Unde Kamilen me."

³⁴ Wo munda geŋ n'a yi wulle, wo inkinno maŋ n'un di kaza kereŋ, wede en yoŋ Ulo Raa.»

Andire ti Simo Piyer

³⁵ Ti soggatú sey toŋ, Zaŋ ti sanalliyagí don sire geŋ an lekkiyo a umayaŋ.

³⁶ Zaŋ geŋ yi wulle Isa y' engile maŋ, y'a ruute y'ede: «Enno Ulo Damu Raa me.»

³⁷ Aame kane sanalliyagi sire geŋ an illiga Zaŋ yi ruute inkinno maŋ, an d'iise daaniya k'Isa.

³⁸ Isa yi gilde maŋ, yi wolliyo'ŋ an yi daaniya, maŋ y'anni tunde, y'ede: «Kun ni daaniya'ŋ kun dehu moo me?» Maŋ kane an i-di'n gime onamí,

an'de: «Rabbi (i-kaza wede dooyisadey) kee ki lekkiyo a too me?»

³⁹ Isa y'an di ruute, y'ede: «Kun'di, kun di-wolley.» Maṅ an d'ingile, an di wullo ume yilekkiyo me. Geṅ a peedo lohe, ume'ṅ an a-ti y'ingile ti yode.

⁴⁰ Andire leema Simo Piyer geṅ, yoṅ ti diine doṅ sire illiga ono Zaṅ yi ruute wo an di diine Isa geṅṅo.

⁴¹ An ti gimo maṅ, Andire y'iide'ṅ y'a uuney ki poone'ṅ leemadí Simo, wo yi di ruute, y'ede: «Almasi Raa yi biire'ṅ, ay yi wullo.» (T'ono Girek geṅ Kiris i-kaza Almasi.)

⁴² Maṅ yi-di t'iide leemadí Simo k'ume k'Isa. An iiney maṅ, Isa yi di y' wolliso yerere adda k'edayí, maṅ yi di ruute, y'ede: «Kee'ṅ Simo ulo ki Zonas, wo ti aṅki eṅ an gi di waaka Piyer.» Suma gette i-kaza mukkolo.

Pilip ti Natanayel

⁴³⁻⁴⁴ Onniyo k'ita maṅ Isa y'a ingile ki siido Galile, an d'ikkima ti Pilip wede ti geeger Bet-sayda, siido k'Andire ti Piyer. Maṅ Isa yi di ruute a Pilip, y'ede: «Pilip, ki ni daani.»

⁴⁵ Saṅ maṅ Pilip y'a uuney Natanayel, wo yi di ruute, y'ede: «Ay yi wullo wedusu wede Muusa y'a ruute adda mattup k'oogoro, wo nebiyagi toṅ an ruute onamí me. Yoṅ Isa wede ti geeger Nazaret, ulo Yusup.»

⁴⁶ Natanayel yi di ruute, y'ede: «Ti Nazaret ummey, munda beehiye etto dey ko?» Pilip yi di ruute, y'ede: «K'edi, wo k'a wolla.»

⁴⁷ Aame Isa yi wulle Natanayel y'ette tuddi maṅ, y'a ruute ono a tukki yode, y'ede: «Ulo k'Izirayel toc miṅ yode enṅo, yo eṅ wede ki diine.»

⁴⁸ Natanayel yi di ruute, y'ede: «De kaṅ mummino k'a ni zuune me?» Isa yi di ruute, y'ede: «Ki poone Pilip y'a ki waako'ṅ geṅ, ni ki wulle kee'ṅ a undiso pigiye.»

⁴⁹ Inṅino maṅ Natanayel yi di ruute, y'ede: «Wede dooyisadó, kee'ṅ Ulo Raa. Kee'ṅ mozigo ḍoṅ k'Izirayel.»

⁵⁰ Isa yi di ruute, y'ede: «Kee ki ziipe addá a nuṅ kono k'illiga ni ruute ni ki wulle a undiso pigiye, wo k'a wolla suldi baadaṅ a ceera enṅo sey.»

⁵¹ Maṅ Isa yi di ruute sey, y'ede: «Derec inṅino wo n'un di rooto: Kun di wolla kandaane a-t'ihina, wo maaleekiyagi Raa an di ḍeegita wo an di kilita† t'awwa nuṅ wede an n'ehe aa ulo wede enṅo.»

2

Armika k'Isa ere ki poone

¹ Onniyo sire k'aduwe maṅ, i d'ize seedu k'erewo a geeger Kana siido Galile. Mekk'Isa t'iide,

² wo Isa ti sanalliyagi toṅ an'ni wiike.

³ An ize bini maṅ, toote k'inṅi biṅ a biite. Inṅino maṅ mekk'Isa ti di ruute a ulutu'ṅ, t'ede: «Toote k'inṅi biṅ an biite.»

† **1:51 1.51** Kun wollo adda mattup ki Zenez 28.12, taaya ki suniye Yakup.

⁴ Maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «Mee'ki nun, nun n'aase mummino? Peedadó ti k'iide ye botto.»

⁵ Inŋkino maŋ tod' t'an di ruute doŋ naabo'ŋ, t'ede: «Y'un ruuta munda maŋ, kun t'iso.»

⁶ Aame geŋ i d'ede boŋgali zoot an tutte ki moŋgali, Yawudiyagi an d'obite ahu adda, an d'opilsito tuddaŋ, k'a t'ise kamileŋ a daana Raa a urzi k'oogiradaŋ. Bukkulu soo geŋ y'oomi suma tooo sire ado.

⁷ Maŋ Isa y'an di ruute doŋ naabo, y'ede: «Boŋgali geŋ kun t'oonito t'ahu.» Inŋkino maŋ kane doŋ naabo an iide'ŋ, an t'ûunite boŋgali'ŋ geŋ pepelele.

⁸ Aame boŋgali'ŋ an ti'n ûunite maŋ, Isa y'ede: «Aŋkeŋ kun eesu ahu geŋ, kun i-d'odo a wede dokkide.» Maŋ kane doŋ naabo an d'eezi, an i-d'iide.

⁹ Wede dokkide geŋ y'an uwwe ahu doŋ i-gime toote k'inŋi biŋ geŋ me, wo yi ki suune ye toote y'ettiyo ti tunda me, wo doŋ naabo doŋ eeziti ahu geŋ an suune. Wede dokkide y'a wiike kule k'erewo,

¹⁰ wo yi di ruute, y'ede: «Ki poone'ŋ duwo an eesiyo dokkide ti toote wede kadigi, saŋ duwo geŋ i ti koliyo eedaŋ maŋ, an d'eesiyo wede unse ye k'ita. Wo kee k'a buuhe toote kadigi k'ume k'ita.»

¹¹ Geŋ inŋkino munda k'armika wede Isa y'ize ki poone, a Kana siido Galile. Y'an di gize toogadi, wo t'urzi geŋ sanalliyagi an di ziipe addaŋ a yode.

¹² Saŋ maŋ tiŋ geŋ Isa y'a t'iiziga, meedi, zembadi ti sanalliyagi pay an di-diiige ki geeger

Kapernayim. A ume geŋ an di likke onniyo miibi.

Lomme doŋ suuk t'adda booro Boy Raa

(Matiye 21.12-17; Markus 11.15-17; Lik 19.45-46)

¹³ Aame tarnaape Pak ki Yawudiyagi aa guute goppon maŋ, Isa y'a-gili Zeruzalem.

¹⁴ Y'iiney maŋ, yi-t'iide a booro Boy Raa, yi d'uuney doŋ k'owilte buŋgari, ki dambami, ki deere wo doŋ pelkiyto soŋko ere ettiyo ti siidiyagi doolo pây, an isiyo suuk adda*.

¹⁵ Inŋkino maŋ yi d'ize karre, y'an iise lommite. T'adda booro Boy Raa y'a ti'n tiipe pay ti dambamzaŋ wo ti buŋgarzaŋ me. Wo taabulyagi doŋ pelkiyto gurus geŋ y'an di gippirde, ti soŋkiyagan a-zibbite.

¹⁶ Wo a doŋ k'owilte deere y'an di ruute, y'ede: «Suldugun eŋ pay kun ti sokito t'eŋ me. Boy Meegó eŋ, kun ti y'ise ume suuk ye.»

¹⁷ Aame geŋ kane sanalliyagí an d'ilke a ono doŋ an riine ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: «Geyyiso ere o d'ede kono boy kee Raa gette, nun addó i n'aadumu†.»

¹⁸ Inŋkino maŋ kane deero Yawudiyagi an i di ruute, an'de: «K'ay isi munda k'armika wede a kize kee a-d'ede urzi k'aase kino.»

¹⁹ Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Boy Raa eŋ kun di-kossito, wo adda k'onniyo ado n'a y'ooziga.»

* **2:14 2.14** Maale ti embi kane geŋ doŋ k'owilte an d'owilte a doŋ i-d'eliyo seŋeke a Raa. Wo doŋ pelkiyto gurus an di pelkiyto gurus ki Romenŋ ti gurus ere ki Yawudiyagi, kono gurus ki Romenŋ ti k'ettiyo ye adda Boy Raa me. † **2:17 2.17** Kun wollo adda mattup ki Soom 69.10.

20 Kane deero Yawudiyagi an i di ruute, an'de: «Boy Raa eɗ ɗuwo an iiziga adda k'ozzine ada piɗe makumu zoot miɗ, kee k'ede adda k'onniyo aɗo maɗ k'a y'ooziga?»

21 Wo Isa yi rootiyo Boy Raa tuddi batum.

22 Bini aame Isa y'inda wo yi-bilɗe maɗ, sanalliyagi an d'ilke a ono ɗoɗ yi ruute geɗ me. Injino an d'umbe a ono ɗoɗ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, wo a ono ɗoɗ Isa yi ruute.

Isa yi suune adde ɗuwo pay

23 Isa yi lekkiyo a Zeruzalem, a tarnaape Pak ki Yawudiyagi geɗ, y'aaze sulɗi k'armika baadan ɗuwo an di wulle, wo ɗoɗ baadan an di ziipe addaɗ a yode.

24 Wo Isa yi ki zaapu addi a kane ye, kono kane pay yi'ni suune.

25 Yoɗ geɗ wenda yi gi di kize ye a tukki kane me, kono adde ɗuwo pay yoɗ yi'ni suune.

3

Isa ti Nikodem

1 Aame geɗ i d'ede wedusu sundi Nikodem. Yode geɗ ti diine ɗoɗ sudaɗ Pariziyen, wo ti diine deero Yawudiyagi pay.

2 Onniyo soo a didɗo maɗ, y'a iide y'a uuney Isa, wo yi di ruute, y'ede: «Wede dooyisadey, kaye ay suune kee'ɗ Raa yi-k'igibo dooyisadey. Wenda ti doolo yi k'aane yi ki t'ise ye sulɗi k'armika ɗoɗ aa kee ki d'isiyo eɗ me, aame Raa ti yode ye maɗ.»

³ Isa yi di ruute, y'ede: «Derec inĵino wo n'a di rooto: Aame wede'ŋ yi k'uune ehiyo ere aware ye maŋ, Moziko Raa yi k'aane yi ki ti wolley ye.»

⁴ Maŋ Nikodem yi di ruute, y'ede: «Mummino me, wede yi t'ize goole wo an ti y' t'ehe sey me? Y'aane yi-t'ette adda k'adde meedí, t'a ti y' t'ehe sey ko?»

⁵ Isa yi di'n gime onamí, y'ede: «Derec inĵino wo n'a di rooto: Aame wede'ŋ yi k'uune ehiyo ere aware t'urzi k'ahu wo t'urzi k'Unde Raa ye maŋ, Moziko Raa yi k'aane yi ki t'ettey ye.

⁶ Munda wede ettiyo t'urzi tudde geŋ yoŋ ki tudde, wo wede ettiyo t'urzi k'Unde Raa geŋ yoŋ unde.

⁷ Kee k'elkite ye a ono doŋ n'a ruute, n'ede: “An un ti'n eho doolo geŋ me.”

⁸ K'elko a maaye wede i baahu geŋno. Yi baahu k'ume wede aa addí i dehu, k'a ołliga buukayí daŋŋal wo ume y'ettiyo ti tunda wo y'ambe ki tunda'ŋ ki ki suune ye. Geŋ inĵino ki wede y'uune ehiyo t'urzi k'Unde Raa toŋ maŋ.»

⁹ Maŋ Nikodem yi di ruute a Isa, y'ede: «De geŋ inĵino mummino me?»

¹⁰ Inĵino maŋ Isa yi di'n gime onamí, y'ede: «De kee'ŋ wede dooyiso goole a siido k'Izirayel, miŋ ono geŋ ki gi di'n suuniyo ye ko?

¹¹ Derec inĵino wo n'a di rooto: Kaye ay rootiyo munda wede ay suune wo ay kazita munda wede ay wulle, wo kun k'ambu ye a onamey doŋ ay kazita me.

¹² Wo aame n'un rootiyo ti sulđi doŋ isiyo a siido toŋ kun k'ambu ye, de mummino kun

d'amba me aame n'un ruuta ti sulɗi ɗoŋ a kandaane maŋ?

¹³ Wenda soo toŋ ti siifo a kili kandaane umbo, daa ki nuŋ wede an n'ehe aa ulo wede enno, ni ki ɗiigo t'awwa ye maŋ.

¹⁴ Aakede ti kaaga aŋ Muusa kane adda balɗa geŋ yi d'umbe maala, y'a t'ikkima miipo, yi d'ittiba mobbo, y'a-dudɗe t'awwa*. Geŋ iŋkino, nuŋ wede an n'ehe aa ulo wede enno toŋ maŋ, an ti'n dodɗa t'awwa kay,

¹⁵ kono wede tuuku yi ziipa addi a nuuno maŋ, y'a t'oona lekkiyo ere ki daayum.

¹⁶ Raa geŋ y'a giyye kine ɗoŋ duniya pay, y'aa t'igibo Uli yoŋ soo ɗaŋŋal ki duniya, kono wede tuuku yi ziipa addi a yode maŋ, y'a ki t'inda ye, wo y'a t'oona lekkiyo ere ki daayum.

¹⁷ Raa y'igibo Uli ki duniya kono y'a ki ɗekka booro ekki ɗoŋ duniya ye. Wo ɗe yi y'igibo kono t'urzi yode ɗoŋ duniya an d'utte.

¹⁸ Wede yi ziipa addi a yode maŋ, booro ti ki y' seeda ye, wo wede yi ki ziipa addi a yode ye maŋ, booro ti y' ziida baa, kono yi ki ziipe addi a suma k'Ulo wede soo ɗaŋŋal ki Raa geŋno ye.

¹⁹ Toore y'a iido adda duniya, wo ɗe tooreŋ

* **3:14 3.14** Aame ti kaaga ɗoŋ k'Izirayel an t'udɗo ti siifo Misir geŋ, an d'iise orbite waawiye a Raa wo a Muusa. Maŋ Raa yi-ti gulkuwe, y'an d'udɗe mimbayi ulpi, an di'n ihite, ɗoŋ baadan an t'inda. Aame an zuune oldikadan maŋ, an tunde Muusa, wo Muusa y'a tunde Raa. Maŋ Raa yi di ruute, y'ede: «Ki okkoŋ miipo maala, k'a-dodɗo t'awwa ekki mobbo, kono aame wede miipo ti y'ihida wo y'umba edayi yi wulla miipo gettiyo maŋ, y'a t'oona bee.» Kun wollo adda mattup ki Nombire 21.4-9.

ɗuwo an di y' giigira, an t'umbe zimolo kono kane an isiyo naabo ere oldo. Geŋŋo urzi wede booro Raa t'a seeda wede me.

²⁰ Inkiŋo maŋ wede tuuku y'isiyo munda wede ulsu geŋ, toore y'a yi kiigira, wo yi k'ette ye ki toore me, kono y'orgiso a naabo ere y'isiyo oldo gette, itadí i t'adfa.

²¹ Wo wede daayum y'isiyo naabo ere derec geŋ, y'a t'adfe a toore kono ɗuwo an di wolle naabadí ere derec gette, an t'eese yo eŋ wede Raa kotto.»

Isa ti Zaŋ Batis

²² Saŋ maŋ ti Zeruzalem Isa ti sanalliyagí an t'iiziga, an d'ingile ki siido Ziide. An di-guune aŋgeŋŋo, wo Isa yi di'n suyyiso ɗuwo batem.

²³ Aame geŋ Zaŋ Batis toŋ yi suyyiso pay ɗuwo me a ume sundí Aynoŋ, goppon ti Salim, a ume geŋ ahu baadaŋ. Duwo an d'ettiyo tuddí, yi ti'n suyyiso batem.

²⁴ Aame geŋ yoŋ Zaŋ an ki ti y' ziida dangay ye botto.

²⁵ Inkiŋo maŋ onniyo soo i d'iiziga niikiyo, sanalliyagi Zaŋ ti Yawudusu, a urzi wede mumino wede y'a t'ise kamileŋ a ɗaana Raa me.

²⁶ Maŋ kane an di y'uuney Zaŋ me, an i di ruute, an'de: «Wede dooyisadey, kee ki wollo kay, wede kun di likko ti dar k'ooye Zurden ki kese peedo ge-koliyo, k'a ruutite taayadí geŋ, yode toŋ aŋkeŋŋo ɗuwo y'anni suyyiso batem kay, wo aŋkeŋ ɗuwo pay an ti dihima tuddí.»

27 Maŋ Zaŋ y'an di ruute, y'ede: «Wede geŋ ti siidí yi k'aane yi ki t'oone munda ye, daa Raa yi-k'ele ye maŋ.

28 Kune toŋ maŋ kuudugun y'illiga aame ni ruute, n'ede: “Nuŋ Almasi Raa yi biire ye. Nuŋ Raa yi n'igibo, ni-d'uugumo a yode.”

29 Kun suune, wede i ziidfa erewo geŋ kulatú yode geŋŋo. Wo yo lanze kule k'ere geŋ y'a t'ôhira a sirpadí, ulbí unse baadaŋ kono y'a olliga munda wede lanžayí yi roota. Geŋ nuŋ toŋ inŋkino, ulbó'ŋ aase unse baadaŋ a di ceere.

30 Inŋkino maŋ d'erec, yode geŋ sundí t'a ôole, wo suma nuuno a kime k'ita te.»

Wede iido ti kandaane

31 Wede i d'iigo ti kandaane geŋ, yoŋ yi jiiire duwo pay. Wo wede a siido geŋ, yoŋ a siido, wo onamí y'orbe toŋ ki suldfi d'ofŋ a siido. Wede yi d'iigo ti kandaane geŋ, yoŋ yi jiiire duwo pay.

32 Yi kazita ti munda wede yi wulle wo y'illiga, wo wede a ambe onamí umbo.

33 Wo wede y'umbe onamí geŋ, yi suune adda k'addí Raa yi rootiyo ono d'ofŋ d'erec.

34 Wede Raa y'igibo eŋ yi rootiyo ono Raa, kono Raa yi elo Unde ere daa dooziyatú.

35 Meega Raa geŋ Ulí yi y' giyye, yi-d'ele suldfi pay a beezí.

36 Wo wede y'ela addí a Ulo Raa maŋ, y'a t'oona lekkiyo ere ki daayum. Wo wede yi-tuuga zaapu k'addí a Ulo Raa maŋ, lekkiyo gette yi ki ti t'oona ye, wo kulkuwo Raa t'a koona eedí.

4

Isa ti erewo ti siido Samari

¹ Isa geŋ y'a zuune Pariziyen an illiga ɗuwo an rootiyo an'de, ɗoŋ baadaŋ yi-ti'n isiyo sanalliyagi, wo y'a-ti'n suyyiso batem i ceeriyo ɗoŋ ki Zaŋ,

² wo kaciŋ yo Isa geŋ ɗuwo i'ni suyyiso batem yode ye, i'ni suyyiso batem sanalliyagi.

³ Injino maŋ y'a t'iiziga ti siido Ziide, y'a-gime ki siido Galile.

⁴ Wo ki Galile geŋ, i dehu y'a adɗe ti siido Samari.

⁵ Maŋ y'a iiney a Sisar, geeger ki Samari goppon ti doome wede Yakup yi-ele a ulí Yusup ti kaaga*.

⁶ A ume geŋ i d'ede osso Yakup y'ittiba. Isa y'iziro kee, y'iina a ume geŋno maŋ, y'urme y'a-guune biza k'osso gettiyo a peedo t'ize diine.

⁷⁻⁸ Aame Isa yi-guune biza k'osso yi puukiyo geŋ, kane sanalliyagi an t'iide k'adda geeger an di deho munda k'ombo, maŋ i d'iido erewo t'adda k'ille eesiyo k'ahu. Erewo gette Samariten. Maŋ Isa y'a ti tunde, y'ede: «Erewo no, m'o k'eeli ahu, ni-ki sibe ɗo.»

⁹ Injino maŋ tod'erewo ti di ruute, t'ede: «Mummino, kee Yawudusu ɗe ki tondiyo ahu sobo a bey nuŋ Samaritenowo me?» Ki too maŋ kane Yawudiyagi an ki dehu an ki t'okkiye ye ti Samariten me.

¹⁰ Isa yi di ruute, y'ede: «Aame koŋ mi y' suune munda wede Raa y'eliyo, wo wede i kin tondiyo

* **4:5 4.5** Kun wollo adda mattup ki Zenez 33.19 wo Zozuwe 24.32.

ahu sofo me maŋ, a tonde ahu sofo miŋ koŋ a bey yoŋ me, wo y'aane yi di t'eele ahu doŋ i d'eliyo lekkiyo.»

¹¹ Inkiŋo maŋ erewo ti di ruute, t'ede: «Wede no, kee a-k'ede dara ye, wo osso sohero de k'a t'oono ahu doŋ i d'eliyo lekkiyo ti too me?

¹² Kunuŋ kee k'elkiyo ki ceere mugiyey wede ti kaaga Yakup, wede ay iili osso ettiyo ko? Yode batum y'a iibe, inñizí wo ti maaladí pay me.»

¹³ Isa yi di ruute, y'ede: «Wede tuuku y'iiba ahu k'osso enño maŋ, ôrme y'a yi seeda sey.

¹⁴ Wo wede y'iiba ahu doŋ nuŋ ni-t'ela maŋ, ôrme yi ki y' seeda ye baa. Ahu doŋ nuŋ ni-t'ela eŋ, a yode i di t'isa aa ersa k'ahu okko i di t'ela lekkiyo ere ki daayum[†].»

¹⁵ Inkiŋo maŋ erewo ti di ruute, t'ede: «Wede no, ahu geŋ k'o eeli kono ôrme y'a ki n' seeda ye baa, wo n'a k'etto eesiyo ye.»

¹⁶ Maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «M'odo, mi waaki kulayí, kun t'edi.»

¹⁷ Erewo ti di ruute, t'ede: «Nuŋ daa kulayó.» Isa yi di ruute, y'ede: «Koŋ onamí derec, mi rootiyo kulayí umbo me.

¹⁸ Koŋ mi zidde kuuli paat, wo wede kun lekkiyo ankenño eŋ kulayí ye. Mi ruute derec.»

¹⁹ Inkiŋo maŋ erewo ti di ruute, t'ede: «Galmeegó, nuŋ ni wolliyo maŋ, kee eŋ nebi.

²⁰ Ti kaaga mongidagey Samariten an uttile a Raa ekki mokoloo ettiyo, wo kune Yawudiyagi kun'de ume k'ottilso a Raa a Zeruzalem.»

[†] **4:14 4:14** Kun wollo adda mattup i Ezayi 12.3 wo Zeremi 2.13; 17.13.

21 Isa yi di ruute, y'ede: «Erewo no, m'ambo onamó, saṅ onniyo t'aana, aame geṅ kun k'ottila a Meega Raa ekki makkolo ettiyo ye, wo a Zeruzalem ye.

22 Kune Samariten kun ottilso a Raa wede kun ki y' suune ye, wo kaye Yawudiyagi ay ottilso a Raa wede ay yi suune, kono wede a utta d̄uwo y'ettiyo ti di Yawudiyagi.

23 Wo onniyo gette saṅ t'aana, wo tod'tiṅ t'iina, d̄oṅ ottilso a Meega t'addaṅ soo geṅ, an i-d'ottila ti toogo k'Unde Raa wo aa Raa yi dehu, kono Meega yi dehu d̄oṅ ottilso in̄kino.

24 Raa yoṅ unde, wo d̄oṅ ottilso a yode geṅ an i-d'ottila ti toogo k'Unde Raa wo t'adde soo.»

25 Maṅ erewo ti di ruute, t'ede: «Nuṅ ni suune Almasi Raa yi biire saṅ y'a etto (wede an yi waaku t'ono Girek Kiris) wo aame y'iina maṅ, suldi pay y'ay ti'n kizita.»

26 Isa yi di ruute, y'ede: «Nuṅ wede i rootiyo eṅ miṅ Almasi.»

27 In̄kino maṅ sanalliyagi k'Isa an aa d'iina, wo an ziid̄a giggeraṅ aame an wulle Isa yi rootiyo t'erewo gettiyo maṅ, wo wenda soo toṅ ti diinayaṅ yi di roote umbo: «De ki dehu moo me ti bey k'erewo?» kunuṅ, «Kun rootiyo t'erewo moo me?» me.

28 In̄kino maṅ erewo ti d'iili toolatú a biza k'osso, tod' t'a ukke k'adda geeger, t'iide'ṅ t'an di ruuto d̄uwo, t'ede:

29 «Kun okki, kun wolla wenda en̄ṅo kay, y'o-t'id̄dipe itadó a suldi d̄oṅ n'ize pay me. Yode eṅ aasa Almasi Raa yi biire koo maṅ!»

³⁰ Maɗ t'adda geeger ɗuwo an di dihimo k'ume k'Isa.

³¹ Aame erewo t'ingile maɗ kane sanalliyagi an i-di ruute, an'de: «Wede dooyisadey, k'edi ki ooma ɗo.»

³² Wo yoɗ y'an di ruute, y'ede: «Nuɗ ombadó ede, wo kune kun ki ti suune ye.»

³³ Maɗ kane sanalliyagi an di rootiso tuddaɗ, an'de: «Kunuɗ ombo wenda yi-t'eeley ko?»

³⁴ Isa y'an di ruute, y'ede: «Ombadó te isiyo naabo ki wede i n'igibo yi dehu, wo n'a-ti ɗaɗɗe naabo ere y'o elo.»

³⁵ Isa y'an di ruute sey, y'ede: «Duwo an rootiyo, an'de: “Adda tere pide aasa k'ayɗu kollo.” Wo kun ollo, nuɗ n'un di rooto, kun ambo edagaɗ, kun wollo dombi an iine k'ayɗu.

³⁶ Wede ayɗu geɗ raɗɗadí y'a ti t'oone, wo inɗi y'a-t'okume a lekke ki lekkiyo ere ki daayum, kono wede yi giira ti wede iyɗa geɗ, kane miɗ pay ulbaɗ unse.

³⁷ Inkiɗo maɗ ono an rootiyo geɗ ɗerec: “Wede soo'ɗ ki korso wo wede soo'ɗ k'ayɗu me.”

³⁸ Nuɗ, n'un igibe ayɗu k'adda doome wede kune kun ki niibe ye, i dibire ɗoɗ doolo, wo kun aa di-guune a raɗɗadaɗ.»

³⁹ Inkiɗo maɗ kane Samariten ɗoɗ ti geeger gette, ɗoɗ baadaɗ an di ziipe addaɗ a Isa a ono k'erewo t'an ruute, t'ede: «Isa yi-t'iidiba ita a sulɗi ɗoɗ pay t'ize geɗ me.»

⁴⁰ Geɗ inkiɗo kane Samariten geɗ an iina aame k'Isa maɗ, an di y' tommiyo, an'de y'a lekke ti kane. Maɗ yoɗ yi d'ize onniyo sire ti kane me.

41 A onniyto gette Isa y'an di'n duuye, wo a dooyisadí gette d'ɔŋ baadaŋ a jiire sey an di ziipe addaŋ a yode, a onamí d'ɔŋ y'an gizite me.

42 In'kino maŋ kane Samariten an i di ruute a erewo, an'de: «Kaye ay ziipe addey a Isa a ono d'ɔŋ ay illiga kuudey, a ono d'ɔŋ koŋ m'ay ruute d'aŋŋal ye. Aŋkeŋ ay zuune ki kotto yoŋ Wede k'Uttiyo d'ɔŋ duniya pay.»

Eliyo beeko a ulo ki wede goole adda k'akuuma (Matiye 8.5-13; Lik 7.1-10)

43 Aame Isa yi ize onniyo sire a Samari maŋ, tiŋ geŋ y'a t'iiziga, y'a iŋgile ki Galile.

44 Yode batum y'a ruute, y'ede: «Derec, nebi geŋ d'ɔŋ a geeger y'a ihira d'aŋŋal, onamí an k'olliga ye me.»

45 Wo aame y'iiney Galile maŋ, kaciŋ kane d'ɔŋ siido geŋ an di y' ziida bey sire, kono kane toŋ maŋ an iide tarnaape Pak ki Yawudiyagi a Zeruzalem me, wo an wullo suldí d'ɔŋ pay Isa y'ize a onniyo tarnaape geŋ me.

46 Saŋ maŋ Isa y'a-gime ki Kana geeger ki siido Galile, a ume wede ahu y'a ti'n gime toote k'inŋi biŋ geŋŋo. A geeger Kapernayim i d'ede wede goole adda k'akuuma, ulí tuddí eeni y'unto.

47 Aame y'illiga Isa ti Ziide y'iina Galile maŋ, y'a t'iiziga, y'a iide, y'a y'uuney, wo yi di tommiyo, y'ede: «Galmee'ki nuŋ, k'edi in ti d'eege Kapernayim. Ulo nuŋ tuddí eeni y'unto, ki di t'eley bee.»

48 Maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «Kune d'uwo eŋ, aame kun ki wulla suldí k'armika ye maŋ, kun ki zaapa addugun a Raa ye.»

49 Wo yo wede goole geṅ yi-koddfime, yi d'eesiyo: «Galmee'ki nuṅ, in ti d'eege kotok, kono ulo nuṅ y'unto.»

50 Isa yi di ruute, y'ede: «Ki-kama, ulá y'uune bee.» Maṅ wede geṅ y'a umbe a ono d'oṅ Isa yi-ruute, wo y'a-gime.

51 Aame yoṅ a urzi geṅ, d'oṅ naabadí an aa di y'ikkima, an i di ruute, an'de: «Ulá y'uune bee.»

52 Maṅ yoṅ y'anni tunde, y'ede: «A peedo t'ize muno ulo y'uune bee me?» Maṅ kane an di ruute, an'de: «Loho a peedo ti dihima gollatú, ooriyo ti y'iili me.»

53 Maṅ yo meek'ulo geṅ y'a zuune adda k'addí peedo gettiṅ a-t'iide a peedo ere loho Isa yi di ruute, y'ede: «Ki-kama, ulá y'uune bee.» In'kino maṅ ti onniyo gettiyo yode ti d'oṅ boozí pay an di ziipe addaṅ a Isa.

54 Geṅ munda k'armika wede ki sirwe Isa y'ize a kamadí ti Ziide siido Galile.

5

Eliyo beeko a wede runḡuyun

1 Bini maṅ tarnaape ki Yawudiyagi y'a ud'de a Zeruzalem, wo Isa toṅ y'a gili.

2 Wo a Zeruzalem geṅ, gopponṅ ti biza bumbu* wede dambami an d'ad'diya, i d'ede togile k'ahu

* 5:2 5.2 Geeger ki Zeruzalem tod'tiṅ d'ooliyo ti waaya mongali awwa sohuru. Adda waaya mongali an d'ic'diipe biza bumbiyagi baadaṅ k'ad'diya wo k'ettiyo.

t'ono dɔŋ k'Eber an yi waaku Betzata. A biza togile geŋ an d'ize daabagi deero[†] paat. [

³ Adda daabagi geŋ dɔŋ k'eeni baadan moonite. Onḡon konzayi, dɔŋ onḡon zonḡan unto, munkilagi pay an delliyo eesiyo kolzite k'ahu,

⁴ kono ume muno maŋ maaleeka Galmeega yi-ti d'eegu adda k'ahu yi di'n korre. Maŋ wede k'eeni wede i ti d'eegu ki poone geŋ, yi d'ooniyo bee ise ita k'eenizí tuuku toŋ maŋ.]

⁵ Aame geŋ i d'ede wede k'eeni, t'ume eeni yi yi ziidá geŋ i-d'ede ozzine ada g'ado makumu gessire.

⁶ Aame Isa y'iiney aame geŋno maŋ, y'a yi wulle wede geŋ kaŋ moone, wo y'a zuune eenizí ti kaagine me. Maŋ y'a yi tunde, y'ede: «Kee ki dehu k'a t'oono bee ko?»

⁷ Maŋ wede k'eeni y'ede: «Galmee'ki nuŋ, ki nuŋ oo d'ede wee wee i-ti'n sedde adda k'ahu me? Aame ahu an eesiyo kolzite, n'eesiyo moykiso maŋ, wede doolo yi-ti d'eegu.»

⁸ Inḡino maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «Ki t'oozo, ki t'ambo zaadayá, k'a enḡilo!»

⁹ A kaamiki geŋ wede y'a uune bee, y'a t'umbe zaadayí, yi-sooru y'a inḡile. Wo onniyo gette onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi.

¹⁰ Wede geŋ kane deero Yawudiyagi an yi wulle y'uune bee me, maŋ an i-di ruute, an'de: «Anḡi

[†] **5:2 5.2** Togile Betzata ki tuuliko i t'oomi oldali meeda uto ada gessat, wo yoŋ dookide kaŋ sire. Inḡino maŋ i d'ede daabagi deero paat addi sohuru, pide a kese wo soo a diine. Daabe geŋ toogadi mombayi t'umbey wo t'enḡo i di seedu.

onniyo ere ki puukiyadiŋ. A urzi k'oogiradiŋ a-k'ede urzi ki sarkiya zaafde beezá ye.»

¹¹ Maŋ yoŋ y'an di ruute, y'ede: «Wede o ele beeko geŋ y'ede: “Ki t'ambo zaafayá, k'a eŋgilo.”»

¹² Maŋ kane an di y' tunde, an'de: «A-ruute inŋkino wee wee: “Ki t'ambo zaafayá, k'a eŋgilo” me?»

¹³ Wo wede uune bee geŋ yi ki y' zuune ye wede i-ele beeko me, kono yo Isa y'a-ti digge adda diine d'oŋ duuru aŋgeŋŋo.

¹⁴ K'ita maŋ, wede geŋ Isa y'a y'uune adda booro Boy Raa. Maŋ yi di ruute, y'ede: «K'ollo, aŋkeŋ k'uune bee, wo k'ita k'isa oldfiko ye, para maŋ a-d'aana munda wede ulsu a ceera eŋŋo sey.»

¹⁵ Maŋ yo wede geŋ y'iide, y'an di gize deero Yawudiyagi, y'ede: «Kaciŋ o ele beeko Isa.»

¹⁶ Inŋkino maŋ ti onniyo gettiyo kane deero Yawudiyagi an d'iise gerdiyo k'Isa, kono yi ele beeko a wedusu a onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi me.

¹⁷ Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Ete naabo ere Meegó yi d'isiyo daayum bini aŋkeŋŋo. Nuŋ toŋ maŋ, n'a naabe.»

¹⁸ Aame deero Yawudiyagi an illiga inŋkino maŋ, an d'iise dehutu k'urzi ki t'ôwwadí, kono y'a ti diipida a oogoro k'onniyo ere ki puukiyo, wo ki sirwe y'a ruute sey, y'ede Raa Meegí, yi-t'ize tuddí aa Raa batum.

Toogo k'Ulo Raa

¹⁹ Isa y'an di ruute sey, y'ede: «Derec inŋkino wo n'un di rooto: Nuŋ Ulo eŋ munda ti suma

nuuno k'eedó ni k'isiyo ye. Wo munda wede n'isiyo geŋ ni woliyo ki Meega y'isiyo. Munda wede Meega y'isiyo geŋ, nuŋ Ulo toŋ ni d'isiyo kay.

²⁰ Derec, Meega yi giyye nuŋ Ulo geŋ, y'o-di gizite suldi pay doŋ yoŋ y'isiyo me. Suldi doŋ y'o kizita a ceera doŋ enno sey, wo kune kun seeda giggirguŋ.

²¹ Wo aa Meega yi baldiya doŋ i t'inda wo y'an d'eliyo lekkiyo geŋ, nuŋ Ulo toŋ ni d'eliyo lekkiyo a duwo doŋ aa addó i dehu.

²² Meega geŋ yi ki dekkiyo booro a tukki wenda ye, yoŋ y'o elo urzi dekkiyo booro a nuŋ Ulo,

²³ inkiŋo duwo pay an t'imme nuŋ Ulo, aa an tamma Meega. Wo wede yi ki tamma nuŋ Ulo ye maŋ, geŋ aa Meega wede i n'igibo yi ki y' tamma ye.

²⁴ Derec inkiŋo wo n'un di rooto: Wede y'illiga onamó wo yi ziipa addí a wede i n'igibo maŋ, yoŋ geŋ y'uune lekkiyo ere ki daayum. Booro ti ki y' seeda ye, yi t'udde t'urzi k'unto me, y'uune lekkiyo.

²⁵ Derec inkiŋo wo n'un di rooto: Onniyo t'aana wo tod'tiŋ t'iina. Kane doŋ a daana Raa aa an t'inda geŋ, an d'olliga golla nuŋ Ulo Raa, wo doŋ illiga golladó maŋ an di lekka ki daayum.

²⁶ Wo aa Meega i-d'ede toogo k'eliyo lekkiyo a duwo geŋ, a nuŋ Ulo toŋ maŋ y'o d'ele toogo k'eliyo lekkiyo a duwo kay.

²⁷ Derec, nuŋ wede an n'ehe aa ulo wede eŋ, y'o d'ele toogo ki dekkiyo booro.

²⁸ Inŋkino maŋ ulbuguŋ i t'ooɗe ye a ono geŋ me, kono onniyo saŋ t'aana, wo ɗoŋ pay adda muuziyagi an d'olliga golladó, wo an di-balɗa.

²⁹ Aame geŋ ɗoŋ ize beehiye'ŋ an di-balɗa, an t'oona lekkiyo, wo ɗoŋ ize oldiko an di-balɗa, booro t'anni seeda.

³⁰ Nuŋ munda ti suma nuuno k'eedó ni k'aane ni k'ise ye, ni ɗekkiyo booro n'ollige ti golla Meega Raa. Wo booro ere ni ɗekkiyo gette ki diine, kono ni ki dehu n'a k'ise munda wede aa addó i dehu ye, n'aase munda wede aa wede yi n'igibo yi dehu.»

Duwo an rootiyo ono a tukk'Isa

³¹ Isa y'a ruute sey, y'ede: «Aame nuŋ batum n'a kizite ono a tukki nuŋ batum maŋ, onamó ɗuwo an k'ambe ye.

³² Wo i kazita a tukki nuŋ wede doolo, wo ni suune onamí ɗoŋ yi kazita a tukki nuŋ geŋ ɗerec.

³³ Kune kun d'igibe ɗoŋ zina ki tukki Zaŋ Batis, wo yoŋ y'un di gizite ono ɗoŋ ɗerec a tukki nuŋ.

³⁴ Wo ki nuŋ, ni ki dehu wedusu ye a kizite ono a tukki nuŋ me, wo ni rootiyo inŋkino kono ni dehu kune kun d'utte.

³⁵ Zaŋ geŋ yoŋ aa biŋge oyyiso i tooriyo, wo kune kun d'iyye kun d'ize unŋsuwo ti yode k'onniyo miibi a toorayí.

³⁶ Zaŋ yi gizite ono a tukki nuŋ, wo nuŋ o d'ede sulɗi baadaŋ ti doolo sey a jiire ɗoŋ Zaŋ yi gizite. Derec, naabo ere Meega y'o elo, ere ni d'isiyo ettiyo batum, ti kazita a tukki nuŋ, wo i-kaza i n'igibo Meega.

³⁷ Wo Meega wede i n'igibo toŋ, yode batum y'a gizite a tukki nuŋ. Yoŋ wede kun k'illiga golladí ye, kun ki wulle ume k'edayí ye,

³⁸ wo onamí i ki lekkiyo adda k'addugun ye, kono kun ki ziipe addugun a nuŋ wede y'igibo ye.

³⁹ Kun dooyiso baadaŋ ono doŋ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, kono kun elkiyo ti kane geŋ miŋ kun t'oona lekkiyo ere ki daayum. De kane geŋ miŋ an kazita a tukki nuuno.

⁴⁰ Wo kune kun ki dehu kun ki d'etto tuddó, kun ki t'oone uttiyo ye.

⁴¹ Nuŋ ni ki dehu tamma ere ettiyo t'urzi duwo ye.

⁴² Kune n'unni suune, geyyiso Raa a addugun umbo.

⁴³ Nuŋ n'iido'ŋ ti suma Meegó, wo kun gi di'n ziiida ye. Wo wede doolo y'a etto ti suma yode geŋ, kun di y' seeda bey sire.

⁴⁴ Kune kun dehu duwo an un di'n t'imme, wo tamma ere ettiyo ti Raa soo danŋal kun ki ti dehu ye. De kun zaape addugun a nuŋ mummino?

⁴⁵ Kun elke ye unni sakiyey a daana Meega nuuno me, unni sakiyey Muusa yode wede kune kun di ziipe elkisagun geŋŋo.

⁴⁶ Aame kun ziipe addugun a Muusa kotto maŋ, a nuuno toŋ maŋ kun zaape addugun, kono yoŋ yi riije miŋ a tukki nuuno.

⁴⁷ Wo aame ono doŋ Muusa yi riije geŋ kun k'umbe ye maŋ, kun d'ambe onamó mummino?»

*Eliyo k'ombo a kuuli dupu paat
(Matiye 14.13-21; Markus 6.30-44; Lik 9.10-17)*

¹ Saŋ maŋ tiŋ geŋ Isa y'a t'iiziga, yi-ti diipida ti dar bar Galile ti nee, sundutú soo bar ki Tiberiyat.

² Wo doŋ baadaŋ an di y' diine kono an wulle suldi k'armika doŋ y'isiyo a doŋ k'eeni geŋno.

³ Maŋ Isa ti sanalliyagí an aa di gili eego makkolo, an di-guune.

⁴ Onniyto gette tarnaape Pak ki Yawudiyagi aa guute goppoŋ.

⁵ Isa yi zibbe edayí maŋ, yi wolliyo doŋ duuru baadaŋ an'tiyo tuddaŋ. Maŋ yi di ruute Pilip, y'ede: «De a too me in d'owila mappa, in an t'ela doŋ duuru kino ga ooma me?»

⁶ Isa yi-rootiyo a Pilip in'kino yi deediyo addí, yi roota moo me. Wo ki yode Isa maŋ, yi suune munda wede y'aasa me.

⁷ Maŋ Pilip yi di'n gime onamí, y'ede: «In t'oone tamma meeda sire*, in t'owila mappa pay toŋ maŋ, a t'ide dey ko wede soŋ yi-t'oone boolo booloŋ me?»

⁸ Maŋ Andire leema Simo Piyer, yode toŋ ti diine sanalliyagi k'Isa, yi di ruute, y'ede:

⁹ «A sirpa eŋ i d'ede ulo a beezí mappa paat an iidiba ki orz ti puuni sire, de geŋ a t'ide moo a doŋ duuru eŋ me?»

¹⁰ In'kino maŋ Isa y'a ruute, y'ede: «Duwo eŋ kun ti'n kondita.» A ume geŋ soole baadaŋ. Maŋ duwo suma dupu paat geŋ an di-gundite adda.

* **6:7 6.7 Tamma meeda sire:** Tamma soo i-kaza raŋŋa naabo k'oŋŋu soo ki wedusu. Aŋki tamma meeda sire i-kaza soŋko dupu ada pidfe.

11 Maŋ Isa y'a-ziki mappa, y'a ruute koɗuwo a Raa, y'an di-dikkida a ɗoŋ duuru geŋŋo. Wo puuni toŋ y'a-t'ize inŋino kay, an d'iimi, an d'isse a uupite.

12 Aame ɗuwo pay geŋ an iimi an issite maŋ, Isa y'an di ruute sanalliyagí, y'ede: «Ombo ere uupite kun ti tussi mentú ye.»

13 Maŋ kane an ti-tusse, an d'ûune dappa koomat makumu sire, ti oopiyo ki mappa paat ki orz wede ɗuwo an d'iimi geŋ me.

14 Aame ɗoŋ geŋ an wulle munda k'armika wede Isa y'ize geŋŋo maŋ, an'de: «Ki kotto wede eŋ nebi wede an ruute ti kaaga y'a etto k'adda duniya.»

15 Aame geŋ Isa y'a zuune, an iido'ŋ ki toogo miŋ an ti'n t'ela mozigo, maŋ y'a t'irga siidí k'ekki mukkolo.

*Sooru k'Isa t'ekk'ahu
(Matiye 14.22-27; Markus 6.45-52)*

16 A tukki lohe maŋ, t'ekki mukkolo sanalliyagí an di-ɗiigo biza bar.

17 An di-gili adda tooko kono an di-doopida ki geeger Kapernayim ti dar bar ti nee. Ume y'ize did'ɗo, wo Isa yi ki'n uuna ye botto.

18 Aame kane adda k'ahu geŋ i d'iiziga maaye baadan, ahu i-kolzite.

19 An ize suma kubbaara paat zoot maŋ, an woliyo'ŋ Isa yi sooru t'ekk'ahu, y'ettiyo tuddaŋ. Maŋ orgiso t'anni ziidfa kono an ki zuune ye ettiyo geŋ Isa me.

20 Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Kun orgide ye, eŋ nuuno!»

²¹ Aame geŋ an dehu y'a di kili ti kane adda tooko, wo kacinj taŋ booloŋ an iina zeŋge ki siiffo ere an d'ette.

Ombó ere ettiyo ti kandaane

²² Soggo maŋ kane d'uwó d'oŋ uupe ti zeŋge bar t'inno geŋ, an wulle tooko tiŋ soo d'aŋŋal. Sanalliyagí an di-gili, wo Isa ti kane yi k'ingile ye, an ingile siidan.

²³ Wo saŋ maŋ i d'iina tookiyagi ti Tiberiyat, a ume wede d'uwó an d'iimi mappa wede Galmeega y'a ruute kofuwo a Raa geŋŋo.

²⁴ Aame kane d'uwó geŋ, an wulle Isa ti sanalliyagí kane umbo maŋ, an aa di-giliti adda tookiyagi geŋŋo, an d'umbe Kapernayim dehu k'Isa.

²⁵ Aame an ti diipida maŋ, an di y'uune ti dar bar ti nee, wo an di y' tunde, an'de: «Wede dooyisadey, de kee k'iina a eŋ woogo me?»

²⁶ Isa y'an di ruute, y'ede: «Derec in'kino wo n'un di rooto: Kune kun ni dehu kono kun zuune ita suldi k'armika geŋŋo ye. Kun ni dehu kono n'un d'ele mappa kun d'iimi, kun d'isse geŋŋo.

²⁷ Kun naabe ki ombó ere i-ti lattiya gettiyo ye, wo de kun naabo ki ombó ere un t'ela lekkiyo ere ki daayum, ere nuŋ wede an n'ehe aa ulo wede eŋ, n'un t'ela. Derec, Meega y'a ti ziipe tampo ki toogadi a nuuno.»

²⁸ Maŋ kane an i di ruute, an'de: «Ay d'ise mummino kono ay di naabe naabo ere Raa yi dehu te?»

²⁹ Isa y'an di ruute, y'ede: «Naabo ere Raa yi delliyo kune kun d'ise te, kun zaape addugoŋ a yo wede yode batum y'igibo.»

³⁰ Maŋ kane an di ruute, an'de: «Munfa k'armika miŋ tuuku me kee k'isa ay di wolla, wo ay di zaapa addey a kee me? Naabo tiŋ k'isa tuuku te?»

³¹ Ti kaaga toŋ mongidagiŋ aame kane adda balda geŋ an iimi ombo ere sundutú mann, aa an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: "Y'an ele ombadan iido ti kandaane†."»

³² Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Derec inŋkino wo n'un di rooto: Ombo ere iido ti kandaane gette un ele Muusa ye, wo Meegó y'un eliyo ombo ere ki kotto, ettiyo ti kandaane.

³³ Ombo ere Raa y'eliyo, tod'te ti d'iigo ti kandaane, ti d'eliyo lekkiyo a doŋ duniya pay.»

³⁴ Inŋkino maŋ an i-di ruute, an'de: «Galmeegey, ombo gette k'ay eeli ki daayum.»

³⁵ Isa y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ miŋ ombo ere ti d'eliyo lekkiyo. Wede y'iido tuddó maŋ, mosogo ti ki y' seeda ye ki daayum. Wo wede yi ziipa addí a nuŋ maŋ, ôrme yi ki y' seeda ye ki daayum.

³⁶ Wo de n'un ti y' ruute: kun wulle toŋ, kun ki ziipe addugun a nuŋ ye.

³⁷ Kane doŋ pay Meega y'o eliyo eŋ, an d'etto ki tuddó. Wo wede ettiyo ki tuddó geŋ, ni ki y' kiigira ye.

³⁸ Nuŋ n'iido ti kandaane n'a k'ise naabo ere aa addó i ki dehu ye, n'aase naabo ere aa wede i n'igibo yi dehu.

³⁹ Wo naabo ere ki wede i n'igibo yi dehu ettiyo: kane doŋ y'o elo eŋ, soo toŋ ni ki dagga

† **6:31 6.31** Kun wollo adda mattup ki Egzod 16.4,15.

ye, wo n'a ti'n balɗa pay a onniyo k'ita maŋ.

⁴⁰ Eyye, ettiyo naabo ere Meegó yi dehu te: kane doŋ pay an ti gima edayan ki tukk'Ulo, an ziipa addaŋ a yode maŋ, an t'oona lekkiyo ere ki daayum, wo nuŋ onniyo k'ita maŋ n'a ti'n balɗa.»

⁴¹ Aame Isa yi ruute, y'ede: «Nuŋ ombo ere i d'iigo ti kandaane» geŋ, kane Yawudiyagi an illiga maŋ, an d'orbe sunni sunni ti tuddaŋ kono yode,

⁴² wo an di ruute, an'de: «Yode eŋ Isa ulo Yusup ye ko? Meegí ti meedí toŋ in'ni suune enno. De yi rootiyo yi d'iigo ti kandaane mummino?»

⁴³ Isa y'an di ruute, y'ede: «Kun orba sunni sunni ti tuddugun ye.

⁴⁴ Wenda soo toŋ y'a etto ki tuddó ti siidí umbo, daa ki Meega wede i n'igibo y'a ki y'irgo ki tuddó ye maŋ. Wo nuŋ onniyo k'ita n'a ti y' balɗa.

⁴⁵ Ono eŋ nebiyagi an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: “Doŋ pay an t'oona dooyiso ti Raa‡.” In'kino maŋ wede tuuku y'illiga ono Meega wo y'a ziida a dooyiso gettiyo maŋ, y'a etto ki tuddó.

⁴⁶ Wenda soo toŋ i wulle Meega umbo, daa ki wede iido ti daana Raa ye maŋ. Yode daŋŋal i yi wulle Meega me.

⁴⁷ Derec in'kino wo n'un di rooto: Wede yi ziipa addí a nuŋ maŋ, yode geŋ y'uune lekkiyo ere ki daayum.

⁴⁸ Nuŋ miŋ ombo ere i d'eliyo lekkiyo.

‡ **6:45 6.45** Kun wollo adda mattup ki Zeremi 31.33,34 wo Ezayi 54.13.

49 Ti kaaga moŋgidaguŋ an iimi ombo sundutú mann a balɗa toŋ, an t'inda,

50 wo de ombo ere ti d̄iigo ti kandaane ette, tod'te wede y'iima maŋ, yi ki t'inda ye.

51 Nuŋ miŋ ombo ere i d'eliyo lekkiyo, i d̄iigo ti kandaane. Aame wede y'iima ombo ettiyo maŋ, y'a t'oona lekkiyo ere ki daayum. Wo ombo ere n'an t'ela tod'te tukiŋadó, n'an t'ele kono d̄uwo pay an t'oona lekkiyo.»

52 A onamí geŋ kane Yawudiyagi an d'iise niikiyto ti tuddaŋ, an'de: «Mummino me wede eŋ y'in t'ela tukiŋadí in d'aadima me?»

53 Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Derec iŋkino wo n'un di rooto: Aame kune kun k'iidima tukiŋo ki nuŋ wede an n'ehe aa ulo wede eŋŋo ye, wo kun k'iiba puuzadó ye maŋ, lekkiyo kun ki ti t'oona ye.

54 Wede y'iidima tukiŋadó wo y'iiba puuzadó maŋ, y'a t'oona lekkiyo ere ki daayum. Wo y'inda toŋ maŋ nuŋ onniyo k'ita n'a ti y' balɗa.

55 Derec, tukiŋadó tod'te ombo ere ki kotto, wo puuzadó sofo ere ki kotto.

56 Wede y'iidima tukiŋadó wo y'iiba puuzadó maŋ, y'a lekka kettiyo ti nuŋ, wo nuŋ n'a lekka kettiyo ti yode.

57 Meega wede i n'igibo, yoŋ yi lekkiyo zeere, wo nuŋ toŋ ni lekkiyo zeere t'urzi yode. Geŋ iŋkino wede y'iidima tuddó maŋ, y'a lekka zeere t'urzi nuuno kay.

58 Wo ombo ere i d̄iigo ti kandaane ette: Tod'te aa ombo ere sundutú mann, moŋgidaguŋ d̄oŋ ti kaaga an d'iimi gettiyo ye. Ombo gette an d'iimi toŋ an t'inda. Wo wede y'iima ombo ere

nun n'eliyo ettiyo maŋ, y'a t'oona lekkiyo ere ki daayum.»

⁵⁹ Ono geŋ Isa yi ruute a Kapernayim, aame yi dooyiso d'wo a boy wede Yawudiyagi ge dooyiso.

Sanalliyagi oŋgo an t'irga ti tukk'Isa

⁶⁰ Aame kane sanalliyagi an illiga Isa yi ruute in'kino maŋ, oŋgoŋ an'de: «Onamí eŋ i jiire eego, in'kino wee wee a ambe me?»

⁶¹ Yode Isa y'a zuune t'adda k'addi sanalliyagi geŋ an orbe sunni sunni ti tuddaŋ a ono doŋ yi ruute geŋ me, maŋ y'an di ruute, y'ede: «Onamó eŋ kune un uune de?»

⁶² Aame kun wulla nun wede an n'ehe aa ulo wede eŋ, ni-gila k'awwa k'umayó ti poone maŋ, kun t'eesa moo me?

⁶³ Eliyo lekkiyo a d'wo Unde Raa, wo naabo gette wede tudde yi k'aane yi ki-t'ise ye. Ono doŋ n'un ruute geŋ, kane an'tiyo ti Unde Raa wo an d'eliyo lekkiyo.

⁶⁴ Wo de ti diinagun doŋ oŋgoŋ an ki ziipe addaŋ a nun ye.» Wo geŋ Isa yi'ni suune t'ume k'eesiyo too kane doŋ i ki ziipe addaŋ a yode ye, wo wede a yi t'ela a bey doŋ k'olmidfayi me.

⁶⁵ Isa y'a ruute sey, y'ede: «Geŋ in'kino kono kamo n'un ruute, wede ti siidi yi k'aane yi k'etto tuddó ye, aame Meega yi-ki t'ihina urzi ye maŋ.»

⁶⁶ Aame yi ruute in'kino maŋ, kane sanalliyagi baadaŋ an di lidde ti tuddi, an d'iili daaniyadi te.

⁶⁷ In'kino maŋ Isa y'an di ruute sanalliyagi kane koomat makumu sire geŋ, y'ede: «Wo kune toŋ, kunuŋ kun dehu kun ti ledde pay ko?»

68 Maŋ Simo Piyer yi di ruute, y'ede: «Galmeegey, kaye ay d'ette k'ita k'aaye? Kee onamá i d'eliyo lekkiyo ere ki daayum me.

69 Kaye ay ziipe addey a kee, wo ay suune kee Wede kamileŋ Raa y'igibo.»

70 Isa y'an di ruute, y'ede: «Kune koomat makumu sire geŋ, unni biire nuuno ye ko? Wo de wede soo ti diinaguŋ yoŋ ulo Meeda siitandani.»

71 Isa yi rootiyo inŋkino ti Ziidas ulo Simo Iskariyot, wede ti diine sanalliyagi kane koomat makumu sire, a y'owila a bey doŋ k'olmidayí.

7

Zemba k'Isa an ki ziipe addaŋ a yode ye

1 Aame geŋ Isa yoŋ daayum a siido Galile, yi sooru, yi d'ambu keŋŋo keŋŋo. Yi ki dehu y'a k'ozirte adda siido ki Ziide ye, kono deero Yawudiyagi an yi dehu ki tówwadí.

2 Aame geŋ tarnaape Yawudiyagi sundí soo tarnaape ki daabagi* geŋ goppon.

3 Inŋkino maŋ zemba k'Isa an i di ruute, an'de: «T'eŋ ki t'oozo, k'eŋgilo ki siido Ziide kono sanalliyagá doŋ a ummey toŋ maŋ, an di wolle naabo ere k'isiyo gette.

4 Aame wede yi dehu duwo an di y' suune maŋ, yi k'ombida ye naabo ere yi d'isiyo te. Wo kee

* **7:2 7.2** Tarnaape ki daabagi eŋ tarnaape ki Yawudiyagi an d'isiyo onniyo gessire adda k'ozzine me. An t'acdfiya paate, an d'isiyo daabagi ki puutagi k'inda, kono an d'elkiyo a ozzinagi doŋ maawaŋ ti kaaga an likkito a balɗa. Kun wollo adda mattup ki Lebitik 23.33-43 wo Deeterenom 16.13-15.

k'isiyo sulɗi k'armika geŋ beehiye'ŋ, ɗoŋ duniya pay an di wolle, wo an gi-di suune.»

⁵ Kaciŋ kane zamba k'Isa toŋ an ki ziipe addaŋ a yode ye.

⁶ Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ peefadó ti k'îide ye botto. Kune peefaguŋ tod'te daayum koduwo.

⁷ Kune ɗoŋ duniya an un ki'n kiigira ye. Wo nuŋ an ni koogire kono n'an t'oodibe ita a naabaɗaŋ ere an isiyo oldo gettiyo.

⁸ Kune tarnaape kun ti kolo. Nuŋ ni ki kili ye kono peefadó ti k'îide ye botto.»

⁹ Aame y'an ti ruute in'kino maŋ, yoŋ y'a uupe a siido Galile.

Dooyiso k'Isa a tarnaape ki daabagi

¹⁰ Aame zembadí an ti gili tarnaape maŋ, saŋ maŋ yode toŋ y'a-gili, wo kaŋ ombife, wenda soo toŋ i ki y' wulle ye.

¹¹ Adda tarnaape geŋ kane deero Yawudiyagi an di y' dehtu, an'de: «De Isa miŋ a too me?»

¹² Wo kane ɗoŋ duuru geŋ an di niikutu ti tuddaŋ. ɗoŋ oŋgoŋ an'de: «Yoŋ wede isiyo beehiye.» Wo ɗoŋ soŋ an'de: «Ato, yoŋ yi ti daggiya ɗuwo.»

¹³ Wo ti diinayaŋ geŋ wenda y'a roote ti golla awwa umbo, kono an orgiso a deero Yawudiyagi.

¹⁴ I t'innite iina diine tarnaape maŋ, Isa y'a t'îide booro Boy Raa, y'a iise dooyiso ɗuwo.

¹⁵ A dooyisadí gette kane deero Yawudiyagi an ziida giggiraŋ, an'de: «Mummino me wede eŋ yi ki duuye tunda ye, wo yi suuniyo ono mattup kino me?»

16 Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Dooyiso ere ni dooyiso ette ti suuniyo nuuno k'eedó ye. T'ettiyo ti Raa wede i n'igibo.

17 Aame wede yi dehu y'aase naabo ere Raa yi dehu maŋ, y'a ti suune dooyisadó te. Dooyisadó ettiŋ t'ettiyo ti Raa kunuŋ, ni rootiyo ti suma nuuno k'eedó ko?

18 Wede geŋ aame yi rootiyo ti suma yode k'eedí maŋ, geŋ yi dehu d'uwó an di y' t'imme. Wo wede yi naabiya a suma wede i y'igibo maŋ, wede geŋ yi rootiyo ono doŋ d'erec, munda wede di yode ki diine ye umbo.

19 Ki kotto kune un ele oogoro Muusa, wo kune wenda soo toŋ a seeda aa oogoro ti rootiyo umbo. De ki moo me kun dehu kun di n' t'íde me?»

20 Kane doŋ duuru an i-di ruute, an'de: «Kee a-d'ede siitan a eedá ko? Kunuŋ wee wee i dehu t'ôwwadá me?»

21 Isa y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ n'ize munda k'armika soo danŋal, wo kune pay kun ziidá gaggirguŋ.

22 Waldu ponde gette t'iise ti moŋgidaguŋ ti kaaga to, ti k'iise ti Muusa ye. Wo Muusa y'un d'ele urzi ki waldu k'inŋi kuuli. Maŋ onniyo ere ki puukiyadiŋ toŋ kune kun di waldu ponde me.

23 Wo aame ulo'ŋ onniyo waldu pondayí a t'ooriyo onniyo ere ki puukiyadiŋ, kun di waldu kono kun aa ki ti doopida oogoro Muusa ye maŋ, de ki moo me kune kun di kulkiso ti nuŋ, kono ni ele beeko pay a wede tudde a onniyo ere ki puukiyadiŋ me?

24 Kun d'ekke booro a munda wede kun wolliyo

t'edagun ye, wo de kun dekkoo booro ere ki diine.»

²⁵ Doŋ ongo ti siido Zeruzalem geŋ an di rootiyo, an'de: «Eŋ miŋ wede an dehu ki tōwwadí dey?»

²⁶ Kun wollo do yi d'orbe a daana duwo daa k'ombide, wo wenda i di roote umbo. Kunun doŋ deero an yi zuune eŋ Almasi Raa yi biire ko?

²⁷ Wo ki too maŋ yo Almasi Raa yi biire ettiyadi gette y'etto ti tunda, wenda soo toŋ umbo a suuna itadi me, wo yode eŋ itadi in ti suune.»

²⁸ Inkiŋo maŋ Isa yi dooyiso a booro Boy Raa geŋ, y'a ruute ti golla awwa, y'ede: «Kune duwo eŋ, kun'de nuŋ kun ni suune, wo kun suune itado. Para maŋ ni k'iido ti suma nuuno k'eedo ye, wo yo wede i n'igibo geŋ yoŋ yi rootiyo ono doŋ derec, miŋ kun ki y' suune ye.

²⁹ Wo nuŋ ni yi suune kono i n'igibo yode, wo nuŋ n'iido ti gulbe yode.»

³⁰ Inkiŋo maŋ kane an di dehu urzi seedufuzi, wo wenda soo toŋ a ette a yi seeda umbo, kono yoŋ onniyadi ti k'iide ye botto.

³¹ Aame geŋ doŋ baadan ti diine doŋ duuru an di ziipe addan a yode, wo kane an di ruute, an'de: «Almasi Raa yi biire y'iido toŋ maŋ, y'aasa suldi k'armika baadan a ceera wede enno dey?»

Agisa duwo ki seedu k'Isa

³² Maŋ kane Pariziyen an d'illiga ono doŋ, doŋ duuru an orbe sunni sunni a tukk'Isa geŋ me. Inkiŋo maŋ kane Pariziyen ti deero doŋ sedefe an d'igibe doŋ i boohiyo Boy Raa ki seedu k'Isa.

³³ Maŋ Isa y'a ruute, y'ede: «Nuŋ ti kune onniyadó oo guute baata, saŋ maŋ n'a-kima k'ume wede i n'igibo.

³⁴ Kune kun di n' deha wo kun ki n' t'oonā ye, kono ume wede nuŋ n'ette geŋ, kun k'aana ettiyo ye.»

³⁵ Injino maŋ kane Yawudiyagi an di ruute diinayaŋ, an'de: «De y'a amba miŋ, ki too me in gi di y' t'oonā ye me? Y'a engila ki tukki Yawudiyagi d'ŋ i-tiipe an lekkiyo adda diine d'ŋ Yawudiyagi ye geŋno ko? Kunuŋ y'a dooyey d'ŋ Yawudiyagi ye ko?»

³⁶ Ono d'ŋ yi rootiyo, y'ede: “Kun di n' deha wo kun ki n' t'oonā ye” wo “ume wede nuŋ n'ette geŋ, kune kun k'aana ettiyo ye”, miŋ i-kaza moo me?»

Ahu d'ŋ i d'eliyo lekkiyo

³⁷ Onniyo ere ki d'angu tarnaape gette, tod'te onniyo ere meeda. A onniyo gette Isa y'a t'iiziga kaŋ ôhire, wo y'a ruute ti golla awwa, y'ede: «Wede ôrme yi y' ziidfa maŋ, y'edi tuddó yi-sifa.

³⁸ Wede yi ziipa addi a nuuno maŋ, aakede an riipe ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: “Y'a t'isa aa ersa k'ahu d'ŋ i d'eliyo lekkiyo okko baadaŋ t'adda k'addi†.”»

³⁹ Isa yi rootiyo injino ti Unde Raa ere Raa y'an t'ela a d'ŋ i ziipe addaŋ a yode. Aame geŋ Raa y'an k'ele Undi ye botto a d'wo me, kono Isa yi ki gili k'awwa ki daryikadi ye botto.

Kono k'Isa d'wo tuddaŋ an ti t'ihinte

† **7:38 7.38** Kun wollo adda mattup ki Piroberb 18.4; Ezayi 12.3; 58.11 wo Zowel 3.1.

⁴⁰ Doŋ oŋgo ti diine doŋ duuru geŋ an illiga ono k'Isa maŋ, an di ruute, an'de: «Wede eŋ ki kotto yoŋ nebi wede an ruute a etto‡.»

⁴¹ Oŋgo soŋ an'de: «Eŋ Almasi Raa yi biire.»
Wo de doŋ oŋgo an'de: «Almasi Raa yi biire geŋ y'a addo ti Galile, i k'ise ye!

⁴² Ki kotto an riine ti kaaga adda mattup ki Raa, Almasi Raa yi biire geŋ y'adfa ti biza bumbu mozigo Dawut, wo an yi t'eha a Betilehem siido ere an d'ehe Dawut.»

⁴³ Inkiŋo maŋ kono k'Isa geŋ, duwo tuddaŋ an ti-t'ihinte.

⁴⁴ Doŋ oŋgo ti diinayaŋ geŋ an dehu seedfuzi, wo wenda soo toŋ a t'ooziga a yi seeda umbo.

⁴⁵ Aame geŋ doŋ i boohiyo Boy Raa, kane an igibe ki seedu k'Isa geŋ, an di-gimo. Maŋ kane deero doŋ sedeke ti Pariziyen an di'n tunde, an'de: «De moo me kun ki y' ziido ye me?»

⁴⁶ Maŋ kane doŋ i boohiyo Boy Raa an'de: «Wede eŋ me, wede tudde a roote ono aa yode umbo.»

⁴⁷ Maŋ kane Pariziyen an an di ruute, an'de: «Kune toŋ maŋ y'un ti'n diggo pay ko?

⁴⁸ Kunuŋ kun wulle ko? Ti diine deero Yawudiyagi ise Pariziyen wede soo i ziipe addi a yode me!

⁴⁹ Kun wolliyo kane doŋ ambu ono yode geŋ, kane oogoro an ki ti suune ye, duudiyiyo Raa a eedaŋ.»

⁵⁰ Nikodem yoŋ ede, yoŋ wede ti diine Pariziyen, yode wede onniyo soo y'a uuney Isa a

‡ 7:40 7.40 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 18.18.

diɗɗo geŋ, y'an di ruute, y'ede:

⁵¹ «A urzi k'oogiradiŋ, wede daa k'ollige bizi wo daa suuniyo munda wede y'ize geŋ, booro ti y' seeda ko?»

⁵² Kane an i di'n gime onamí, an'de: «Kee toŋ ti siido Galile pay ko? Ki wollo mattup k'ono Raa ki koduwo, ki t'oona ko nebi ti siido Galile me?»

Erewo ti t'udige kule bakatú

[
⁵³ Injino maŋ an di-tiipe wede tuuku toŋ y'a aahe boozi boozi.

8

¹ Wo Isa y'a injile k'ekki mukkolo k'Inda k'Olibiye.

² Soggo ti soohe walak maŋ, Isa y'a-gimo ki booro Boy Raa, wo doŋ baadaŋ an d'iido tuddí. Injino maŋ y'a-guune, y'an di'n iise dooyiso.

³ Aame geŋ doŋ suuniyo k'oogoro ti Pariziyen, an ziiɗo erewo an aa ti ziiɗo ti moone ti kule bakatú, an di-t'iido k'ume k'Isa, an ti-t'ihira a ɗaana ɗuwo pay

⁴ wo an i di ruute a Isa, an'de: «Galmeegey, erewo ette ay aa ti ziiɗo ti moone ti kule bakatú.

⁵ Adda mattup k'oogoro, Muusa y'in riije ti kaaga y'ede, erayi doŋ isiyi kino en, ki tówwo ki kakkisa ti moŋgali*. Wo ki kee maŋ, k'ede moo me?»

⁶ An rootiyo injino an i ekkiyo ikka, kono an di y' seeda t'ono. Maŋ Isa y'a t'uttile, yi-reekiso yelagi a siido.

* **8:5 8.5** Kun wollo adda mattup ki Lebitik 20.10, wo Deeterenom 22.22.

⁷ Kane an koɗɗime tonɗisadí, in̄kino Isa y'a t'umbe eedí, wo y'an di ruute, y'ede: «Ti diinagun enj wede yi k'isiyo oldíko ye maŋ, yi ambo mukkolo, y'a ti seɗɗo ki poone.»

⁸ Maŋ y'a t'uttile sey, yi-reekiso yelagí a siido.

⁹ Aame an illiga Isa yi ruute in̄kino maŋ, kane ɗonj duuru an d'iise en̄gilsito soo me k'ita bakadí bakadí, iise ti gôɗɗali bini a-t'iide. I d'uupe Isa kane ti erewo gettiyo ti d'ôhire a ɗaanadí.

¹⁰ In̄kino maŋ Isa y'a t'umbe eedí, wo y'a tunde erewo, y'ede: «Erewo no, ɗonj i ki'n ziiɗo'ŋ kane too me? Wenda soo toŋ a roote koŋ booro ti ki'n ziiɗa umbo ko?»

¹¹ Maŋ ti di'n gime onamí, t'ede: «Wenda soo toŋ umbo, Galmee'ki nuŋ.» In̄kino maŋ Isa y'a ruute, y'ede: «Nuŋ toŋ maŋ ni ki ɗekke booro eedí ye. Mi t'oozo, m'en̄gilo wo m'isa oldíko ye baa.»]

Isa yoŋ toore a duniya

¹² Isa y'an di ruute sey, y'ede: «Nuŋ miŋ wede i d'eliyo toore a ɗonj duniya pay. Wede yi ni diina maŋ, y'a t'oono toore wede i di t'ela lekkiyo, yi k'ozira zimolo ye.»

¹³ Maŋ kane Pariziyen̄ an i di ruute, an'de: «Kee ki kazita ono a tukki kee batum geŋ, onamá ay k'ambe ye.»

¹⁴ Isa y'an di ruute, y'ede: «Aame nuŋ ni kazita ono a tukki nuuno batum toŋ maŋ, onamó ɗerec kono ni suune ti too me n'iido me, wo ume n'ambe me. Wo ɗe kune, kun ki suune ye ume wede n'iido, wo n'ambe ki tunda me.

15 Kune kun d'ekkiyo booro a suuniyo ere ki kune d'oŋ tudde. Nuŋ a tukki wenda soo toŋ ni ki d'ekkiyo booro ye.

16 Wo aame ni d'ekkiyo booro maŋ, ni d'ekkiyo d'erec kono nuŋ siidó ye. Ay d'ekkiyo booro soo ti Meega wede i n'igibo me.

17 Ono eŋ an riine ti kaaga adda mattup k'oogiraguŋ, an'de: "Doŋ sire an rootiyo onamaŋ i t'iide kaŋ soo maŋ, geŋ onamaŋ d'erec†."

18 Nuŋ ni kazita ono a tukki nuŋ batum, wo Meega wede i n'igibo toŋ, yi kazita ono a tukki nuŋ kay.»

19 In'kino maŋ kane an i di ruute, an'de: «De Meegá too me?» Maŋ Isa y'an di'n gime onamaŋ, y'ede: «Nuŋ kun ki n' suune ye, wo Meegó toŋ kun ki y' suune ye. Aame nuŋ kun ni zuune maŋ, Meegó toŋ kun di y' suune.»

20 Isa yi ruutite ono geŋ aame yo a booro Boy Raa, yi dooyiso goppon ti ume wede d'uwu an di boohiyo korfite Boy Raa. Wo wenda soo toŋ a yi seeda umbo kono yoŋ onniyadi ti k'iide ye botto.

Ono k'Isa a eŋgilsadí

21 Isa y'an di ruute sey, y'ede: «Nuŋ n'eŋgila, wo kune kun di n' deha, wo d'e kun aa di t'inda ti oldikaguŋ a egguŋ. Ume wede n'ette eŋ, kun k'aane ettiyo ye.»

22 In'kino maŋ kane Yawudiyagi an di ruute tuddaŋ, an'de: «Kunuŋ yi rootiyo in'kino y'a t'ida tuddí ko, yi rootiyo: "Ume wede n'etta eŋ, kun k'aane ettiyo ye" me?»

† 8:17 8.17 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 17.6; 19.15.

23 Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Kune'ŋ ti dandɪ a duniya, wo nuŋ ti kandaane t'awwa. Kune ki duniya ettiyo, wo nuŋ ki duniya ettiyo ye.

24 Kono k'injino n'un di ruute kun di t'inda t'oldikaguŋ a egguŋ me. Aame kun k'ambu "nuŋ miŋ nuŋ" ye maŋ, kune kun di-t'inda ti oldikaguŋ a egguŋ.»

25 Maŋ kane Yawudiyagi an di y' tunde, an'de: «De kee miŋ wee wee?» Isa y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ n'un ti gize tuddó t'ume k'eesiyo to.

26 Nuŋ oo d'ede ono ki rootiyo a ekki kune, ti suldi dɔŋ n'a dekke booro egguŋ toŋ baadaŋ, wo wede i n'igibo'ŋ yoŋ yi rootiyo ono dɔŋ d'erec, wo ni kazita a d'uwu pay munda wede n'ollige ti bize yode Raa.»

27 Wo kane Yawudiyagi an ki zuune ye y'an rootiyo ti Meega me.

28 Injino maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Aame nuŋ wede an n'ehe aa ulo wede eŋ, kun ti n' ziipa t'awwa‡ maŋ, kun di'n suuna eŋ "nuŋ miŋ nuŋ". Wo kun di suuna munda wede ti suma nuuno k'eedó ni k'isiyo ye, ni rootiyo munda wede Meega yi ni duuye.

29 Wo yo wede i n'igibo geŋ, yoŋ ti nuuno. Yi ki n'ooliyo siidó ye, kono nuŋ n'isiyo daayum munda wede ulbí i-d'ise uŋse.»

30 A ono dɔŋ Isa yi ruute geŋ, dɔŋ baadaŋ an di ziipe addaŋ a yode.

‡ **8:28 8.28 Kun ti n' ziipa t'awwa:** I-kaza aame Isa Almasi an ti y' tiika ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadi kaŋ tontilko, wo Meegi yi y'umba k'awwa ki kandaane maŋ.

Doŋ eedaŋ toore ti doŋ adda buliko

³¹ Maŋ Isa y'an di ruute a Yawudiyagi doŋ i ziipe addaŋ a yode, y'ede: «Aame kun lekkiyo kettiyo a onamó maŋ, kune sanalliyagó ki kotto.

³² Aame geŋ derec kun di suuna, wo derec gette t'un di'n isa doŋ eedaŋ toore.»

³³ Maŋ kane an i di ruute, an'de: «Kaye ita k'in̄ni k'Ibirayim, buliko a wenda kaŋ soo toŋ ay k'ize ye. De k'ay di rootiyo kun t'isa doŋ eedaŋ toore mummino?»

³⁴ Isa y'an di ruute, y'ede: «Derec in̄kino wo n'un di rooto: Wede isiyo oldiko geŋ yoŋ bule k'oldiko.

³⁵ Wede bule geŋ yi ki lekka daayum adda boy ye, wo ulo boy geŋ yoŋ miŋ daayum y'a lekka adda boy.

³⁶ Aame Ulo Raa y'un ti'n iza eggun toore maŋ, kune kun t'isa ki kotto doŋ eedaŋ toore.

³⁷ Nuŋ ni suune kune ita k'in̄ni k'Ibirayim me. Wo kun di dehu urzi tôwwadó kono onamó geŋ kun k'ambu ye.

³⁸ Munda wede nuŋ ni rootiyo, ni wullo ki Meegó. Wo kune kun isiyo munda wede meegugun y'un ruute.»

³⁹ Maŋ kane an di ruute, an'de: «Kaye meegey Ibirayim.» Isa y'an di ruute, y'ede: «Ki kotto aame kune in̄ni k'Ibirayim maŋ, kun d'ise naabo ere aa yoŋ y'aaze.

⁴⁰ Nuŋ n'un ruute ono doŋ derec n'illigo ti Raa toŋ, aŋkeŋ kun di dehu urzi tôwwadó. Wo in̄kino me Ibirayim yi k'ize ye.

⁴¹ Kune kun isiyo naabo ere ki meegugun.» Maŋ kane an i di ruute, an'de: «Kaye in̄ni doŋ

ki bande ye, Meegey soo, yode Raa.»

⁴² Isa y'an di ruute, y'ede: «Aame Meegugun Raa ki kotto maŋ, nuŋ kun di n' geyye kono nuŋ n'udfo miŋ ti Raa, wo n'iido keŋŋo t'urzi yode. Ni k'iido'ŋ ti toogo k'eedó ye, yodé i n'igibo me.

⁴³ Moo me ono ni rootiyo itadaŋ kun ki'n suuniyo ye me? Kono kun ki dehu kun k'olliga ye onamó me.

⁴⁴ Kune meegugun Meeda siitandani, wo kun dehu kun d'ise naabo ere meegugun yi dehu. Yoŋ t'ume k'eesiyo to, naabadí tówwo d'uwu. Munda wede d'erec yi k'isiyo ye, kono d'erec di yode umbo. Aame yi lohito ono maŋ, yi rootiyo t'addí pay, kono yoŋ wede lohito, wo yoŋ meeki lohito k'ono.

⁴⁵ Wo kono nuŋ ni rootiyo ono d'oŋ d'erec geŋ, onamó kun ki d'ambu ye.

⁴⁶ Wee wee t'adda diinagun eŋ aane i roote nuŋ ni ize oldfiko me? Wo de aame ni rootiyo ono d'oŋ d'erec maŋ, ki moo me onamó kun ki d'ambu ye me?

⁴⁷ In'kino maŋ wede yoŋ ki Raa geŋ y'a olliga ono ki Raa. Wo kun k'ollige ye kono kune ki yode Raa ye.»

Isa ti Ibirayim

⁴⁸ Maŋ kane deero Yawudiyagi an i di ruute a Isa, an'de: «Kaye ay ruute ay'de kee Samariten, wo a-d'ede siitan a eedá geŋ, d'erec ye ko?»

⁴⁹ Isa y'an di-gime onamaŋ, y'ede: «Nuŋ oo k'ede siitan a eedó ye. Ni tamma Meegó, wo kune kun di-toogiyo ki tammadó me.

⁵⁰ Nuŋ ni ki dehu tamma tuddó ye, wo wede ede i dehu tammadó me, yoŋ geŋ wede defkiyo booro.

⁵¹ Derec inŋkino wo n'un di rooto: Wede y'ollige onamó wo y'a ti sooru eego maŋ, kudic unto yi ki ti wolla ye.»

⁵² Maŋ kane deero Yawudiyagi an i di ruute, an'de: «Ankeŋ kaye ay zuune baa, kee a-d'ede siitan a eedá. Ibirayim y'inda ti kaaga wo nebiyagi toŋ an t'inda, miŋ kee k'ede: "Wede y'ollige onamó wo y'a ti sooru eego maŋ, kudic unto yi ki ti wolla ye."»

⁵³ Kee'ŋ goole ki ceere meegey Ibirayim wede inda, ti nebiyagi doŋ i t'inda ko? Kunuŋ k'elkiyo kee wee wee?»

⁵⁴ Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Aame nuŋ n'a t'imme tuddó maŋ, tammadó gette ki bita. Nuŋ i ni tamma Meegó, wede kun'de yoŋ Raaguŋ geŋŋo,

⁵⁵ wo kun gi di y' suuniyo ye. Nuŋ ni y' suune, wo aame n'a roote ni ki y' suune ye maŋ, geŋ nuŋ ni t'ize wede lohito k'ono aa kune. Wo de nuŋ ni y' suune, wo ni d'ollige onamí n'a-ti sooru eego.

⁵⁶ Aame meeguguŋ Ibirayim y'illiga onniyadó yi ti wolla maŋ, addí a ûune t'unŋsuwo, wo yi ti wulle maŋ, ulbí unŋse.»

⁵⁷ Maŋ kane deero Yawudiyagi an i di ruute, an'de: «Kee ozzinagá ada paat toŋ i k'ide ye, de Ibirayim k'a yi wulle mummino?»

⁵⁸ Isa y'an di ruute, y'ede: «Derec inŋkino wo n'un di rooto: Ki poone Ibirayim an di yi t'eha geŋ, "nuŋ miŋ nuŋ".»

⁵⁹ Injino maŋ an ziki moŋgali ki kakkisadí, wo Isa yi-ti digge diine dŋ duuru, t'adda booro Boy Raa y'a t'udde.

9

Eliyo beeko a wede koosiyo

¹ Onniyo soo Isa yi sooru, maŋ yi wulle wede koosiyo t'ume an y'ehe to.

² Maŋ kane sanalliyagí an di y' tunde, an'de: «Wede dooyisadey, wede eŋ ize oldfiko miŋ, yode kunuŋ maawí ko, an di y'ehe koosiyo me*?»

³ Isa y'an di ruute, y'ede: «Yoŋ koosiyo kono k'oldfiko yode ye, wo kono k'oldfiko maawí ye. An y'ehe koosiyo kono Raa yi dehu y'a kize toogadí t'urzi yode.

⁴ Peedŋ to ede botto, t'a ki t'iire ye geŋ, in d'ise naabo ki wede i n'igibo. Aame diddŋ t'iina maŋ, wenda soo toŋ a naaba umbo.

⁵ Ankenŋo nuŋ adda duniya botto eŋ, nuŋ miŋ wede i d'eliyo toore a dŋ duniya pay.»

⁶ Aame Isa y'a ti ruute injino maŋ, yi bidde lee a siido, y'a-lutte, yi-t'elite eda wede koosiyo geŋo,

⁷ maŋ yi di ruute, y'ede: «K'odo, ki t'opili a togile ki Silowe.» (Suma Silowe i-kaza «Agisa».) Wede geŋ y'a iide, y'a t'upilo, yi-gimo maŋ yi woliyo kereŋ.

⁸ Injino maŋ kane dŋ k'ita waayadí ti kane dŋ i yi wullite y'ahultu geŋ, an di ruute, an'de: «De eŋ wede i-ti konso, i d'ahultu ginno ye ko?»

* **9:2 9.2** Kun wollo adda mattup ki Egzod 20.5.

⁹ Donŋ onŋo an'de: «Eŋ yode.» Onŋo an'de: «Ato, eŋ yode ye. Wenda eŋ yi yi deeyiso.» Maŋ yode batum y'ede: «Eŋ miŋ nuuno deŋ.»

¹⁰ Kane an di yi tunde, an'de: «Kaŋ mummino edayá a t'ihina me?»

¹¹ Maŋ yoŋ y'an di'n gime onamaŋ, y'ede: «Wede an yi waaku Isa geŋ yi-lutte siido ti lee bizí, wo y'o-t'elite a edayó, maŋ y'o di ruute, y'ede: “K'odo, ki t'opili a togile Silowe.” N'a iide, n'a t'upilo, maŋ edayó o-t'ihino.»

¹² Maŋ kane an di ruute, an'de: «Wede geŋ too me?» Yoŋ y'a ruute, y'ede: «Daŋ ni ki suune ye.»

Tondiso ki wede koosiyo edayí i t'ihina

¹³ Koosiyo wede edayí i t'ihina geŋ, an di t'iide ki dfaana Pariziyenŋ.

¹⁴ Onniyo ere Isa yi lutte siido, yi d'ihina eda wede geŋ, onniyo gette onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi.

¹⁵ Inŋino maŋ kane Pariziyenŋ toŋ an di y' tunde, an'de: «Mummino edayá a t'ihina me?» Maŋ wede y'an di ruute, y'ede: «N'uune bee me, wede y'iide'ŋ, y'o t'unŋkite lee a edayó, wo n'iide'ŋ n'a t'upilo, maŋ edayó a t'ihina, ni woliyo.»

¹⁶ Maŋ kane Pariziyenŋ onŋo an di ruute, an'de: «Wede ize naabo gette yi k'iido ti Raa ye, kono y'a ti diipida onniyo ere ki puukiyadiŋ.» Wo de kane doŋ soŋ an'de: «Wede k'oldiko suldi k'armika kino y'aane yi t'ise ko?» Geŋ ti diinayanŋ an t'ihinte.

¹⁷ Inŋino maŋ wede koosiyo edayí i t'ihina geŋ, an di y' tunde sey, an'de: «De kee k'ede moo me

a wede a ihina edayá me?» Maŋ wede y'a ruute, y'ede: «Yoŋ geŋ nebi.»

¹⁸ Wo kane deero Yawudiyagi an di-tuuge k'ambu, wede geŋ ti poone yoŋ koosiyo wo aŋkenj edayá a t'ihina me. Injino an di wiiko maawi k'ehiyadí.

¹⁹ Maawí an iina maŋ, an di'n tunde, an'de: «Yode eŋ ulo kune kotto ko? Wo kun y'ehe miŋ koosiyo to ko? Wo aŋkenj mummino yi woliyo me?»

²⁰ Kane maawí an an di'n gime onamaŋ, an'de: «Eyye, ay suune eŋ uley, wo ay ehe koosiyo to.

²¹ Wo aŋkenŋo yi woliyo aaze mummino ay ki suune ye, wenda i ele beeko ay ki y' suune ye. Kun tondo yode, yoŋ eŋŋo yi t'ize goole, y'un ti rooto.»

²² Maawí an rootiyo injino kono an orgiso a deero Yawudiyagi, kono kane an ti ruute ti diinayaŋ an'de, wede yi ruuta kereŋ Isa yoŋ Almasi Raa yi biire maŋ, an ti y' limma ti diinayaŋ me, k'adda boy wede Yawudiyagi ge dooyiso yi k'etta ye.

²³ Geŋ injino maawí an ruute, an'de: «Yoŋ eŋŋo yi t'ize goole, kun tondo yode» me.

²⁴ Maŋ kane Pariziyen an di y' wiike sey ki sirwe, wo an i di ruute, an'de: «Ki rooto derec a daana Raa, ki kaye maŋ ay suune wede eŋ yoŋ wede k'oldiko.»

²⁵ Injino yoŋ y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ ni ki suune ye yoŋ wede k'oldiko, wede k'oldiko ye toŋ maŋ. Ki nuŋ munda wede ni suune, ti poone nuŋ koosiyo wo aŋkenj ni woliyo.»

26 Kane an di y' tunde, an'de: «Y'a ize moo me? Mummino me y'a di t'ihina edayá me?»

27 Y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ ono geŋ n'un ti ruute, wo kun ki n'illiga ye. De ki moo me kun dehu n'un di roote sey me? Kunuŋ, kune toŋ kun dehu kun t'ise sanalliyagí pây ko?»

28 Inŋino maŋ an di y'iise kaldita, an'de: «Kee sanallusu yode me, kaye sanalliyagi ki Muusa.

29 Kaye ay suune a Muusa Raa yi ruute me, wo yo wede eŋ ay ki suune ye y'ettiyo ti tunda koo maŋ.»

30 Wede y'an di ruute, y'ede: «Onamguŋ eŋ nuŋ ni ziida gaggiró, wede y'o t'ihina edayó miŋ, way kun'de y'ettiyo ti tunda kun ki suune ye!

31 Kine in suune Raa geŋ doŋ k'oldiko yi ki'n ollige ye. Wo y'ollige wede i ottilso wo y'isiyo naabo ere aa yode Raa yi dehu†.

32 T'ume k'eesiyo duniya bini aŋki, wenda kaŋ soo toŋ yi k'illiga ye wedusu yi di t'ihina eda koosiyo t'ume k'ehiyadí me.

33 Aame wede eŋ yi k'iido ti Raa ye maŋ, yi k'aane yi ki t'ise munda ye.»

34 Inŋino maŋ kane an i di ruute, an'de: «Kee miŋ t'ume k'ehiyadá to ŋilpiyo adda k'oldiko, miŋ ki dehu k'ay di'n dooye!» Maŋ an di y'ilmi, an di y'udfe paate.

Doŋ koŋzayi a urzi k'unde

35 Aame Isa y'illiga wede yi ihina edayí geŋ deero Yawudiyagi an ti y'ilmi maŋ, y'a iide, y'a

† 9:31 9.31 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 1.15; Soom 34.16; 66.18 wo Piroberb 15.29.

y'uuney wo yi di ruute, y'ede: «Kee ki ziipe addá ko a yoŋ wede an y'ehe aa ulo wede eŋ me?»

³⁶ Maŋ wede geŋ yi di'n gime onamí, y'ede: «Yoŋ wee wee Galmeegó, kono n'a zaape addó a yode me?»

³⁷ Isa yi di ruute, y'ede: «Wede ki yi wolleiyo wo a-rootiyo, eŋ miŋ yode.»

³⁸ Maŋ wede yi di ruute, y'ede: «Nuŋ ni ziipe addó a kee, Galmeegó.» Y'a-dikke, y'a t'uttile a daanadí.

³⁹ In'kino maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «Nuŋ n'iido k'adda duniya kono n'a d'ekka booro, doŋ koŋzayi edayaŋ a-t'ihina, wo doŋ an wolleiyo geŋ an t'isa koŋzayi.»

⁴⁰ A sirpa geŋ i d'ede Pariziyen an illiga in'kino maŋ, an di ruute, an'de: «Kunuŋ kaye toŋ ay t'isa koŋzayi pay ko?»

⁴¹ Isa y'an di ruute, y'ede: «Aame kune koŋzayi wo munda wede kun isiyo kun ki suune ye maŋ, geŋ booro t'un ki'n seeda ye. Wo kune kun'de kun wolleiyo kereŋ geŋ, booro t'un di'n seeda, oldikagaŋ a lekka daayum a eggun.»

10

Ono ombide a urzi wede k'elso

¹ Isa y'an di ruute sey, y'ede: «Derec in'kino wo n'un di rooto: Aame wede yi k'adfiya ti biza ye, yi dahumu ti zaribe k'adda k'ume moone dambami me maŋ, yoŋ geŋ wede k'oogire goole.

² Wo wede ettiyo ti biza geŋ, yoŋ wede k'elso.

³ A wede k'elso geŋ, wede boohiyo dambami yi di t'ihina biza. Yi-t'ette, y'a waake dambamí

ere soo ti sundutú sundutú, wo kane an d'ollige golladí, pay y'an adde paate.

⁴ Aame yi ti'n adđiya pay ti paate maŋ, y'an t'oogumso wo kane an di y' daaniya, kono kane golladí an ti suune.

⁵ Wo wede an ki y' suune ye geŋ, kudic kane an ki y' daane ye. Wo a jiiire sey an t'ombe dokki ti tuddí me, kono golladí an ki ti suune ye.»

⁶ Isa y'an di ruute ono ombide, wo ono geŋ itadaŋ an gi di'n zuune ye, yi rootiyo munda me.

Isa wede k'elso beehiye

⁷ Isa y'an di duule sey, y'ede: «Derec inkinno wo n'un di rooto: Nuŋ miŋ aa biza bumbu wede dambami an d'adđiya.

⁸ Doŋ iido ki poone ti nuŋ geŋ, kane deero k'oogire, wo kane'ŋ dambami an ki'n illiga ye.

⁹ Nuŋ miŋ aa biza bumbu. Aame wede y'ettiyo t'urzi nuuno maŋ, y'a t'oona uttiyo. Yi-t'ette wo y'a t'adde aa addí i dehu, wo ombo toŋ yi-t'oona.

¹⁰ Wede k'oogire geŋ y'ettiyo miŋ ki oogire, ki tôwwo wo ki lattiya. Wo nuŋ n'iido kono n'an t'ele lekkiyo a duwo, lekkiyo ere adda darna.

¹¹ Nuŋ miŋ wede k'elso beehiye. Wede k'elso beehiye geŋ y'a oyye y'a t'inda kono dambamí me.

¹² Wo wede i naabiya ki raŋnadí, yoŋ wede k'elso ye, dambami ki yode ye geŋ, yi wulle sullibe yi t'udfo maŋ, y'a t'ombe, dambami yi d'ooli. Maŋ dambami sullibe yi-sedde, wo doŋ soŋ an aa di-teepe.

¹³ Wede i naabiya ki raŋnadí geŋ, yoŋ y'a t'ombe kono yi wolliyo munda wede ki yode,

yoŋ seezí ye a dambami me. Nuŋ wede k'elso beehiye,

¹⁴ dambamó ni'ni suune, wo kane an ni suune.

¹⁵ Aakede Meega yi ni suune, wo nuŋ toŋ ni y' suune. N'a oyye n'a t'inda kono dambamó.

¹⁶ Nuŋ oo d'ede dambami ti doolo toŋ ede, an aa ki t'iido k'adda zaribe enno ye. Kane genno toŋ n'a-ti'n waako pây, an d'olliga golladó. Inkiño a t'isa toráo soo, wede k'elso toŋ soo.

¹⁷ Meega geŋ yi ni giyye kono nuŋ n'iyye n'a t'inda, kono saŋ n'a balda.

¹⁸ Wenda soo toŋ umbo aane a t'oodiba puukiyadó te, i t'eliyo nuŋ ti siidó. Nuŋ o d'ede toogo k'oodibe puukiyadó wo o d'ede toogo k'eliyo a umatú. Geŋ inkiño munda wede Meegó y'o ruute n'aase me.»

¹⁹ Aame kane deero Yawudiyagi an illiga ono k'Isa inkiño maŋ, ti tuddaŋ an t'ihinte sey.

²⁰ Doŋ baadaŋ ti diinayaŋ an di ruute, an'de: «Yoŋ geŋ ki maade, siitan a eedí. De ki moo me kun di y'ollige me?»

²¹ Wo doŋ soŋ an'de: «Eŋ ono ki wede i-d'ede siitan a eedí ye. Ki kotto siitan ti k'aane ti ki t'ihina eda ki koŋzayi ye.»

Yawudiyagi an giigira Isa

²² Ozzine ti ozzine, a sommade a ume reele baadaŋ maŋ, an d'isiyo tarnaape a Zeruzalem

kono an d'elkiyo a onniyo ere Boy Raa an di y'ize kamilen*.

²³ Aame gen Isa yi-t'iide adda booro Boy Raa, yi sooru adda daabe goole wede an yi waaku Daabe Salamon, yi d'ambu k'ume soo me, soo me.

²⁴ Injino kane deero Yawudiyagi an di ti duule, wo an i-di ruute, an'de: «De kee'η ay della, k'ay k'iza tuddá woogo me? Aame kee Almasi Raa yi biire man, k'ay ti rooti kereη.»

²⁵ Man Isa y'an di ruute, y'ede: «Nuη n'un ruute, wo kun ki ziipe addugun a nuuno ye. Naabo ere pay nuη n'isiyo ti suma Meegó gette, i-kaza a tukki nuη.

²⁶ Wo kune kun ki ziipe addugun a nuuno ye, kono kune dambamó ye.

²⁷ Dambamó an d'ollige golla nuη wede k'elsadan. Nuη ni'ni suune wo kane an di n'daaniya.

²⁸ Nuη n'an t'ela lekkiyo ere ki daayum. Kudic an ki t'inda ye wo wenda soo ton a ti'n t'ooba ti beezó umbo.

²⁹ Meegó wede oo n'elo gen yon toogo y'a jiire pay, wenda soo ton umbo a aane a-t'oobe munda ti bey Meega me.

³⁰ Nuη ti Meega gen kaye wede soo.»

* **10:22 10.22** Yawudiyagi an d'isiyo tarnaape gen a tere k'aydu, aame reele baadan. Tarnaape gen an iise a ozzine meeda uto ada zoot makumu pide daa k'ehiyo k'Isa botto. Adda k'ozzine adfo ti poone gen fon Siriyeη an likke adda geeger Zeruzalem, Boy Raa an di y'ize ganigi. Injino man an d'ize tarnaape kono Boy Raa an di y'isiyo kamilen. Tarnaape gette an d'isiyo ozzine ti ozzine, adda k'onniyo gessire.

³¹ In̄kino maŋ kane deero Yawudiyagi an ziki moŋgali sey ki kakkisadí ki tówwadí.

³² Isa y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ a d̄aanaguŋ n'ize naabo beehiye baadan̄ ti suma Meegó me, wo naabo tiŋ tuuku ere n'ize kun dehu kun di n' kakkite ti moŋgali ki tówwadó me?»

³³ Kane deero Yawudiyagi an i-di ruute, an'de: «Ay dehu ay ki ti kakkite ti moŋgali ay gi di t'íde ki naabo ere beehiye k'ize gettiyo ye. Ay ki t'íde kono ki kaldá suma Raa, kee wedusu, wo ki-ti t'isiyo tuddá Raa†.»

³⁴ Isa y'an di ruute, y'ede: «Ono eŋ an riine ti kaaga adda mattup k'oogiraguŋ‡: “Raa y'ede kune raayagi.”

³⁵ Kun suune wenda soo toŋ umbo a aane a t'oodiba munda wede an riine ti kaaga adda mattup ki Raa me. Geŋ in̄kino kane doŋ Raa y'an ruute onamí geŋ, y'anni wiike kane raayagi me.

³⁶ Wo nuŋ wede Raa y'a-n'uuye kese a yode, y'a-n'igibo k'adda duniya, wo ni rootiyo n'ede nuŋ Ulo Raa maŋ, kune kun'de ni kaldíta suma Raa. Geŋ kaŋ mummino ni kaldíta me?

³⁷ Aame ni k'isiyo naabo Meegó ye maŋ, kune toŋ kun ki zaape adduguŋ a nuuno ye.

³⁸ Wo aame naabo Meega ni ti t'isiyo wo a nuŋ kun ki zaape adduguŋ ye toŋ, kun zaapo adduguŋ a naabo gettiyo, kono tiŋ geŋ kun di suuna kereŋ Meega ti nuŋ wo nuŋ ti yode.»

³⁹ In̄kino maŋ kane Yawudiyagi an di dihe seeduzí sey, wo yoŋ y'an t'umbilke.

† **10:33 10.33** Kun wollo adda mattup ki Lebitik 24.16. ‡ **10:34 10.34** Kun wollo adda mattup ki Soom 82.6.

⁴⁰ Maŋ Isa y'a-gime, yi-ti diipida ti dar k'ooye Zurden ki kese peedo ge-koliyo, k'ume wede Zaŋ y'a zuyyite batem ti poone. Yi lekkiyo angeŋŋo.

⁴¹ Doŋ baadaŋ an d'iide tuddí, wo an di rootiyo, an'de: «Zaŋ geŋ munda k'armika yi k'ize ye, wo ono doŋ yi ruutite a tukk'Isa geŋ derec.»

⁴² A ume geŋ doŋ baadaŋ an di ziipe addaŋ a yode Isa.

11

Unto Lazar

¹⁻² I d'ede wede soo sundí Lazar ti ille ki Betani. Yoŋ geŋ leema Mariyam ti Marte, an lekkiyo kaŋ soo, wo to Mariyam gette ere i di yirgite egey doŋ eediyadaŋ unse a zoŋ k'Isa, t'a di zippite t'ilaltú. Maŋ onniyo soo leemadaŋ Lazar geŋ yi t'iire eeni.

³ Injino maŋ kane zembadí geŋ an di gibe wedusu, yi di rooto a Isa, y'iide'ŋ y'ede: «Galmeegey k'ollo, lanžayá wede ki giyye geŋ, yi t'iire eeni.»

⁴ Aame Isa y'illiga injino maŋ, y'a ruute, y'ede: «T'eeni geŋ Lazar yi ki t'inda ye, wo t'urzi geŋ duwo an di t'imma Raa. Wo soŋ t'urzi geŋ duwo an di t'imma Ulo Raa.»

⁵ To Marte ti teematú Mariyam wo Lazar geŋ, Isa yi'ni giyye baadaŋ.

⁶ Wo aame y'illiga Lazar tuddí eeni maŋ, y'a k'iide kaamiki ye. A umayí geŋ yi likke onniyo sire.

⁷ Saŋ maŋ y'an di ruute sanalliyagi, y'ede: «In ti kime ki siido Ziide.»

8 Maŋ kane sanalliyagi an i di ruute, an'de: «Wede dooyisadey, botto botto eŋ miŋ Yawudiyagi an dehu an ki ti kakkite ti moŋgali ki tōwwadá, miŋ ki dehu k'a kime k'ummey sey!»

9 Isa y'an di ruute, y'ede: «T'ume peedo ti koliyo bini t'a-t'oore geŋ, ume'ŋ toore kereŋ, wo wede yi sooru toŋ maŋ morkiye yi ki t'ele ye, kono yi wolliyto toore ki d'ofŋ duniya pay.

10 Wo wede yi sooru did'do maŋ, y'a t'ele morkiyagi kono toore i-k'ede ye.»

11 Aame Isa yi ruute in'kino maŋ, y'an di ruute sey, y'ede: «Laŋzayiŋ Lazar edayi i ziida moone, wo nuŋ n'ette n'a ti y' t'inney.»

12 Maŋ kane sanalliyagi an i di ruute, an'de: «De yi moone maŋ, saŋ y'a utta.»

13 Yo Isa yi ruute in'kino ti moone ere Lazar y'inda, wo kane an elkiyo ti moone ere aa daayum.

14 In'kino maŋ Isa y'an di ruute patan, y'ede: «Lazar y'inda.

15 Nuŋ ulbó unse a kune sanalliyagó, kono n'a t'ize umbo a untadí me. T'urzi geŋ un t'ela toogo kun di zaapa addugun a nuuno. Wo an'ken in eŋgile, in ti y' wollo.»

16 In'kino maŋ Toma wede an yi waaku soŋ Wede Roono geŋ, y'an di ruute a sanalliyagi on'gon, y'ede: «Kun t'oozo, kine toŋ in di t'indey ti yode.»

17 Isa y'a iiney Betani. A aaniyadi geŋ an i di ruute Lazar an t'eele adda muuzo iide onniyo pide.

¹⁸ Betani gette tod'te goppon ti Zeruzalem me, suma kubbaara afo.

¹⁹ In'kino maŋ a unto ki Lazar leema Mariyam ti Marte geŋ, ti Zeruzalem Yawudiyagi baadan an d'iide selliyadan.

²⁰ Aame Marte t'illiga Isa y'iina goppon t'illadan maŋ, t'a t'iiziga t'a t'iide okkimayi, wo to Mariyam gette ti lekkiyo a boy.

²¹ Marte ti y'uuney maŋ, ti di ruute, t'ede: «Galmee'ki nuŋ, aŋki kee ede maŋ, leemadó yi ki t'inda ye.

²² Wo nuŋ ni suune aŋkenno ton maŋ, munda wede ki tonde Raa geŋ, Raa y'aane y'a-t'ele.»

²³ Maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «Leemadí geŋ yi-balda.»

²⁴ Marte ti di ruute, t'ede: «Nuŋ ni suune a onniyo k'ita doŋ i t'inda an ti balda geŋ, yode ton y'a-balda*.»

²⁵ Isa yi di ruute, y'ede: «Nuŋ miŋ wede i d'eliyo lekkiyo wo i baldiya doŋ unto. Wede yi ziipa addi a nuuno maŋ, aame y'inda ton y'a-balda.

²⁶ Wo wede tuuku yi lekkiyo, wo yi zaapu addi a nuuno maŋ, kudic unto yi ki ti wolla ye. A ono eŋ koŋ m'umbe ko?»

²⁷ Maŋ tod' ti di'n gime onami, t'ede: «Eyye Galmee'ki nuŋ, nuŋ n'umbe kee Almasi Raa yi biire, wo Ulo Raa, wede Raa yi ruute a etto ki duniya.»

²⁸ In'kino maŋ, t'a-gime waaku teematú Mariyam. T'iide'ŋ ti di miline, t'ede: «Wede

* **11:24 11.24** Kun wollo adda mattup ki Daniyel 12.2.

dooyisadiŋ yo a enno. M'edi, yi kin tonɗiyoye.»

²⁹ Mariyam t'illiga inŋkino maŋ, perek t'a t'iiziga, t'a inŋgile k'ume yode.

³⁰ Aame geŋ Isa k'adda k'ille yi ki t'iide ye botto. Yo daayum a ume Marte t'a y'uuney genno.

³¹ Kane Yawudiyagi doŋ a ita Mariyam an ti selliyo geŋ an wulle ti t'iiziga perek maŋ, kane toŋ an a-t'iiziga, an di-diine, kono an elkiyo ti t'ette moolo ki biza muuzo.

³² Mariyam gette t'iiney aame k'Isa wo ti y' wulle maŋ, t'a dikke a daanadi, wo ti di ruute, t'ede: «Galmee'ki nuŋ, aŋki kee ede maŋ, leemadó yi ki t'inda ye.»

³³ Isa yi wulle Mariyam ti moolo ti Yawudiyagi doŋ a itatú pay maŋ, yode toŋ addi y'a ki n'iibe ye, a-litte.

³⁴ Maŋ y'a tunde, y'ede: «A ume too me kun ti y'eele me?» Wo kane an i di ruute, an'de: «K'edi Galmeegey, k'a wolley a ummey.»

³⁵ Inŋkino maŋ Isa edayi a ise soldite zumari.

³⁶ Maŋ kane Yawudiyagi an di ruute, an'de: «Kun ki wollo do, yi giyye baadaŋ de me, yi moolo me.»

³⁷ Wo kane doŋ ongo ti diinayan an di ruute, an'de: «Yoŋ wede i di t'ihina eda wede koosiyo de, ki moo me y'a iili Lazar y'a inda me?»

Baldiya Lazar

³⁸ Isa geŋ daayum yi k'iine addi yi ki n'iibe ye, y'a t'iide biza muuzo. Wo to muuzo gette aa urmi, an t'ele nuune adda, biza an a-ti funkile zumbulu.

³⁹ Isa y'an di ruute, y'ede: «Zumbulu kun ti y' dɔŋkilo ti biza muuzo me.» Maŋ Marte teema ki wede inda geŋ, ti di ruute, t'ede: «Galmee'ki nuŋ, yoŋ y'eediyo baa kono i d'ede onniyo pide t'ume an ti y'eele adda muuzo me.»

⁴⁰ Maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «Nuŋ ni ruute de me, aame mi ziipa addi a nuuno maŋ, m'a wolla toogo ki Raa.»

⁴¹ Maŋ zumbulu ti biza muuzo an ti y' dɔŋkile. Aame geŋ Isa y'a t'umbe edayi k'awwa, y'a ruute, y'ede: «Koduwo baadaŋ a kee Meegó, kono kee ki n'illiga.

⁴² Derec, nuŋ ni suune daayum kee ki n'ollige, wo nuŋ ni rootiyo in'kino a dɔŋ sirpadó eŋ an d'ambe kono i n'igibo kee Raa.»

⁴³ Aame y'a ti ruute in'kino maŋ, y'a idili ti golla awwa, y'ede: «Lazar, ki-t'addi!»

⁴⁴ Maŋ Lazar wede inda geŋ y'a bilde, y'a t'udfo t'adda muuzo me, beydi ti zoŋdi geŋ tuuniyto ti bufdani, wo eedi diibiyo ti buufe pay†. Wo Isa y'an di ruute a dɔŋ sirpa geŋ, y'ede: «Bbfdani kun i t'eezito, wo kun di y'oolo, y'a engile.»

*Dehutu k'urzi ki towwo k'Isa
(Matiye 26.1-5; Markus 14.1-2; Lik 22.1-2)*

⁴⁵ Yawudiyagi baadaŋ dɔŋ iido selliyo Mariyam geŋ an wulle armika ere Isa y'ize gettiyo maŋ, an di ziipe addaŋ a yode.

† **11:44 11.44** A ozzinagi geŋ dɔŋ k'Izirayel an nɔlpiyo nuune in'kino: eego tuunito sittu, beydaŋ siidaŋ, zoŋ toŋ siidaŋ wo tudde toŋ sittu.

46 Wo ɗon̄ on̄go an̄ iide'ŋ, an̄ an̄ di gize a Pariziyen̄ a mundā wede Isa y'ize.

47 Mañ kane deero ɗon̄ seɗeke ti Pariziyen̄ geñ an̄ t'ugiye deero booro Yawudiyagi, an̄ di ruute diinayan̄, an̄'de: «In̄ d'ise mummino, kono wede eñ y'isiyo sulɗi k'armika baadan̄.

48 Aame in̄ y'iila a naabadí ettiyo mañ, ɗuwo pay an̄ di zaapa addan̄ a yode, in̄kino kane Romen̄ an̄ d'etto, Boy kamilen̄ ki Raa an̄ ti y' latta wo siidadiñ pây.»

49 Mañ ti diinayan̄ i d'ede wede soo sundí Kayip, a ozzine geñ mozigo goole ɗon̄ seɗeke yode, y'an̄ di ruute, y'ede: «Kune mundā kun ki suune ye.

50 Kun ki wolliyo ye ko, mundā wede beehiye a kine, wede soo y'a t'inda ki kine ɗon̄ siido, min̄ kine pay in̄ di t'inda.»

51 Wo ono ɗon̄ uɗɗe ti bize geñ i k'iido ti suuniyo yode ye, kono a ozzine geñ mozigo goole ɗon̄ seɗeke yode geñ, Raa yi-d'ele ono ɗon̄ y'a ruute Isa y'a t'inda kono ɗon̄zí Yawudiyagi.

52 Wo yi t'inda ki ɗon̄ siido ɗan̄jal ye, wo ɗe k'ogiyso k'in̄ni Raa ɗon̄ i-tiipe, an̄ t'isa kan̄ soo.

53 Geñ in̄kino ti onniyo gette kane pay an̄ d'iyye ki tôwwadí.

54 Tin̄ geñ yode Isa ton̄ tuddí y'a ti ziida, yi gi di waariya ye a diine Yawudiyagi me. Wo t'umayí geñ y'a t'irga, y'a in̄gile ki geeger sundutú Epirayim a biza balɗa, ti sanalliyagí an̄ di lekkiyo an̄geñno.

55 Aame geñ tarnaape Pak ki Yawudiyagi aa guute goppon̄. In̄kino mañ ɗon̄ baadan̄ t'adda siidiyagi an̄ di-gili ki Zeruzalem kono

an t'okkimey tuddaŋ, an t'ise kamileŋ a ɗaana Raazaŋ.

⁵⁶ Adda booro Boy Raa geŋ Isa an di y' wekkutu, an di rootiyo tuddaŋ, an'de: «Elkiyagaŋ moo me? Kun elkiyo miŋ Isa y'etto ko tarnaape me?»

⁵⁷ Kane deero ɗoŋ seɗeɗe ti Pariziyen geŋ an di ruute, an'de: «Wede tuuku yi zuuna ume k'Isa maŋ, y'ay di rooto, ay di seɗɗa.»

12

Yergu k'egey ɗoŋ eediyadaŋ unse a zoŋ k'Isa (Matiye 26.6-13; Markus 14.3-9; Lik 7.36-38)

¹ Onniyo zoot ki poone tarnaape Pak ki Yawudiyagi y'a aana geŋ, Isa y'a t'iide Betani, ille ki Lazar wede Isa y'a ti y' bilɗe ti diine ɗoŋ unto.

² Aame Isa y'iiney Betani maŋ, an d'ize ombo ti sundi. Marte ere k'eliyo k'ombadaŋ, wo Lazar yoŋ ti diine ɗoŋ an iimi kaŋ soo.

³ Maŋ Mariyam ti d'umbe egey ɗoŋ eediyadaŋ unse sudaŋ nardo, daa kalsiya munda, suma litir a diinayi wo zooyayaŋ ooŋe. Ti di yirgite zoŋ k'Isa, wo t'a zippite t'ilaltu. Boy geŋ i d'uune ti eediyu ki egey geŋno.

⁴ Maŋ i d'ede wede soo ti diine kane sanalliyagi k'Isa sundi Ziidas Iskariyot, yode wede an di y' t'ela Isa a bey ɗoŋ k'olmidayi geŋ, y'ede:

⁵ «I dehu egey en in t'owila a adɗe suma wede y'a naabe ki ozzine batum, wo in an t'ele soŋko gette a ɗoŋ an k'ede munda ye!»

⁶ Ziidas yi rootiyo inkiŋo kono yoŋ wede k'oogire. I sarkiya korbitayaŋ yode, wo yi ti

sokiyto. Yi ki wollyo sommagi ki dɔŋ munda an k'ede ye ye.

⁷ Maŋ Isa y'a ruute, y'ede: «Tod'te kun t'oolo ded'dek, kono naabo ere tod' t'ize ette aakede ti n'ikkima ki poone an di n' t'ela adda muuzo.

⁸ Kane dɔŋ an k'ede munda ye geŋ an lekka daayum ti kune*, wo de nuŋ ni ki lekka daayum ti kune ye.»

⁹ Maŋ kane Yawudiyagi baadaŋ an d'illiga Isa yo a Betani. In'kino maŋ an d'ingile ki Betani, wo ettiyadaŋ an iide gette an di wollo Isa danŋal ye, wo an a di wollo Lazar wede Isa yi ti y' bilde ti diine dɔŋ unto pây.

¹⁰ Ti onniyo gettiŋ kane deero dɔŋ sedefe an di dihe Lazar toŋ an di y' t'ide,

¹¹ kono t'urzi yode Yawudiyagi baadaŋ an t'argu ti tuddaŋ wo an di zaapu addaŋ a Isa.

Ettiyo k'Isa ki Zeruzalem

(Matiye 21.1-11; Markus 11.1-11; Lik 19.28-40)

¹² Ti soggatú maŋ kane dɔŋ baadaŋ iide tar-naape geŋ, an d'illiga Isa y'ettiyo k'adda geeger Zeruzalem.

¹³ In'kino maŋ kane dɔŋ geŋ an dimbo puutagi k'inda sudaŋ palmiye a beydaŋ, an t'iide okki-mayí, an di d'ollite, an d'eesiyo: «Tamma a Raa! Beeko Raa ti koonaa a ekki wede ettiyo ti suma Galmeega Raa, yoŋ mozigo ki dɔŋ k'Izirayel†!»

¹⁴ Isa yi d'uune ulo buuru, y'a-ti gili eego, geŋ a-t'iide a ono dɔŋ an riine ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de:

* **12:8 12.8** Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 15.11.

† **12:13 12.13** Kun wollo adda mattup ki Soom 118.25-26.

15 «Kune dɔŋ geeger Siyoŋ kun orgide ye. Enno mozigaguŋ y'ettiyo, y'a ti gilo ekk'ulo buuru‡.»

16 Munda wede ize geŋ ki poone sanalliyagí an ki zuune ye. Wo aame Isa yi-gili kandaane goolikadí Raa yi-t'ele maŋ, kane an d'ilke kaciŋ munda wede an riŋe ti kaaga adda mattup ki Raa a tukk'Isa geŋ, a-t'iide.

17 Aame Isa y'a wiike Lazar t'adda muuzo wo y'a ti y' bilda ti diine dɔŋ unto geŋ, dɔŋ baadaŋ an wulle, maŋ kane geŋ an iide'ŋ, an di gizite a duwo a munda wede ize me.

18 Inkiŋo maŋ dɔŋ baadaŋ an d'ukke okki-mayí, kono an illiga munda k'armika wede y'ize geŋ me.

19 Maŋ kane Pariziyen an d'iise rootiyo ti tuddaŋ, an'de: «Kun woliyo de'ŋ, kune kun k'aana ye. Wede eŋ y'inni jiire, duwo pay an ti buuye k'ume yode.»

Ono k'Isa a urzi k'untadí

20 Ti diine dɔŋ iide Zeruzalem an i-d'ottila a Raa a onniyo tarnaape geŋ, i d'ede dɔŋ miibi kane Girek.

21 Kane geŋ an d'iide tukki Pilip wede ti Betsayda siido Galile, an di y' tunde, an'de: «Madi, kaye ay dehu ay di wolle Isa.»

22 Maŋ Pilip y'a uuney Andire, sirwaŋ pay an d'ingile k'ume k'Isa an i di ruuto.

23 Aame geŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Anken peedo t'iide, nuŋ wede an n'ehe aa ulo wede eŋ, Raa y'an di kiza goolikadó a duwo.

‡ 12:15 12.15 Kun wollo adda mattup ki Zakari 9.9.

²⁴ Derec in̄kino wo n'un di rooto: Aame buzu ki-giira maŋ, adda siido yi d'unto doo miŋ, yi-t'ad̄diya kollo, yi d'ehiyo in̄ni baadaŋ ti doolo. Wo aame yi k'inda ye maŋ, y'a lekke daayum yoŋ miŋ yode.

²⁵ Wede yi geyyiso tuddí maŋ, y'a ti dagga, wo wede lekkiyadi ere adda duniya ette yi ti giigira maŋ, y'a t'utta wo y'a t'oona lekkiyo ere ki daayum.

²⁶ Wede yi dehu yi naabe ki nuŋ maŋ, y'a ni daane. Geŋ in̄kino ume nuŋ ni lekkey geŋ, wede naabadó toŋ an̄geŋno. Wede yi dehu yi naabe ki nuŋ maŋ, Meega y'a yi t'imma.

²⁷ An̄keŋ undó ti gorpiso, wo nuŋ n'a roote moo me? N'a t'eese: "Mee'ki nuŋ, kee ki n'utti ti munda wede ettiyo a eedó eŋ me?" Wo nuŋ n'iido miŋ kono k'in̄kino, n'a ad̄da t'urzi dabirsa.

²⁸ Mee'ki nuŋ a duwo sundá k'an ti kaza.» In̄kino maŋ ti kandaane golla ti rootiyo, t'ede: «Nuŋ n'an ti gize, wo n'an di kiza sey.»

²⁹ Wo kane doŋ a ume geŋ an d'illiga, an di ruute, an'de: «Iddise mizzi ko?» Wo doŋ ongo an'de: «I ruute Maaleeka Raa!»

³⁰ Maŋ Isa y'an di ruute, y'ede: «Golla gette ti rootiyo a tukki nuuno ye, a tukki kune.

³¹ An̄keŋ peedo t'iide doŋ duniya booro t'anni seeda, wo Mohita duniya gette Raa y'a ti limma dokki ti paate.

³² Wo ki nuŋ, aame ti siido an ti n' dud̄da t'awwa maŋ, duwo pay n'an arga a nuuno.»

³³ A onamí geŋ yi rootiyo kaŋ mummino urzi yi t'inda me.

³⁴ Maṅ kane doṅ duuru geṅ an i di ruute, an'de: «Kaye ay duuye munda wede an riine ti kaaga adda mattup k'oogiradiṅ, Almasi Raa yi biire geṅ yoṅ y'a lekka ki daayum, wo mummino kee ki rootiyo yoṅ wede an y'ehe aa ulo wede eṅ, an ti y' doḍḍa t'awwa me! Yo wede an y'ehe aa ulo wede, miṅ wee wee?»

³⁵ Inḱino maṅ Isa y'an di ruute, y'ede: «Toore yoṅ ede botto a diinagun ki onniyto miibi geṅ, kun oziro a toore geṅṅo kono zimolo t'un gi di'n seeda ye. Wede i sooru a zimolo geṅ, ume y'ette ki tunda yi ki suune ye.

³⁶ Miṅ yo toore ede botto geṅ, kun zaapo addugun kun daano toore geṅṅo, kono kun t'isa inṅi toore.»

Yawudiyagi an ki ziipe addaṅ a Isa ye

Isa y'a ti ruute inḱino maṅ, ti tuddaṅ y'a t'irga wo yi-t'umbida.

³⁷ Ti suldi k'armika doṅ Isa y'ize baadaṅ a ḍaanadaṅ geṅṅo toṅ, kane Yawudiyagi an ki ziipe addaṅ a yode ye.

³⁸ Geṅ a-t'iide a ono doṅ nebi Ezayi yi ruute ti kaagaṢ, y'ede: «Galmee'ki nuṅ, wee wee umbe a ono doṅ ay ruutite me? Wo a wee wee Galmeega Raa yi gize toogadi te?»

³⁹ Yode Ezayi geṅṅo batum y'a ruute sey, ki moo me duwo eṅ an k'ambu ye me, kono:

⁴⁰ «Raa y'an t'ippe a edayaṅ, wo addaṅ y'an ize zakidi, kono edayaṅ a ki wolle ye, wo eedaṅ t'a ki seeda munda ye. N'an ize inḱino kono an

Ṣ 12:38 12.38 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 53.1.

ki dehu ye an di-kimo ki tukki nuŋ Raa, n'an t'ele beeko me*.»

⁴¹ Ezayi yi ruute inŋkino kono yi wulle gooliko k'Isa, maŋ y'a ruute ono a tukki yode me.

⁴² Wo t'urzi geŋno toŋ ti diine deero Yawudiyagi geŋ, doŋ baadaŋ an di ziipe addaŋ a yode kaŋ ombide, kono an orgiso a kane Pariziyen, an ti'n limma ti diinayaŋ, k'adda foy wede Yawudiyagi ge dooyiso an k'etta ye.

⁴³ Inŋkino maŋ kane an di geyyiso tamma ere ettiyo t'urzi duwo, miŋ ti ere ki Raa y'anni t'imme.

Ono k'Isa an deŋka booro ekki duwo

⁴⁴ Isa y'a ruute ti golla awwa, y'ede: «Wede yi ziipe addi a nuuno geŋ, yi ki ziipe addi a nuuno ye, wo de yi ziipe addi a wede i n'igibo.

⁴⁵ Wo wede i ni wulla maŋ, geŋ aa yi wulle wede i n'igibo.

⁴⁶ Nuŋ toore wo n'a iido k'adda duniya, kono wede tuuku yi ziipe addi a nuŋ maŋ, y'a ki lekke adda zimolo ye.

⁴⁷ Aame wede y'ollige onamo wo yi ki sooru eego ye maŋ, i deŋka booro eedi nuuno ye, kono nuŋ ni k'iido'ŋ deŋkiyo booro ye, n'iido'ŋ n'a utte duwo.

⁴⁸ Wede i ni giigira wo onamo yi k'ambu ye maŋ, munda a deŋka booro eedi ede. Wo ono doŋ ni ruute geŋ miŋ, onniyo k'ita maŋ kane geŋ an deŋka booro eedi.

* **12:40 12.40** Kun wollo adda mattup ki Ezayi 6.9.

⁴⁹ Derec, ono doŋ ni rootiyo eŋ ti suma nuuno k'eedó ye. Meega wede i n'igibo y'o di ruute munda wede n'a roote wo n'a dooye me.

⁵⁰ Wo nuŋ ni suune onamí doŋ y'o ruute n'a roote'ŋ kane i d'eliyo lekkiyo ere ki daayum, wo ono doŋ ni rootiyo eŋ, ni'ni rootiyo aa Meega y'o ni ruuto.»

13

Opilso zoŋ ki sanalliyagi

¹ Soggo'ŋ tarnaape Pak ki Yawudiyagi, wo Isa yi suune onniyadi t'iide, duniya ette yi t'oola, yikime k'ume Meega. Isa geŋ doŋzı a duniya yi'ni giyye, inkiŋo maŋ y'an di'n geyye bini untadı.

² A lohe Isa ti sanalliyagi an ti guune ombo maŋ, Meeda siitandani ti-d'ele elkiyo a biza k'ulbe Ziidas ulo Simo Iskariyot, y'an di y' t'ela Isa a bey doŋ k'olmidayi.

³ Wo yo Isa yi suune Raa yi ele suldi pay a beezı, yoŋ yi suune y'iido t'ume Raa, wo y'a-kima k'ume yode Raa,

⁴ t'ume k'ombo y'a t'iiziga, kalayi goole t'awwa y'a-buuye, wo yi d'umbe buude y'a gitte a toonı.

⁵ Maŋ yi d'ibi ahu a seelo, y'a iise opilso zoŋ sanalliyagi, y'an di sapita ti buude wede yi gitte toonı geŋŋo.

⁶ Iina a kaaba Simo Piyer maŋ, y'ede: «Galmee'ki nuŋ, kee k'o ki t'opile ye zoŋdo me!»

⁷ Maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «Kee munda wede nuŋ n'isiyo'ŋ ki ki y' suune ye, wo saŋ maŋ k'a yi suuna.»

⁸ Simo Piyer yi di ruute, y'ede: «Kudfic, kee k'o ki t'opila ye zoŋdó me!» Maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «Aame n'a ki t'upila ye maŋ, kee ti nuŋ in ki t'okkiya ye.»

⁹ Aame geŋ Simo Piyer yi di ruute, y'ede: «Inkino maŋ k'o ki t'opile zoŋdó dfaŋŋal ye, k'o t'opili beydó ti eedó pây!»

¹⁰ Maŋ Isa yi di ruute, y'ede: «Wede yi zuyye geŋ y'a ki suyye sey ye, y'a-t'opile zoŋdó baa, kono yoŋ tuddí pay kamileŋ. Wo aŋkenŋo eŋ kune kamileŋ, wo pay ye.»

¹¹ Wo yo Isa geŋ yi y' suune wede i yi t'ela a bey dŋŋ k'olmidayí me. Geŋ inkino yi rootiyo, y'ede: «Kune pay kamileŋ ye me.»

¹² Aame y'a ti dŋŋe t'opilso zoŋ sanalliyagí maŋ, y'a t'umbe kalayí yi-t'usse, y'a-guune a ume an d'ombo wo y'an di ruute, y'ede: «Munda wede n'ize a kune geŋ, itadí kun yi zuune dey?»

¹³ Kune kun di n' waaku "wede dooyiso" wo "Galmeega", geŋ ki kune d'erec kono eŋ miŋ nuuno.

¹⁴ Wo aame nuŋ wede dooyisaguŋ wo Galmeeguguŋ n'un upile zoŋguŋ maŋ, kune toŋ wede tuuku yi-di t'opile zoŋ ki bakadí bakadí.

¹⁵ Inkino geŋ n'un gize urzi, kono kun d'ise aa nuŋ ize a kune.

¹⁶ Derec inkino wo n'un di rooto: Wede naabo geŋ yoŋ t'ekki wede dooyisadí ye, wo wede an y'igibe zina geŋ, yoŋ t'ekki wede i y'igibe ye.

¹⁷ Ono eŋ kun'ni zuune maŋ, kune adda k'unŋsuwo aame kun a ziidfa zakidí maŋ.

¹⁸ Nuŋ ni ki rootiyo ti kune pay ye, wo nuŋ ni'ni suune dŋŋ ni biire me. Wo geŋ inkino a-

t'ette a ono don an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: "Wede ay ombo umpadey soo gen, yi t'ize wede k'olmidayó*."

¹⁹ T'ankenno suldi n'un ti'n rooto ki poone an d'aana, wo aame an iina man, kun d'amba min "nun min nun".

²⁰ Derec inkinno wo n'un di rooto: Wede tuuku yi seedu wede n'agisa man, gen aa yi seedu nun batum, wo wede tuuku yi seedu nuuno man, gen aa yi seedu wede i n'igibo†.»

Isa yi-rootiyo Ziidas

(Matiye 26.20-25; Markus 14.17-21; Lik 22.21-23)

²¹ Aame Isa yi ruute inkinno man, biza k'ulbi a iise zehiso, wo y'a ruute, y'ede: «Derec inkinno wo n'un di rooto: Wede soo ti diinagun y'a ni t'ela bey don k'olmidayó.»

²² Man kane sanalliyagi gen wede son yi ti geldiyoo bakadi bakadi, wo an ki zuune ye yi rootiyo ti wenda me.

²³ Ti diine kane sanalliyagi gen wede soo Isa yi giyye baadan, y'a-guune a sirpadi.

²⁴ Man Simo Piyer yi di dihima ersadi, kono y'a tonde Isa yi rootiyo t'aaye.

²⁵ Inkinno man yo sanallusu gen y'a d'uttile k'ume k'Isa, y'a yi tunde, y'ede: «Galmee'ki nun, kee ki rootiyo t'aaye?»

²⁶ Isa yi di'n gime onami, y'ede: «Aame ni umba mappa n'a t'ihiba zaami ni ela man, gen

* **13:18 13.18** Kun wollo adda mattup ki Soom 41.10. † **13:20 13.20** Kun wollo adda mattup ki Matiye 10.40 wo Markus 9.37.

yode.» Maṅ Isa yi d'umbe mappa, y'a-t'ihiba zaami yi-d'ele a Ziidas ulo Simo Iskariyot.

²⁷ T'ume Ziidas yi ziida mappa yi t'iimi maṅ, Meeda siitandani ti-t'iide eedí. Maṅ Isa yi di ruute, y'ede: «Munda ki dehu k'aase, ki y'iso kesiko.»

²⁸ Wo ti diine kane d'oj i-guune ombo geṅ, wenda soo toṅ umbo a suune ki moo me Isa yi rootiyo Ziidas inkinno me.

²⁹ Ziidas geṅ yoṅ wede sarkiya korbite, inkinno d'oj onṅon an elkiyo Isa yi rootiyo, y'ette yi d'owilo munda i dehu ki tarnaape koo, y'an d'ette ti munda a d'oj weedayaṅ umbo koo maṅ.

³⁰ Wo aame Ziidas yi ziida mappa maṅ, kesiko y'a t'udde paate. Ume toṅ y'ize diddo baa.

Gooliko k'Ulo Raa

³¹ Aame Ziidas yi t'udde maṅ, Isa y'a ruute, y'ede: «Ankeṅ nuṅ wede an n'ehe aa ulo wede eṅ, goolikadó i-gize. Wo t'urzi nuṅ geṅ, d'uwó an di wolla gooliko Raa.

³² T'urzi ki nuṅ gooliko ki Raa i gize geṅ, t'urzi yode Raa y'an di kiza gooliko ki nuṅ Ulo gette a d'uwó, wo taṅ boolon Raa y'a-t'isa.

³³ Inni ki nuṅ, ti kune n'aa ki lekka baadan ye baa. Kune kun di'n deha, wo ankeṅ n'un di rooto aakede n'an ruute deero Yawudiyagi: Ume wede nuṅ n'ette eṅ, kun k'aane ettiyo ye.

³⁴ Kun ollo, n'un di rooto urzi k'oogoro aware: Kun geyyo tuddugun. Eyye, kun geyyo tuddugun aakede nuṅ n'unni giyye.

³⁵ Aame kun giyya tuddugun maṅ, d'uwó pay an un di'n suuna kune sanalliyagó.»

³⁶ Maŋ Simo Piyer y'a tunde Isa, y'ede: «Galmee'ki nuŋ, kee k'ambe ki too me?» Maŋ Isa yi di'n gime onamí, y'ede: «Ume wede nuŋ n'ette eŋ, aŋkenŋo ki k'aane ki ki n' daane ye. Wo aame onniyo t'iida maŋ, k'a ni daana kollo.»

³⁷ Piyer yi di ruute, y'ede: «Galmee'ki nuŋ, moo me aŋkenŋo ni k'aane daaniyadá ye me? Kono kee geŋ, k'unto toŋ n'a oyye n'a t'inda.»

³⁸ Maŋ Isa yi di'n gime onamí, y'ede: «Ki kotto k'a oyya k'a t'inda kono nuŋ? Derec inŋino wo n'a di rooto: Ki poone uzu y'a ôola geŋ, k'a roota ki ki n' suune ye, suune ye taŋ ado.»

14

Isa urzi wede i d'ettiyo k'ume Raa

¹ Isa y'an di ruute sanalliyagí, y'ede: «Kune ulbuguŋ i t'oode ye. Kun zaapo adduguŋ a Raa wo kun zaapo adduguŋ a nuuno pây.

² Adda boy Meegó geŋ ume lekkiyo baadaŋ. Ki kotto aame ume umbo maŋ, nuŋ n'un ki roote ye, n'ette n'un d'okkimey ume me.

³ Aame ume n'iida n'un t'ikkimo maŋ, n'a-kimo n'un ti'n sika, kono in di lekkey kaŋ soo a ume wede nuŋ ni lekkey.

⁴ Kune kun yi suune urzi wede k'ume nuŋ n'ette me.»

⁵ Maŋ Tomas yi di ruute, y'ede: «Galmeegey, kaye ay ki suune ye ume wede kee k'ette me. De mummino ay di suune urzi me?»

⁶ Isa yi di ruute, y'ede: «Nuŋ miŋ urzi, nuŋ miŋ derec wo nuŋ miŋ lekkiyo. Wenda soo toŋ umbo y'a t'ette k'ume Meega daa nuuno me.

⁷ Aame nuṅ kun ni zuune maṅ, Meegó tonṅ kun di y' suune kay. Wo ti aṅki eṅ miṅ kun yi zuune, wo kun yi wulle.»

⁸ Maṅ Pilip yi di ruute, y'ede: «Galmeegey, Meega too me k'ay ki y' kazi do, maṅ addey a-t'udiga.»

⁹ Maṅ Isa yi di ruute, y'ede: «Kee Pilip, nuṅ ti kaagine ni lekkiyo ti kune, miṅ ki ki n' suune ye? Wede yi ni wulle maṅ, geṅ aa yi wulle Meega. De ki moo me ki rootiyo n'un kaza Meega me?

¹⁰ Kee ki k'umbe ye ko, nuṅ ti Meega, wo yoṅ ti nuṅ aa wede soo me. Ono doṅ ni rootiyo eṅ, ni ki rootiyo ti suma nuuno k'eedó ye. Wo Meega wede i lekkiyo kettiyo ti nuṅ geṅ, yi d'isiyo naabadí t'urzi nuuno.

¹¹ Kun zaapo adduṅ a nuuno, ki kotto nuṅ ti Meega wo yoṅ ti nuṅ kaye aa wede soo. Aame a onamó eṅ kun k'ambu ye tonṅ, kun ambo a naabo ere n'isiyo.

¹² Derec inṅkino wo n'un di rooto: Wede yi ziipa addí a nuuno maṅ, naabo ere nuṅ n'isiyo ette, yoṅ y'a-t'isa, wo y'aasa naabo ere a ceera ettiyo sey, kono ni-kime k'ume Meega.

¹³ Munda wede kun tunda ti sundó maṅ, nuṅ n'un di y'isa, kono duwo an t'imma Meega t'urzi k'Ulo.

¹⁴ Aame kun tunda munda ti sundó maṅ, nuṅ n'un di y'isa.»

Agisa k'Unde Kamilen

¹⁵ «Aame kun ni geyyiso maṅ, urziyagi k'oogoro doṅ ni rootiyo geṅ kun d'ozire eego.

16 Wo nuṅ n'a tonda Meega, y'un t'igibo wede doolo y'un di'n nooga, y'a lekka daayum kettiyo ti kune.

17 Wo tod'tiṅ Unde ere ki Derec, tode gette doṅ duniya an ki ti seeda ye, kono an ki ti wolliyo ye wo an ki ti suune ye. Wo de kune kun ti suune, kono tod' ti lekkiyo kettiyo ti kune, wo tod'te t'a lekka adda k'addugun.

18 Geṅ i-kaza n'un ki'n oola nonṅayi ye, n'a kimo tuddugun.

19 Taṅ boolon daṅṅal doṅ duniya an ki n' wolla ye baa. Wo kune kun di n' wolla, kono nuṅ ni lekkiyo zeere, wo kune toṅ kun di lekka zeere kay.

20 Onniyo gette t'iina maṅ, kune kun di suuna nuṅ ti Meegó kaye aa wede soo, kune ti nuṅ wo nuṅ ti kune aa wede soo.

21 Wede yi seedu a urziyagi k'oogoro doṅ ni rootiyo wo y'a ti sooru eego maṅ, yoṅ yi ni giyye. Wo wede i ni giyye geṅ, Meegó y'a yi geyya wo nuṅ toṅ maṅ n'a yi geyya kay, nuṅ n'a kiza tuddó daayum a yode.»

22 Ziid, wede an yi waaku Ziidas Iskariyot ye, yi di ruute a Isa, y'ede: «Galmeegey, mummino me kee k'a kiza tuddá a kaye, a doṅ duniya ye me?»

23 Maṅ Isa yi di ruute, y'ede: «Wede yi ni giyye geṅ, y'a seeda onamó, wo Meegó y'a yi geyya. Meegó ti nuṅ kaye ay t'etta di yode, ay di lekkey soo.

24 Wede yi ki n' geyye ye geṅ, onamó yi ki'n seedu ye. Ono doṅ kun ollige eṅ ti suma nuuno k'eedó ye, ettiyo ti Meega wede i n'igibo.

²⁵ Sulđi geŋ n'un ti'n ruute ki poone nuŋ ede botto ti kune geŋ me.

²⁶ Wo to Ere Noogiyo tod'te Unde Kamileŋ, Meegó yi t'igibo ti suma nuuno. Tode gette t'un di'n dooya a sulđi pay, wo t'un t'ela elkiyo kun d'elka ono d'oŋ pay n'un ruutite.

²⁷ Nuŋ n'un iili toose, n'un ele toose ere ki nuŋ batum*. Nuŋ n'un ele aa d'oŋ duniya an ki d'eliyo ye. Ulbuguŋ i t'ood'e ye, kun orgide ye.

²⁸ Kun illiga n'un ruute, n'ede: "N'engile wo n'a kimo tudduguŋ." Aame kun ni giyye maŋ, ulbuguŋ aase uŋse a engilsadó k'ume Meega, kono yo Meega goole ti nuŋ.

²⁹ Sulđi geŋ t'ankeŋno n'un ti'n rooto ki poone an d'aana, kono aame an iina maŋ kun di zaapa adduguŋ a nuŋ.

³⁰ Ankeŋ ki d'aana eŋ ni k'aana rootiyo k'ono ti kune ye baa, kono Mohita duniya t'ettiyo, wo d'erec tode gette i-k'ede toogo ye a tukki nuŋ me.

³¹ N'isiyo munda wede a-t'ette a ono d'oŋ Meega Raa y'o ruute, kono t'urzi geŋ d'oŋ duniya an di suuna nuŋ Meega ni y' giyye. T'eŋ kun t'oozo, in engile.»

15

Isa aa undumu biŋ wede ki kotto

¹ Isa y'a ruute, y'ede: «Nuŋ aa undumu biŋ wede ki kotto an iite adda doome, wo Meegó wede naabo.

² Laydayi d'oŋ pay kettiyo ti nuŋ wo i k'ehiyo ye, yi-ti'n d'ekkiso mendaŋ. Wo laydayi d'oŋ

* **14:27 14.27** Kun wollo adda mattup ki Ezayi 9.5.

ehiyo, pay yi di'n okkime, kono an t'ehe baadan sey.

³ Wo kune sanalliyagó, t'urzi dooyiso ere n'un ele gette, kun t'ize don kamilen aa undumu wede an ti y'ikkima.

⁴ Kun lekko kettiyo ti nun, wo nun n'a lekka kettiyo ti kune. Aakede layisa k'undumu gette tod'te ekki duntutu ye man ti ki t'ehe ye, gen kune ton inkino aame kun ki likka kettiyo ti nun ye man, kun t'isa ki bita.

⁵ Nun aa undumu bin wo kune aa laydayi. Wede yi likka kettiyo ti nun, wo nun ti yode man, yode gen y'a t'isa aa layisa k'undumu ere ehiyo baadan, kono daa nuuno munda kun k'aane kun ki t'ise ye.

⁶ Wede yi ki lekkiyo kettiyo ti nun ye man, yon gen an di sedfa dokki ti paate aakede layisa dekkiyo. Tode gette i-ti baahu, man an t'ambu, an di sedfiyo adda k'uwwo, ti-t'oggiyo mentu.

⁷ Aame kun lekkiyo kettiyo ti nun wo onamo kun'ni seedu man, kun tondo munda wede kun dehu me, wo munda gen kun di y' t'oono.

⁸ Munda wede i d'eliyo tamma a Meego enno: kun t'iso aa layisa k'undumu ere ehiyo baadan wo kun t'iso sanalliyagó.

⁹ Aa Meega yi ni giyye gen, nun ton n'unni giyye. Kun lekko daayum adda geyyisado.

¹⁰ Aame kun seedu a urziyagi k'oogoro don ni rootiyo man, kun di lekka adda geyyisado, aakede nun ni seedu a suldi don Meego yi ruute n'aase wo ni-lekkiyo adda geyyisadi.

¹¹ Nun n'un ruute inkino kono nun ulbo aase unse ti kune, wo unsuwagun gette t'aase baadan

ki baadaŋ a ceere.

¹² Kun ollo, enno urzi k'oogiradó ni rootiyo me: Kun geyyo tuddugun, aakede nun n'unni giyye.

¹³ Wede y'a oyye y'a t'inda kono lanziyagi geŋ, geyyiso ti doolo a ceera tode gette umbo.

¹⁴ Aame munda wede n'un rootiyo kun d'ise kun ti y'isiyo maŋ, geŋ kune lanziyagó.

¹⁵ Kune n'un ki'n waake doŋ naabadó ye, kono wede naabo geŋ yi ki suune ye munda wede galmeegi y'isiyo me. Wo kune n'unni waaku lanziyagó, kono suldi doŋ Meegó y'o gizite n'un k'inga ye, n'un ti'n gizite pay.

¹⁶ Nun i ki n' biire kune ye, wo nuuno unni biire me. Nun n'un d'ele attidi kun d'ette kun d'ise naabo ere ki daakatú, aa layisa k'undumu ehiyo baadaŋ. Naabo ere kun isa gette t'a lekka ki daayum. Inkinno maŋ munda wede kun tonda Meega ti sundó geŋ, y'un di y' t'ela.

¹⁷ Eŋ munda wede n'un rootiyo kun d'ise: Kun geyyo tuddugun.»

Doŋ duniya an kiigira sanalliyagi k'Isa

¹⁸ «Aame doŋ duniya an unni giigira maŋ, kun elko an giigira ki poone nuuno.

¹⁹ Aame kune ti doŋ duniya soo maŋ, an un di'n geyye kono kune ki kane. Wo de kune ki kane ye, kono nun n'unni biire wo n'un ti'n iidiba ti diinayan me. Kono kamo doŋ duniya an un di'n koogire me.

²⁰ Inkinno maŋ kun elko a ono doŋ n'un ruute, n'ede: "Wede naabo geŋ yoŋ t'ekki wede dooyisadi ye." Geŋ nun an ni dibire, wo kune

toŋ maŋ an un di'n dabira kay. Wo nuŋ onamó an'ni seedfu maŋ, ki kune toŋ an di'n seedfa kay.

²¹ Dabar ere an unni dabira gette kono kun umbe a sundó, kono wede i n'igibo an ki y' suune ye.

²² Aame nuŋ ni k'iido wo n'an ki ruute ye maŋ, booro k'oldfiko t'an ki'n seedfa ye. Wo anken an lekkiyo adda k'oldfikadaŋ pi maŋ, urzi an t'adfa eedaŋ umbo t'oldfikadaŋ me.

²³ Inkino maŋ wede i ni koogire geŋ, yi koogire Meegó pây.

²⁴ Aame nuŋ a diinayaŋ ni k'ize suldi doŋ wenda ti doolo soo toŋ yi k'ize ye maŋ, geŋ booro k'oldfiko ti ki'n seedfa ye. Wo anken suldi doŋ geŋ an i wulle toŋ, nuŋ ti Meegó an ay di'n koogire pi.

²⁵ Wo de suldi geŋ a iina kono a-t'ette a ono doŋ an riine ti kaaga adda mattup k'oogiradaŋ, an'de: "An ni giigira daa k'urzutú*."

²⁶ Nuŋ n'iiney a ume Meega maŋ, Ere Noogiyaguŋ n'un ti-t'igibo t'a etto. Ni rootiyo ti Unde ere Derec etto ti sirpa Meega. Aame t'iina maŋ, t'an di kiza onamó a duwo.

²⁷ Wo kune toŋ kun di kizita onamó, kono t'ume n'iise naabo geŋ kune ti nuuno.»

16

¹ «Suldi pay geŋ n'un ti'n ruutite kono urzi zaapu k'adduguŋ a Raa kun ki d'oola ye.

² T'adda boydi doŋ in di dooyiso, an un ti'n limma. Wo ulsu a jiire sey, onniyo t'aana inkino

* 15:25 15.25 Kun wollo adda mattup ki Soom 35.19; 69.5.

wede tuuku unni t'îda geŋ y'elkiyo y'isiyo naabo ere beehiye a dfaana Raa.

³ Kane an un isa inŋino kono nuŋ ti Meega an ay ki'n zuune ye.

⁴ Wo dē suldī geŋ n'un ti'n ruute kono aame onniyo t'iina maŋ, kun d'elka a ono dōŋ n'un ruute.»

Naabo k'Unde Kamilen

«Nuŋ n'un ki ruute t'ume k'eesiyo ye'ŋ kono nuŋ ti kune.

⁵ Ankeŋ ni-kime k'ume wede i n'igibo, wo ti diinaguŋ wede a ni tonde umbo, y'a t'eese: "K'ambe ki too me?"

⁶ Wo dē suldī n'un ti'n ruute inŋino maŋ, ulbuguŋ i d'oodiyo baadaŋ.

⁷ Wo ki too maŋ n'un rootiyo ono dōŋ d'erec, beehiye a kune nuŋ n'a inŋile. Wo aame ni k'ingila ye maŋ, tode Ere Noogiyaguŋ gette ti k'etto ye. Wo dē n'ingila n'iiney maŋ, n'un ti-t'igibo.

⁸ Tod' t'iina maŋ, dōŋ duniya eedaŋ t'an ti-dagga a elkisadaŋ ere a urzi k'oldiko, a urzi wede ki diine ki Raa, wo a urzi Raa yi d'ekka booro te*.

⁹ Kane an ti digge a elkisadaŋ ere a urzi k'oldiko, kono an ki zaapu addaŋ a nuŋ ye.

¹⁰ An ti digge a elkisadaŋ ere a urzi wede ki diine ki Raa, kono nuŋ n'eŋgile k'ume Meega wo kun ki n' wolla ye baa.

¹¹ Wo an ti digge pây a elkisadaŋ ere a urzi Raa yi d'ekka booro, kono Mohita duniya gette booro ti ti ziida.

* **16:8 16.8** Kun wollo adda mattup ki Naabo dōŋ zina 24.25.

12 Para maŋ nuŋ oo d'ede sulđi baadaŋ sey ki rootiyo a kune, wo de kune un k'ede toogo ye ki seedizaŋ aŋkenŋo me.

13 Aame Unde ere ki Derec t'iina maŋ, t'un di'n kiza sulđi doŋ pay derec me. Tod' ti roota munda'ŋ ti toogo suuniyo ere k'ettú ye, wo de ti rootita sulđi doŋ pay t'olliga ti kandaane, wo t'un di kiza a sulđi doŋ etto k'ita.

14 Tode gette t'an di-kiza goolikadó a duwo, kono ono doŋ tod' t'un roota geŋ adđa ti bize nuuno.

15 Sulđi doŋ pay Meega i-d'ede geŋ, kane ki nuuno. Kono kamo n'a ruute, Unde gette t'un kiza munda wede t'olliga ti bize nuuno me.»

Môolagun t'a-kima t'unŋsuwo

16 «Taŋ booloŋ maŋ kun ki n' wolla ye, wo saŋ maŋ taŋ booloŋ sey kun di n' wolla.»

17 Inŋkino maŋ kane sanalliyagi oŋgo an di rootiyo diinayaŋ, an'de: «I-kaza moo me onamí doŋ y'in rootiyo: Taŋ booloŋ maŋ in ki y' wolla ye, wo saŋ maŋ taŋ booloŋ sey in di y' wolla me, wo soŋ y'ede: Yi-kime k'ume Meega me?»

18 Maŋ kane an'de: «Onamí doŋ yi rootiyo “taŋ booloŋ” miŋ, i-kaza moo me? In ki'n suune ye ita k'ono doŋ yi rootiyo me.»

19 Isa y'a zuune kane an dehu an di y' tonde me, maŋ y'an di ruute, y'ede: «Kune kun tondiso tuddugun miŋ a ono doŋ n'un ruute, n'ede: “Taŋ booloŋ maŋ kun ki n' wolla ye, wo saŋ maŋ taŋ booloŋ sey kun di n' wolla” geŋŋo ko?»

20 Derec inŋkino wo n'un di rooto: Kune kun d'ôola wo kun di dillita, wo kane doŋ duniya

ulbaŋ aasa uŋse. Kun di lekka t'ulbe k'oodiyo, saŋ ulbuguŋ a ôona t'uŋsuwo.

²¹ Geŋ aakede erewo addutú i t'umbe k'ehiyo geŋ, ti dawilsa sommagi dondon aame k'ehiyo geŋ me. Wo aame ti d'ehiyo ulo maŋ, dabaratú i-dandíya, ulbutú i-d'isiyo uŋse kono ti ehe wedusu adda duniya.

²² Wo kune'ŋ aŋkenŋo kun lekko t'ulbe k'oodiyo, wo de saŋ maŋ n'un di'n wolla sey. Aame geŋ adduguŋ a ôona t'uŋsuwo, wo uŋsuwaguŋ gette wenda soo toŋ a aane un didagge umbo.

²³ Onniyo gette t'iina maŋ, munda wede kun tonda nuŋ umbo. Derec inŋino wo n'un di rooto: Munda wede kun tonda Meega ti sundó geŋ, y'un di y' t'ela.

²⁴ T'ume k'eesiyo bini aŋki munda ti sundó kun ki tunde ye. Kun tondo wo kun t'oono, inŋino maŋ adduguŋ a ôona t'uŋsuwo.»

Isa duniya yi ti jüre

²⁵ «Sulfi pay geŋ n'un ruutite t'ono ombife, wo de onniyo t'iida maŋ n'un d'orba kereŋ t'ono ombife ye baa. Wo sulfi pay ki Meega geŋ n'un ti'n rooto kereŋ.

²⁶ Onniyo gette t'iida maŋ, ti sigguŋ kun tonda munda ti sundó a bey Meega, wo nuŋ ni ki y' tonda ye baa kono kune me.

²⁷ Yo Meega batum miŋ y'unni giyye kono nuŋ kun ni giyye, wo kun umbe nuŋ n'iido'ŋ ti sirpa Raa me.

²⁸ Nuŋ n'iido'ŋ t'ume Meegó ki duniya me, wo aŋkeŋ duniya ni t'ooli, ni-kime k'ume Meegó.»

²⁹ Maŋ kane sanalliyagí an i di ruute, an'de: «Aŋkeŋ onamá ki rootiyo eŋ kereŋ baa, ombide ye.

³⁰ Aŋkeŋ kaye ay zuune kee ki suune suldí pay, wo ki ki dehu wenda y'a ki tonde ye baa. Kono kamo kaye ay umbe kee k'iido ti Raa.»

³¹ Isa y'an di ruute, y'ede: «Aŋkeŋ kun umbe baa ko?

³² Saŋ onniyo t'aana wo tod'tiŋ t'iina baa, kun di-teepa wede soŋ k'umayí k'umayí, kun di n'oola siidó. Wo de nuŋ siidó ye, kono Meega ti nuuno.

³³ Suldí geŋ n'un ti'n ruute kono kun di lekke ti toose ere ki nuŋ. Adda duniya ette kun t'ona dabar, wo kun omboŋ kono nuŋ duniya ni ti jiire.»

17

Isa yi tondiyo Raa ki sanalliyagí

¹ Aame Isa y'an ti ruute inŋkino maŋ, y'a t'umbe edayí k'awwa ki kandaane wo y'a ruute, y'ede: «Mee'ki nuŋ, peedo t'iide. K'an ti kaza gooliko k'Ulá a duwo, kono Ulá toŋ y'an di-kize goolikadá te.

² Yo Ulá ki d'ele toogo a tukki duwo pay, kono y'an t'ele lekkiyo ere ki daayum a kane doŋ pay kee ki ele geŋ me.

³ Lekkiyo ere ki daayum gette, i dehu an di suune kee Raa wede ki kotto soo doŋŋal, wo i dehu an di suune nuŋ Isa Almasi wede kee k'igibo.

⁴ Nuŋ adda duniya ette, goolikadá a duwo n'an ti-gize, wo naabo ere k'o elo n'aase, ni-t'ize.

⁵ Mee'ki nuŋ, ti poone k'a okkima duniya botto geŋ, nuŋ o d'ede gooliko a dfaana kee. Ankeŋ tode gette a dfaanadá k'o t'eli.

⁶ A duwo doŋ kee ki biire t'adda duniya wo k'o di'n ele geŋ, suma kee Raa n'an ti gize. Kane ki kee wo k'o di'n elo, wo onamá an di'n ziiɗa.

⁷ Ankeŋ kane an zuune sulɗi pay doŋ k'o elo a beezó eŋ, kane ettiyo ti kee,

⁸ wo ono doŋ kee k'o elo geŋ, a kane nuŋ n'an ti'n ruute. Kane an di'n ziiɗa bey sire, an di zuune ki kotto nuŋ n'iido ti gulbe kee, wo an d'umbe i n'igibo kee me.

⁹ Nuŋ ni tondiyo kee'ŋ kono kane. Ni ki-tondiyo kono doŋ duniya ye, wo de ni ki tondiyo ki kane doŋ kee k'o elo, kono kane ki kee.

¹⁰ Sulɗi pay oo d'ede geŋ kane ki kee, wo sulɗi ki kee ki nuŋ. Wo t'urzi sulɗi doŋ k'o elo geŋ nuŋ duwo an di n' t'imma.

¹¹ Wo ankeŋ nuŋ duniya ni t'ooli ni-kime k'ume kee, wo kane an lekka adda duniya. Mee'ki nuŋ kee wede kamileŋ, k'anni booho ti toogo sundá ere k'o ele, kono an di lekke aa wede soo, aa kee ti nuŋ kine aa wede soo.

¹² Aame nuŋ ti kane geŋ, ni di'n boohiyo ti toogo sundá ere k'o ele. N'an di'n buuhe, ti diinayan wenda soo toŋ i ki digge ye. I digge wede soo kono a-t'iide a ono doŋ an riine ti kaaga adda mattup ki Raa*.

¹³ Ankeŋ ni-kime k'ume kee, wo ni rootiyo ono eŋ nuŋ botto adda duniya, kono unsuwadó t'a koone baadan ki baadan adda k'addan.

* **17:12 17.12** Kun wollo adda mattup ki Soom 41.10.

14 Nuñ onamá n'an ele a ñonzá me, wo kane ñon duniya an di'n giigira kono kane ki duniya ye, aakede nuñ toñ ki duniya ye.

15 Nuñ ni ki tonđiyo ñonzá k'a ki'n adde t'adda duniya ye, wo ni ki tonđiyo k'anni boohe ti Mohita k'oldiko gettiyo.

16 Kane ki duniya ye, aakede nuñ toñ ki duniya ye.

17 Kane ki'n ooyo kese a kee t'urzi wede ñerec, kono onamá kane ñerec.

18 Aakede kee ki n'igibo k'adda duniya geñ, nuñ toñ mañ n'a ti'n t'igibe k'adda duniya.

19 Wo kono kane geñ nuñ batum tuddó n'a-t'uuye kese a kee, kono kane toñ tuđđan an ti-t'ooye kese a kee t'urzi wede ñerec.

20 Nuñ ni ki-tonđiyo kono ki kane ñanjal ye, wo ki ñon pay i zaapa addan a nuñ t'urzi k'ono ñon an an kizita.

21 Nuñ ni ki tonđiyo sey kono kane pay an t'ise aa wede soo. Mee'ki nuñ, aakede kee kettiyo ti nuñ wo nuñ kettiyo ti kee geñ, kane toñ an t'ise kettiyo aa wede soo, kono ñon duniya an d'ambe i n'igibo kee.

22 Gooliko ere kee k'o elo gette, nuñ n'an ele. Inkiño kane an t'ise aa wede soo, aakede kee ti nuñ aa wede soo,

23 nuñ ti kane wo kee ti nuñ. T'urzi geñ an t'ise ñon i lekkiyo kettiyo kan soo, inkiño ñon duniya an di suuna i n'igibo kee, wo sanalliyagó ki'ni giyye aakede ki giyye nuñ.

24 Mee'ki nuñ, kane kee k'o'n elo, wo nuñ ni dehu ume wede nuñ ni lekkey geñ, kane toñ an di lekkey kay. Aame geñ kane an di wolley

goolikadó ere k'ó ele, kono kee ki ni giyye ti poone t'ume k'a okkima duniya botto too.

²⁵ Mee'ki nuŋ, kee wede ki diine. Doŋ baadan adda duniya an ki suune ye, wo nuŋ ni ki suune, wo kane sanalliyagó toŋ an zuune i n'igibo kee me.

²⁶ Kee sundá n'an ti gize a kane me, wo n'an di kiza sey sundá te, kono geyyiso ere kee ki ni giyye gette, kane toŋ an di t'oona kay, wo nuŋ batum miŋ ti kane aa wede soo.»

18

Isa an yi ziidá ki tôwwo

(Matiye 26.47-56; Markus 14.43-50; Lik 22.47-53)

¹ Aame Isa y'a ti d'ingge onamí in'kino maŋ, tin geŋ ti sanalliyagí an t'iiziga, an d'ingile, an di diipida sorgile ki Sediron. Ti darga geŋ i d'ede jineene k'inda, Isa ti sanalliyagí an t'iide adda.

² Wo Ziidás, wede y'an di y' t'ela Isa a bey doŋ k'olmidayí geŋ, ume'ŋ yi y' suune kono Isa ti sanalliyagí an sooru'ŋ daayum k'ume geŋ me.

³ In'kino maŋ Ziidás y'an d'an t'iide k'adda jineene gettiyo a asigiryagi doŋ ki Romen, ti doŋ i boohiyo Boy Raa kane doŋ deero doŋ sedeke ti Pariziyen an iidiba geŋ me. Kane asigiryagi geŋ an ziki a beydan lampiyagi, bingagi wo suldi deyyiso.

⁴ Wo ki Isa yoŋ yi suune suldi doŋ pay i aana me. In'kino maŋ y'a d'iide k'ume kane, wo y'anni tunde, y'ede: «Kun dehu'ŋ wee wee?»

⁵ Kane asigiryagi an i di'n gime onamí, an'de: «Ay dehu Isa wede ti geeger Nazaret.» Maŋ Isa

y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ miŋ nuŋ.» Wo Ziidas wede y'an di y' t'ela Isa a bey doŋ k'olmidayí geŋ yoŋ a diine kane.

⁶ Aame Isa y'an ruute «Nuŋ miŋ nuŋ» maŋ, kane asigiryagi an di-guside k'ita, an t'ibi siido ramama.

⁷ Isa y'anni tunde sey, y'ede: «Kun dehu'ŋ wee wee?» Wo kane an i di'n gime onamí, an'de: «Ay dehu Isa wede ti geeger Nazaret.»

⁸ Isa y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ n'un ruute de me, nuŋ miŋ nuŋ. Aame kun dehu nuuno maŋ, doŋzó'ŋ kun oolo an d'engile.»

⁹ Geŋ inŋino a onamí doŋ yi ruute ki poone'ŋ a-t'iide a urzizaŋ*, onamí doŋ yi ruute, y'ede: «Mee'ki nuŋ, d'uwó doŋ k'o ele eŋ, soo toŋ ni ki digge ye.»

¹⁰ Maŋ Simo Piyer i-d'ede kasigara a beezí, y'a t'iidiba, y'a-diikida wede naabo ki mozigo goole doŋ sedefe, kuudí wede k'ammade a díkke. Wede naabo geŋ sundí Malkus.

¹¹ Maŋ Isa yi di ruute a Piyer, y'ede: «Kasi-garadá ki ti t'elo saapatú. Kee k'elkiyo miŋ kop ki dabar ere Meegó y'o elo ette, n'a ki-ti dabira ye ko?»

*Isa ti Anne mozigo goole doŋ sedefe
(Matiye 26.57-58; Markus 14.53-54; Lik 22.54)*

¹² Saŋ maŋ kane asigiryagi Romen ti goolayan, wo ti asigiryagi deero Yawudiyagi doŋ i boohiyo Boy Raa geŋ, Isa an di y' ziiida, an ti y' gittite.

* **18:9 18.9** Kun wollo adda mattup ki Zaŋ 6.39; 10.28; 17.12.

¹³ An di-t'iide ki poone'ŋ di Anne eeme Kayip. Kayip geŋ mozigo goole doŋ sedefeke a ozzine geŋ me.

¹⁴ Wo yo Kayip geŋ y'an di ruute ono a deero Yawudiyagi me, y'ede: «Beehiye'ŋ wedusu soo y'a t'inda kono doŋ duuru pay an d'utte†.»

Piyer yi giigira Isa

(Matiye 26.69-70; Markus 14.66-68; Lik 22.55-57)

¹⁵ Simo Piyer ti sanallusu soo geŋ an daaniya Isa. Sanallusu wede soo geŋ, mozigo goole doŋ sedefeke yi y' suune, yi-t'iide ti Isa soo k'adda booro boy ki mozigo goole doŋ sedefeke me.

¹⁶ Wo Piyer geŋ y'a uupe paate a biza bumbu. Injino maŋ sanallusu wede mozigo goole doŋ sedefeke yi y' suune geŋ y'a d'udde, yi di ruute a ere naabo i boohiyo biza bumbu gettiyo, maŋ Piyer toŋ yi-t'iide kay.

¹⁷ Aame y'ette k'adda geŋ, to ere naabo i boohiyo biza bumbu gette t'a yi tunde Piyer me, t'ede: «Kee toŋ maŋ ti diine sanalliyagi ki wedusu enno dee da?» Piyer yi di'n gime onamtú, y'ede: «Aha! Nuŋ ti kane ye.»

¹⁸ Ume'ŋ reele, injino maŋ kane doŋ naabo ti asigiryagi doŋ i boohiyo Boy Raa geŋ an di mudde uwo, an di kookiyo. Piyer toŋ maŋ y'a-t'iide ti kane, yi-kookiyo kay.

Mozigo goole doŋ sedefeke ti Isa

(Matiye 26.59-66; Markus 14.55-64; Lik 22.66-71)

† **18:14 18.14** Kun wollo adda mattup ki Zanj 11.49-50.

¹⁹ Aame geŋ yo mozigo goole ɗoŋ sefeke y'a iise tondiso k'Isa a tukki sanalliyagí wo a dooyisadí.

²⁰ Isa yi di'n gime onamí, y'ede: «Munɗa ombiɗe soo toŋ ni ki ruute ye. Ni ruute onamó'ŋ kereŋ a ɗaana ɗoŋ duniya me. Ni duuyite'ŋ daayum adda boyɗi ɗoŋ in di dooyiso, wo adda Boy Raa, ume wede Yawudiyagi pay an d'ollige.

²¹ De ki moo me ki ni tondiso me? Ki tondo'ŋ ɗoŋ i n'illiga a munɗa wede n'an ruute. K'ollo, munɗa wede nuŋ n'an ruute, an yi suune.»

²² A ono ɗoŋ Isa yi ruute inkiŋo geŋ, i d'ede asugursu i boohiyo Boy Raa y'ôhire a ume geŋŋo, y'a yi bitte Isa me, wo y'a ruute, y'ede: «A mozigo goole ɗoŋ sefeke miŋ ki di rootiyo inkiŋo ko?»

²³ Isa yi di ruute, y'ede: «Munɗa wede ni ruute ulsu'ŋ too me? Ki ki y' kazi ɗo. Wo ni ruute'ŋ ɗerec maŋ, ki moo me ki di n' battiya me?»

²⁴ Inkiŋo maŋ Anne y'a y'igibe kaŋ kettiso di Kayip mozigo goole ɗoŋ sefeke.

Piyer y'a giigira Isa sey

(Matiye 26.71-75; Markus 14.69-72; Lik 22.58-62)

²⁵ Aame geŋ Piyer yo ede a biza k'uwwo, yi kookiyo. An di y' tunde, an'de: «Kee toŋ ti diine sanalliyagi ki wede enŋo dee ɗa?» Maŋ Piyer y'a yi giigira, y'ede: «Aha! Nuŋ ti kane ye.»

²⁶ Ti diine ɗoŋ naabo ki mozigo goole ɗoŋ sefeke geŋ, i d'ede wede ede yoŋ taasa ki wede Piyer y'a-ɗikke kuudí geŋŋo, yi di ruute, y'ede:

«Wo kee en̄, ni ki wullo ti yode adda jineene d̄ee d̄a?»

²⁷ Mañ Piyer y'a yi giigira sey Isa me. Aame geñ uzu y'a îile.

Isa a d̄aana goole siid̄o

(Matiye 27.1-2,11-14; Markus 15.1-5; Lik 23.1-5)

²⁸ Sañ mañ ti soohe walak, ti di Kayip Isa an di t'iiide di Pilat, yoñ Romen̄ goole siid̄o. An iiney mañ, kane deero Yawudiyagi an ki d'iiide ye k'adda ñoy me, kono an ki dehu an ki-t'ise ganigi a urzi k'oogiradan̄ ye, kono an d'ooma ombo tarnaape Pak ki Yawudiyagi.

²⁹ In̄kino mañ Pilat y'a t'ud̄de, y'an uuney paate. Aame yi'n uuney mañ, y'anni tunde, y'ede: «Wede en̄ kun yi zikiye'ñ ki moo me?»

³⁰ Kane an i di'n gime onamí, an'de: «Aame yi k'ize munda ulsu ye mañ, ay di y' seedo ay a d'etto ko?»

³¹ Mañ Pilat y'an di ruute, y'ede: «In̄kino mañ ooho, kune batum kun ti y' waako, kun d̄ekkoy booro aa oogiragun̄ ti rootiyo.» Mañ kane Yawudiyagi an i di ruute, an'de: «Oogoro t'ay k'ele urzi ki tôwwo wedusu ye.»

³² Geñ in̄kino a-t'iiide a ono d̄on̄ Isa yi ruute a urzi k'untadí, kañ mummino untadí ere yi t'inda te.

³³ In̄kino mañ Pilat y'a-gime k'adda ñoy, y'a yi wiike Isa me, wo y'a yi tunde, y'ede: «Kee'ñ mozigo Yawudiyagi ko?»

³⁴ Isa yi di'n gime onamí, y'ede: «Onamá d̄on̄ ki rootiyo en̄, ilke'ñ kee kunun̄, a-gize'ñ d̄uwo ko a tukki nun̄ me?»

³⁵ Maṅ Pilat yi di ruute, y'ede: «Nuṅ Yawudusu ko? I ki ziido'ṅ doṅ siifadá ti deero doṅ sefeke oo d'iido me. K'izo moo me?»

³⁶ Isa yi di'n gime onamí, y'ede: «Nuṅ mozikadó a siido ettiyo ye. Aame mozikadó ki duniya ettiyo maṅ, doṅzó an d'obbira arka, an k'ooli, an di n' seeda, an an di n' t'ele bey deero Yawudiyagi ye. Wo inḱino ye, anḱenṅo mozikadó a siido ettiyo ye.»

³⁷ Inḱino maṅ Pilat y'a yi tunde, y'ede: «Kee'ṅ kacin mozigo ko?» Isa yi di'n gime onamí, y'ede: «Eyye aa ki ruute, nuṅ mozigo. Kono inḱino nuṅ an di n'ehe wo n'a iido k'adda duniya, n'an di kize urzi wede ki d'erec, wo kane doṅ i dehu urzi wede ki d'erec geṅ, an d'ollige onamó.»

³⁸ Maṅ Pilat y'a tunde Isa, y'ede: «Wo d'erec, i-kaza moo me?»

Pilat ti deero Yawudiyagi

Aame Pilat y'a ti ruute inḱino maṅ y'a t'iiiziga, y'a t'ud'fe k'ume Yawudiyagi sey. Y'iide'ṅ y'an di ruute, y'ede: «Nuṅ me, a tukki wede eṅ munda ulsu ni k'uune ye.

³⁹ Wo de aa daayum kun d'isiyo a tarnaape Pak ki Yawudiyagi maṅ, n'un d'ad'fiya wedusu t'adda danḱay, wede aa addugun i dehu. Geṅ kun dehu n'un t'ad'fo mozigo Yawudiyagi ko?»

⁴⁰ Inḱino maṅ kane an d'iise d'ollite, an'de: «Aha, yode ye! K'ay t'ad'fi'ṅ Barabas! Aha, yode ye! K'ay t'ad'fi'ṅ Barabas!» Wo yo Barabas geṅ, yoṅ wede d'ekkiyo k'urzi.

19

Isa an y'okko maade

¹ Inŋkino maŋ Pilat y'an di y'ele Isa a asigiryagi, an di y' kosse ti marpa.

² Asigiryagi an di gini kaɗumul k'ahimagi an i-t'usse eedí, wo an d'umbe kalle teeze an i di t'usse.

³ Maŋ an aa d'ettiyo goppon k'ume yode, an d'eesiyo: «Toosadá mozigo Yawudiyagi no! Toosadá mozigo Yawudiyagi no!» Wo an di y' danyisa.

⁴ Pilat y'a t'udɗe sey, wo y'an di ruute Yawudiyagi, y'ede: «Kun ollo, nuŋ Isa n'un di y'adɗo paate, wo kun suuno a tukki yode eŋ nuŋ munda ulsu ni k'uune ye, i di t'ide k'unto me.»

⁵ Maŋ Isa y'a t'udɗe paate ti kaɗumul k'ahimagi a eedí, wo ti kalle teeze. Wo Pilat y'an di ruute, y'ede: «Kun wollo wede'ŋ eŋno!»

⁶ Aame deero ɗoŋ sefeke ti asigiryagi ɗoŋ i boohiyo Boy Raa an wulle Isa maŋ, an d'iise ɗollite, an'de: «Ki ti y' taako ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko! Ki ti y' taako ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko!» Maŋ Pilat y'an di ruute, y'ede: «Kun'do, i ti y' taakoy kune ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko me, kono nuŋ a tukki yode eŋ munda ulsu ni k'uune ye, i di t'ide k'unto me.»

⁷ Maŋ kane deero Yawudiyagi an i di ruute, an'de: «Kaye'ŋ ay d'ede oogoro, wo a urzi k'oogoro y'a t'inda kono yi-t'ize tuddí yoŋ Ulo Raa.»

⁸ Aame Pilat y'illiga ono genno maŋ, y'a urgide baadaŋ.

⁹ Yi-t'iide k'adda boy, maŋ y'a tunde Isa, y'ede: «Kee k'ettiyo'ŋ ti too me?» Wo yo Isa yi d'annugu deddek, onami'ŋ yi-ki'n kama ye.

¹⁰ Inkino maŋ Pilat yi di ruute, y'ede: «A nuuno miŋ, kee ki d'annugu me? Kee ki ki suune ye ko nuŋ oo d'ede toogo n'aane n'a-d'eeze, wo n'aane n'a ki ti taake ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadi kaŋ tontilko me.»

¹¹ Isa yi di ruute, y'ede: «Kee'ŋ a-k'ede toogo a tukki nuuno ye, daa k'ere Raa y'a-k'ele ye maŋ. Kono kamo, wede y'an ele nuŋ a beezá geŋ, yoŋ wede k'oldiko a jiire kee.»

¹² Tin geŋ Pilat y'a iise dehu k'urzi yi-d'eeze a Isa, wo kane deero Yawudiyagi an d'iise d'ollite, an'de: «Wede eŋ ki iiza maŋ, d'uwu an di suuna kacin kee'ŋ lanze ki mozigo goole ki Romen ye. Wede yi ti t'isiyo tuddi aa mozigo geŋ, y'olmide mozigo goole ki Romen.»

¹³ Aame Pilat y'illiga inkino maŋ, Isa y'a y'udde ti paate, wo yoŋ y'a-guune ekki kaakido booro. Ume geŋ an iiziga ti kaŋgiragi deero, an di y' waaku Gabata* t'ono d'oŋ k'Eber me.

¹⁴ Inkino maŋ soggo tarnaape Pak ki Yawudiyagi geŋ, a peedo t'ize diine maŋ, Pilat y'an di ruute Yawudiyagi, y'ede: «Kun wollo, mozigaguŋ enno!»

¹⁵ Maŋ kane an d'iise d'ollite, an'de: «Ki y'ôodo, ki y'ôodo, ki ti y' taako ekk'undumu

* **19:13 19.13 Gabata:** Geŋ i-kaza bere, an iiziga ti kaŋgiragi deero, an di sooru t'eego.

wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko!» Maŋ Pilat y'an di ruute, y'ede: «Kun dehu mozigaguŋ n'a ti y' taako ekk'undumu geŋŋo ko?» Kane deero doŋ seŋe an i di'n gime onamí, an'de: «Mozigayey ti doolo'ŋ umbo. Mozigayey miŋ yoŋ soo, mozigo goole ki Romeŋ.»

¹⁶ In'kino maŋ Pilat y'an di y'ele Isa a beezaŋ, kono an ti y' taake ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko. Maŋ kane asigiryagi an ti y' ziida.

Isa ti undumzí

(Matiye 27.32-44; Markus 15.21-32; Lik 23.26-43)

¹⁷ Isa yode batum y'a t'umbe undumzí an di y' taakey, y'a t'udde t'adda geeger me, y'a ingile k'ume wede an yi waaku «osse k'eego», t'ono doŋ k'Eber an yi waaku Golgota†.

¹⁸ Aame an iiney a ume geŋŋo maŋ, asigiryagi an ti y' tiike Isa ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko. Wo an aa tiike doŋ sire a sirpa k'Isa me, wede soŋ t'undumzí a kese k'ammade, wede soŋ t'undumzí a kese geelo, wo Isa a diine.

¹⁹ Pilat y'an d'ele urzi an a di riine ekki pakirte, an a-ti tiike ekk'undumu geŋŋo: «Isa wede ti geeger Nazaret, mozigo Yawudiyagi.»

²⁰ Raaniya gette Yawudiyagi baadaŋ an di girite, kono ume wede an di tiike Isa geŋ yoŋ goppon ti geeger te, wo raaniya gette an riine t'ono doŋ k'Eber, t'ono Romeŋ wo t'ono Girek pây.

† **19:17 19.17 Golgota:** Geŋ i-kaza osse i deeyiso aa osse k'eego wede.

21 Aame kane deero doŋ sefeke Yawudiyagi an wulle raaniya gettiyo maŋ, an d'iide an d'uuney Pilat, wo an i di ruute, an'de: «Raaniya ere yoŋ “mozigo Yawudiyagi” gette mentú. Ki raana: “Wede eŋ yi-t'ize tuddí, y'ede yoŋ mozigo Yawudiyagi.”»

22 Maŋ Pilat y'an di'n gime onamaŋ, y'ede: «Nuŋ ni riine geŋ, ni riine baa.»

23 Aame asigiryagi an ti y' tiike Isa ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadí kaŋ tontilko maŋ, kallagí an di ziki, an di dikkiɗa omagi pide, wede soŋ yi d'umbe d'umbe. I d'iili kallayí goole, yoŋ geŋ an indigo miŋ iŋkino baa, t'awwa a-ti d'iige d'andí daa yeppiyo.

24 Asigiryagi an di ruute tuddaŋ, an'de: «Yo eŋ in ti y' sittite ye, in t'iso teltel muntelliyo, wede tuuku i t'iira maŋ, y'a t'amba.» Geŋ iŋkino a-t'iide a ono doŋ an riine ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: «Kallagó an di dikkiɗa, wo kallayó goole an t'ize teltel muntelliyo‡.» Geŋ iŋkino munda wede asigiryagi an ize me.

25 A sirpa k'undumu wede an di tiike Isa geŋ, an t'ihira meedí, teema meedí, Mariyam ere Kilopas, wo Mariyam ere ti siido Magdalla.

26 Isa yi wolliiyo'ŋ meedí, wo a sirpatú sanallusu wede yi y' giyye geŋno. Maŋ yi di ruute a meedí, y'ede: «Mek'ki nuŋ, mi wollo ulí eŋno.»

27 Saŋ maŋ yi di ruute a sanallusu geŋ, y'ede: «Ki wollo, meedá gettiyo.» Iŋkino maŋ t'ume geŋ sanallusu y'a ti wiike Mariyam di yode.

‡ 19:24 19.24 Kun wollo adda mattup ki Soom 22.19.

Isa y'a t'ihe

(*Matiye 27.45-56; Markus 15.33-41; Lik 23.44-49*)

²⁸ Tin geŋ, Isa y'a zuune suldi pay a ti dinge, maŋ y'a ruute, y'ede: «Nuŋ ôrme.» Yi ruute inkiŋo kono a-t'ette a ono doŋ an riine ti kaaga adda mattup ki Raa§.

²⁹ Aame geŋ i d'ede keyye boo ti toote suddo k'inŋi k'inda biŋ. Asigiryagi an d'umbe buude, an a di gitte a biza k'undumu aa koyile sundi izop. An di zulpe adda toote geŋŋo, maŋ an i-t'usse a bize k'Isa.

³⁰ Aame Isa y'uwwe toote geŋŋo maŋ, y'a ruute, y'ede: «Pay a ti dinge.» Inkiŋo maŋ y'a t'uttille eedi ki siido, maŋ y'a iili undi t'a t'udde, y'a-t'ihe.

³¹ Aakede kane Yawudiyagi an okkime tud-daŋ soggoŋ onniyo puukiyo geŋ, kane deero Yawudiyagi an ki dehu doŋ an ti'n tiike ekk'inda doŋ zaapu t'ekk'eebaŋ kaŋ tontilko geŋ, nundanzaŋ an ki lekke ekk'indanzaŋ ye, kono onniyo ere ki puukiyo Yawudiyagi ette, tod'te onniyo ere majjaanawa a jiire. Inkiŋo maŋ an d'iide, an tunde Pilat, an'de: «Urzi ede maŋ k'an rooto an di dambe zoŋdaŋ an di t'inda, wo an ti'n deego t'ekk'inda me, an t'ottiba ki poone onniyo ere ki puukiyo t'a aana geŋ me.»

³² Maŋ Pilat y'a igibe asigiryagi. An d'iide, an d'iise ti doŋ sire an tiike ti Isa soo geŋŋo. Wede ki poone an di dimbe zoŋdi, saŋ wede ki sirwe.

§ 19:28 19.28 Kun wollo adda mattup ki Soom 69.22 wo 22.16.

³³ Aame an iide k'ume k'Isa maŋ, an wolloyo'ŋ yoŋ y'inda. Inkiŋo maŋ an d'iili an ki dimbe ye baa zoŋdɪ me.

³⁴ Wo asigursu soo ti diine kane asigiryagi geŋ, y'a yi giira Isa ti arku a sirpadɪ, maŋ a kaamiki a uɗɗe puuzo ti ahu.

³⁵ Wede eŋ yi wulle t'edayɪ sulɗi pay geŋ me, ɗoo miŋ yi rootiyo taayadaŋ me, wo onamɪ eŋ yi rootiyo ɗerec. Yoŋ yi suune yi rootiyo ono ɗoŋ ɗerec, kono kune toŋ kun d'ambe kay.

³⁶ Inkiŋo maŋ sulɗi pay eŋ a iina, kono a-t'ette a ono ɗoŋ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: «Ossayɪ soo toŋ i ki dahima ye*.»

³⁷ A ume doolo toŋ ede an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: «Saŋ onniyo soo wede an yi giira geŋ, an di y' wolla†.»

Doŋ eliyo Isa adda muuzo

(Matiye 27.57-61; Markus 15.42-47; Lik 23.50-56)

³⁸ Saŋ maŋ tiŋ geŋ i d'ede wede soo sundɪ Yusup ti geeger k'Arimate. Yoŋ geŋ sanallusu k'Isa, wo yi k'oodibe itadɪ ye kono y'orgiso a deero Yawudiyagi. Y'iide'ŋ, y'a uuney Pilat, y'a yi tunde kono y'a ti y' ɗeege nuune k'Isa me. Maŋ Pilat y'a iyye. Yusup y'iide'ŋ, y'a ti y' ɗiige nuune t'ekk'undumu me.

³⁹ Nikodem, wede onniyo soo y'a iide k'ume k'Isa a ɗiɗɗo geŋ, y'a iide kay. Yi ziki dunnu sundɪ mirr kalsiya ti sulɗi doolo eefiyadaŋ uŋse, attidɪ suma jeenu ada g'adɔ.

* **19:36 19.36** Kun wollo adda mattup ki Egzod 12.46 wo Nombire 9.12. † **19:37 19.37** Kun wollo adda mattup ki Zakari 12.10.

⁴⁰ Injino maŋ Yusup kane ti Nikodem an t'umbe nuune k'Isa, an a-d'ibiti suldi eediyadaŋ unse, an di ñilpiyo ti sarwilagi, an aa d'obite suldi eediyadaŋ unse, an di ñilpiyo ñilpiyo. An t'ize aa a urzi k'ottibe Yawudiyagi.

⁴¹ Goppon ti ume an tiike Isa ekk'undumu geŋ i d'ede jineene, wo adda jineene gette i d'ede muuzo aware, wenda soo toŋ an k'eele ye.

⁴² An t'eele nuune k'Isa adda muuzo gettiyo kono tod'te goppon. Suldi geŋ ize a onniyo jima, Yawudiyagi an okkime tuddaŋ kono onniyo ere ki puukiyo ti t'eesa.

20

Muuzo guguba

(Matiye 28.1-10; Markus 16.1-8; Lik 24.1-12)

¹ A onniyo dumas ti soohe walak peedo daa koliyo, Mariyam ere ti siido Magdalla t'a injile ki biza muuzo k'Isa. Aame t'iiney maŋ, ti wolliyo'ŋ zumbulu wede an ñunjkile a biza muuzo geŋ, ñonkilso a kese.

² Injino maŋ t'a-gime kaŋ okko. T'iide'ŋ, t'a uuney Piyer kane ti sanallusu soo, wede Isa yi y' giyye geŋŋo, wo t'an di ruute, t'ede: «Galmeega aŋ wenda an t'iidiba t'adda muuzo me, wo an di zaapey a tunda koo maŋ ay ki suune ye.»

³ Aame Piyer kane ti sanallusu soo geŋ an illiga injino maŋ, an t'iiziga an d'ingile ki biza muuzo.

⁴ Sirwaŋ pay an zide okko, wo ñe yo sanallusu soo geŋ y'okko ñaadaŋ i jire Piyer y'a iiney kaaga a biza muuzo me.

⁵ Y'iiney maŋ, y'aa d'uttile, yi ŋoonjiyo k'adda muuzo. Yi wollejo'ŋ sarwilagi doŋ an di ŋilpe'ŋ booyiso a siido, wo k'adda'ŋ yi-ki t'iide ye.

⁶ Taŋ boolon maŋ, Simo Piyer y'a d'iiney, yi-t'iide k'adda muuzo. Yi wollejo'ŋ sarwilagi doŋ an di ŋilpe'ŋ booyiso a siido.

⁷ Wo sarwilagi doŋ an di gitte bizí'ŋ geŋ, kane'ŋ lobide zaapu a kese siidan ti doŋ an di ŋilpe tudde'ŋ kaŋ soo ye.

⁸ Inkiŋo maŋ sanallusu wede iiney a biza muuzo kaaga geŋ, yi-t'iide kay, y'a wulle, wo y'a umbe Isa yi-bilde.

⁹ Bini onniyo gettiyo toŋ, kane sanalliyagi ita k'ono geŋ an ki zuune ye botto, ono doŋ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, saŋ Isa y'a-balda ti diine doŋ unto geŋ me*.

¹⁰ Saŋ maŋ kane sanalliyagi sire geŋ an di-gime, an d'aahe ki boozan.

*Isa ti Mariyam ere ti siido Magdalla
(Markus 16.9-11)*

¹¹ Saŋ maŋ Mariyam gette t'aa gime ki biza muuzo sey. T'iide'ŋ, t'a t'ihira ti paate a biza muuzo, ti-môolo. Kaŋ môolo geŋ t'a t'uttile, ti-ŋoonjiyo k'adda muuzo.

¹² Ti wollejo'ŋ adda'ŋ maaleekiyagi sire ossiyo ti kallagi tuwardi an lekkiyo a ume an di ziipe nuune k'Isa. Wede soŋ a ume k'eedí, wo soŋ a ume zoŋdí.

¹³ Kane maaleekiyagi geŋ an di-tunde, an'de: «Erewo no, mi môolo moo me?» Tod' t'an di'n

* **20:9 20.9** Kun wollo adda mattup ki Soom 16.10.

gime onaman̄, t'ede: «Ni m̄olo Galmeegó, an̄ wenda an t'iidfiba, wo ni ki suune ye an di-zaapey a tunda me.»

¹⁴ Aame ti rootiyo gen̄ t'a gilde, wo ti wolliyo'ŋ Isa yi t'ihira a ume gen̄no, wo t'a ki y' zuune ye.

¹⁵ San̄ man̄ Isa y'a ti tunde, y'ede: «Erewo no, mi m̄olo moo me, wo mi dehu wee wee?» Wo to Mariyam t'elkiyo i ti ton̄diyo wede jineene, man̄ t'a yi tunde, t'ede: «Wede no, koo i t'iidfiba nuune k'Isa kee man̄, k'o kazi ume k'a ziipe a tunda'ŋ, n'ette n'a t'ambo.»

¹⁶ Isa y'a ti wiike ti sundutú, y'ede: «Mariyam.» T'a-gime edatú'ŋ k'ume yode, wo ti di ruute t'ono don̄ k'Eber, t'ede: «Rabuni.» (I-kaza «wede dooyisadó.»)

¹⁷ Man̄ Isa yi di ruute, y'ede: «M'odo botte ye, kono nun̄ ni ki gili k'ume Meegó ye botto. Wo kon̄, m'odo k'ume zembadó, m'an rootoy nun̄ ni kili k'ume Meegó wede a kune ton̄ Meegugun̄ kay, k'ume Raazó wede a kune ton̄ Raagun̄ kay.»

¹⁸ In̄kino man̄ Mariyam ere ti siido Magdalla gette, t'a ingile k'ume sanalliyagi. T'iide'ŋ t'ede ti yi wullo Galmeega me, wo t'an di-ruute ono don̄ yi ruuto me.

Isa yi gize tuddi a sanalliyagi

(Matiye 28.16-20; Markus 16.14-18; Lik 24.36-49)

¹⁹ A onniyo dumas gettiyo batum a lohe man̄, sanalliyagi k'Isa an t'ugiyee adda boy, boha'ŋ an a-t'ippite ti kerle kono an orgiso a deero Yawudiyagi. Aame kane an lekkiyo adda gen̄, Isa y'an uuney an wolliyo'ŋ yi t'ihira a diinayan̄,

maŋ y'an di ruute, y'ede: «Toose ti koonā ti kune.»

²⁰ Aame y'an ti ruute in̄kino maŋ, saŋ y'an d'iise kazita beydī ti ume wede an yi giira a sirpadī. Wo kane sanalliyagi ulbaŋ un̄se an wulle Galmeegaŋ geŋ me.

²¹ Isa y'an di ruute sey, y'ede: «Toose ti koonā ti kune. Aakede Meegó yi n'igibo k'adda duniya geŋ, kune toŋ n'un di'n agiba k'adda duniya kay.»

²² Y'a ti ruute in̄kino maŋ, y'an di biiha maaye a tukki kane, wo y'an di ruute, y'ede: «Kun soodo Unde Kamilen̄.

²³ A wede tuuku kun i t'iza tambobino a oldikadī maŋ, Raa toŋ yi t'isa tambobino kay a oldikadī te, wo a wede kun i ki t'iza tambobino ye maŋ, oldikadī Raa yi-k'isa tambobino ye kay.»

²⁴ Onniyo ere Isa y'uuney sanalliyagi geŋ, sanallusu wede an yi waaku Tomas, sundī soo Ulo Rooŋo, yoŋ ti diine sanalliyagi kane koomat makumu sire geŋ, yoŋ umbo.

²⁵ Aame Tomas y'iina maŋ, kane sanalliyagi on̄go an i di ruute, an'de: «Kaye ay yi wulle Galmeega me!» Wo de Tomas y'an di ruute, y'ede: «Aame ni ki wulla ume an di y' tiike ti ponte a beydī ye, aame ni ki t'eela yelsadó adda buldo ponte ye, wo beezó eŋ ni ki t'eela a buldo ere an yi giira a sirpadī ye maŋ, onamgun̄ eŋ ni k'amba ye.»

²⁶ Onniyo dumas ki daana maŋ, kane sanalliyagi an t'ugiye sey adda boy, wo onniyo gette Tomas toŋ ti kane baa. Boha an aa t'ippite ti kerle, maŋ Isa y'an di'n uuney sey, y'a t'ihira

a diinayan, y'an di ruute, y'ede: «Toose ti koonaa ti kune.»

²⁷ Saŋ maŋ yi di ruute Tomas, y'ede: «Kee ki wollo beydó me, k'agibi yelsadá, ki t'eelo adda. K'eli beezá pây ki t'agiba adda sirpadó, wo ki niikiyo'ŋ k'a oolo baa, ki zaapo addá a nuuno.»

²⁸ Maŋ Tomas yi di ruute, y'ede: «Kee Galmeegó, wo kee Raazó.»

²⁹ Isa yi di ruute, y'ede: «Kee ki ziipe addá a nuŋ kono ki ni wulle t'edayá, wo unŋsuwo a kane doŋ an ki n' wulle ye wo an di ziipe addan a nuŋ.»

³⁰ Isa y'ize'ŋ suldí k'armika baadan a daana sanalliyagí me, wo kane raaniya pay ye adda mattup ette.

³¹ Ono doŋ soo raaniya adda mattup ette, kono kun d'ambe Isa yon Almasi Raa yi biire, wo Ulo Raa. Wede y'umbe a sundí maŋ, yi di t'ela lekkiyo ere ki daayum.

21

Isa yo a biza bar ki Tiberiyat

¹ Aame suldí geŋ i t'ingile maŋ, Isa y'an di-gize tuddí sey a sanalliyagi a biza bar ki Tiberiyat. Kun wollo mummino me y'an di-gize tuddí te.

² Simo Piyer, Tomas wede an yi waaku Ulo Rooŋo, Natanayel wede ti Kana siido Galile, inŋi Zebede, wo sanalliyagi k'Isa sire ti doolo, kane pay geŋ an lekkiyo kaŋ soo.

³ Maŋ Simo Piyer y'an di ruute, y'ede: «Nuŋ ni t'ette sawwiya puuni.» Wo kane an i di ruute, an'de: «In t'ette soo.» Inŋkino maŋ an d'ingile, an iiney maŋ an di gili adda tooko, an d'iise

sawwiya. A diddo gette an ziwwe kee, puuniso soo ton an k'umbe ye.

⁴ Ume i t'umpile man, Isa y'a t'ihira a biza bar, wo kane sanalliyagi an ki y' zuune ye.

⁵ Inkinno man Isa y'anni tunde, y'ede: «Inni ki nun, puuni kun uune dey?» Kane an i di'n gime onami, an'de: «Aha, ay k'uune ye.»

⁶ Inkinno man Isa y'an di ruute, y'ede: «Kun seddo lebidu ki kese k'ammade tooko, wo kun t'oonu puuni me.» Man an di zidde lebidu ki kese k'ammade ki tooko. An iise argu man, k'ambu k'adda tooko an k'aaniya ye kono puuni'n baadan, lebidu boo.

⁷ Sanallusu wede Isa yi giyye gen, yi di ruute a Piyer, y'ede: «En Galmeega!» Aame Piyer y'illiga en Galmeega man, kallayi wede goole yi t'iidiba gen yi t'usse, yi-ti diige adda k'ahu.

⁸ Wo kane sanalliyagi don son an d'ettiyo ti tooko, an d'argu lebidu boo ti puuni gettiyo, kono kane'n ti zenje dokki ye, suma k'oole meeda sire danjal.

⁹ Aame an ti diige a siido man, an woliyo'n puuni ossiyto a biza k'uwwu, wo mappa a kese.

¹⁰ Man Isa y'an di ruute, y'ede: «Puuni don kun ziko gen, kun soki miibi.»

¹¹ Simo Piyer y'a di gili adda tooko, y'a-t'irgo siido lebidu ti puuni boo gette, adda puuni deero, meeda uto ada paat makumu ado, ton lebidu a ki zitte ye.

¹² Man Isa y'an di ruute, y'ede: «Kun'di, kun ooma.» Inkinno man an d'iide, wo ti diine sanalliyagi wenda soo ton umbo a yi tonde, y'a t'ee: «Kee wee wee me?» Derec, kane an yi

zuune yonɔ Galmeega me.

¹³ Isa y'aa d'iide, y'a t'umbe mappa, y'an di-dikkida, wo puuni tonɔ y'an d'eele.

¹⁴ Enɔ k'aduwe Isa y'an kaza tuddi a sanalliyagi, t'ume yi-bilde ti diine donɔ unto me.

Isa ti Piyer

¹⁵ Aame an t'iimi maɔ, Isa y'a tunde Simo Piyer, y'ede: «Simo ulo ki Zaɔ, kee ki ni giyye a jiiire kane enno ko?» Simo yi di'n gime onami, y'ede: «Eyye Galmeeki nuɔ, kee ki suune nuɔ ni ki giyye me.» Maɔ Isa yi di ruute, y'ede: «K'elso inɔi dambamó.»

¹⁶ Y'a yi tunde ki sirwe, y'ede: «Simo ulo ki Zaɔ, kee ki ni giyye ko?» Yonɔ yi di'n gime onami, y'ede: «Eyye Galmeeki nuɔ, kee ki suune nuɔ ni ki giyye me.» Isa yi di ruute, y'ede: «Ki booho dambamó.»

¹⁷ Saɔ maɔ y'a yi tunde k'aduwe sey, y'ede: «Simo ulo ki Zaɔ, kee ki ni giyye ko?» Aame yi y' tunde k'aduwe sey «Kee ki ni giyye ko?» maɔ, Piyer y'a t'ize sommagi dondonɔ, wo yi di ruute, y'ede: «Galmeeki nuɔ, kee ki suune suldi pay, wo ki suune ni ki giyye me.» Maɔ Isa yi di ruute, y'ede: «K'elso dambamó.»

¹⁸ Derec inɔkino wo n'a di rooto: Aame kee'n obulsu geɔ ki kettiyo serraya ti siida, wo ki d'ettiyo k'ume wede aa adda i dehu, wo aame ki t'iza goole maɔ, beyda k'an onda soken, a di ketta serraya wede doolo, wo y'a-da t'etta k'ume wede ki ki deha ye.»

¹⁹ Isa yi rootiyo inɔkino kono yi kaza t'urzi mummino Piyer yi t'inda, wo a t'ela tamma a

Raa me. Aame y'a ti ruute in̄kino maŋ, a Piyer yi di ruute, y'ede: «Ki ni daani.»

²⁰ Maŋ Piyer y'a gilde, yi wolliyo'ŋ sanallusu wede Isa yi giyye geŋŋo ti daraŋ me, wede onniyo soo aame an ombo geŋ, y'aa d'uttile k'ume k'Isa, y'a yi tunde, y'ede: «Galmee'ki nuŋ, wee wee wede a ki ti k'owila me?»

²¹ Piyer yi y' wulle maŋ, y'a tunde Isa, y'ede: «Galmeegó, wo a yode eŋ i-d'aana moo me?»

²² Isa yi di ruute, y'ede: «Ni dehu maŋ, y'a lekke bini kamadó ki duniya, wo kee'ŋ seezá ye, ki ni daani daaniya.»

²³ In̄kino maŋ rabila gette a-tiipe, zemba doŋ i ziipe addaŋ a Isa geŋ an d'illiga, sanallusu geŋ yi ki t'inda ye. Wo ki too maŋ Isa yi ki ruute ye a Piyer sanallusu geŋ yi ki t'inda ye me, wo de yi ruute'ŋ, y'ede: «Ni dehu maŋ y'a lekke bini kamadó ki duniya, wo kee'ŋ seezá ye.»

²⁴ Yode sanallusu geŋŋo i rootiyo taaya ki suldi geŋ me, wo y'a ti'n riiŋe. Wo ay suune onamí yi rootiyo eŋ derec.

²⁵ Isa y'ize suldi ti doolo toŋ baadaŋ, wo aame an ti'n raane pay soo ti soo maŋ, n'elkiyo duniya pay ette ti ki'n ambe ye mattupiyagi doŋ an raane me.

**Mattup ki Taasuwa ere Aware
Mukulu: Mattup ki Taasuwa ere Aware (New
Testament)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guerguiko (Mukulu)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source
files dated 14 May 2025

523c1c0a-f8ac-5d2f-aebe-7063b0de6b23